

uzay serisi

4

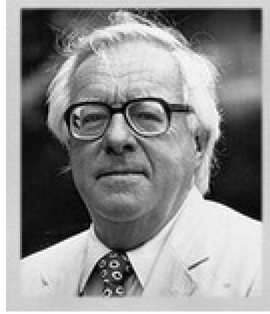
FAHRENHEIT 451

RAY BRADBURY

ç. reha pınar

FAHRENHEIT

451

RAY BRUDBERY

Çeviri
Reha PINAR

OKAT YAYINEVİ

1.

KALP VE SALAMANDRA

Yakmak bir eğlenceydi.

Her şeyin alevler tarafından yutulmasını, alevlerin içinde kararmasını ve değişmesini görmek özel bir zevkti. Ellerinin arasında tuttuğu sarı marpuçla, petrol zehirini dünyanın üzerine kusan büyük bir piton yılanını andırıyordu. Elleri, tarihin parçalanmış ve kömürleşmiş kalıntılarını tamamen yok etmek için, ateş ve kıvılcım senfonisini idare etmek isteyen bir mayestronun ellerine benziyordu.

Beyni uğulduyor, şakakları zonkluyordu. Başında 451 numaralı sembolik miğferi vardı. Daha sonra olacakları düşününce gözlerinde turuncu kıvılcımlar parıldayıp söndü. Parmağının bir hareketiyle ignitöre basınca ev, gökyüzünü kırmızı, sarı ve siyaha boyayan alevlerin ortasına doğru fırladı. Kıvılcımların arasında uzun adımlarla yürüdü. Evin önündeki çimenlerin üzerinde, kanatları kırık ölü güvercinler gibi kitaplar duruyordu. Kitaplar, hafif bir rüzgârla dönerek yükselen kıvılcımların ortasında kömürleşiyordu.

Montag, acıyla gülümsedi.

İtfaiye merkezine döndüğü zaman yanık mantar rengindeki yüzüne bakacak ve gülümseyişini görecekti. Daha sonra uyuduğu zaman, yüz adelelerini geren bu tebessümünün hiç bir zaman kaybolmayacağını biliyordu.

Simsiyah miğferini parlatarak astı; ateşe dayanıklı ceketini de muntazam bir şekilde miğferinin yanına astı, neşeli bir tavırla duş aldı, sonra elleri cebinde, ıslık çalarak yürüdü ve delikten yuvarlandı. Son dakikada ellerini cebinden çıkartıp, düşüşünü yavaşlatmak için altın direğe sarıldı. Elleri gıcırdayarak kaydı ve beton zeminden bir santim kadar yüksekte durdu.

İtfaiye merkezinden çıktı; Gece Yarısı caddesi boyunca yürüyerek tünele girdi ve yağlı yakıt üzerinde sessizce kayarak giden, hava-pervaneli trene bindi, sonra varışa yükselen hareketli merdivenlerden indi.

Islık çalarak, hareketli merdivenin kendisini sakin geceye çıkarmasını bekledi. Köşeye doğru yürürken hemen hemen hiç bir şey düşünmüyordu. Köşeye gelmeden önce, sanki ismi çağrılmış gibi yavaşladı.

Son birkaç geccden beri, yıldızların aydınlığında evine doğru yürürken, bu köşeye yaklaştığı zaman içi belirsiz hislerle doluyordu. Sanki köşeyi dönmesinden hemen önce orada bekleyen biri varmış gibi hissediyordu. Sanki girişi orada sessizce kendisini bekliyor, köşeyi dönmesinden hemen önce gözden kayboluyordu. Sanki burnuna hafif bir parfüm kokusu geliyor, ellerinin, yüzünün üstünde daha önce orada beklemiş birisinin sıcaklığını hissediyordu. Hiç bir açıklayış şekli bulamıyordu. Yalnız bir keresinde, iyice fark etmesine fırsat kalmadan, çimenlerin üzerinde süratle kaybolan bir şekil göründüğünü zannetmişti.

Fakat bu gece, her zamanki gibi yavaşlayıp yoluna devam edeceği yerde durdu. Zihnî olarak köşeye ulaştı ve çok hafif bir fısıltı duyduğunu zannetti. Nefes sesi mi? Yoksa, köşede sessizce beklemiş olan birinin varlığını gösteren hava dalgalanması mıydı?

Köşeyi döndü.

Sonbahar yaprakları mehtapta parıldayan kaldırımlarda uçuşuyordu. Yaprakların arasında yürüyen kız sanki yürümüyor, onlarla beraber kayarmış gibi görünüyordu. Kız başını hafifçe eğmiş, ayaklarının arasında dönüsen yapraklara bakıyordu. İnce hatlı yüzü bembeyazdı; yüzünde, sanki yorulma bilmeyen bir merakla her şeye dokumak isteyen bir ifade vardı. Hemen hemen hafif bir hayret ifadesi de denebilirdi; siyah gözleri dünyaya öylesine mıhlanmıştı ki, bakışlarından hiç bir şey kaçamıyor gibiydi. Elbisesi beyazdı ve sanki fısıltıyla konuşuyordu. Ellerinin sallanması bile

hissedilebiliyordu. Başını döndürüp baktığı zaman kaldırımın ortasında bekleyen adamı gördü.

Ağaçlar hışırtıyla kuru yapraklarını serpiştiriyordu. Kız, sanki hayret edermiş gibi durdu; gözlerinde canlı parıltılar vardı. Montag'a merakla bakıyordu. Sanki söylenen bir şeye hayret edermiş gibi görünüyordu, oysa Montag, dudaklarının sadece «merhaba» demek için kımıldadığından emindi.

Kız, Montag'ın kolunda asılı duran salamandra'ya ve göğsündeki sembole büyülenmiş gibi bakıyordu.

Montag:

— Kuşkusuz ki yeni komşumuzsunuz, öyle değilmi?, dedi.

— Ve siz de...

Gözlerini Montag'ın işini belli eden sembolden yüzüne doğru kaldırdı.

— İtfaiyecisiniz.

— Bunu ne kadar garip söylediniz.

Kız ağır sesle:

— Gözlerim kapalı bile olsa bunu söyleyebilirim, dedi.

— Ne... petrol kokusu mu? Karım her zaman şikâyet eder.

Bir kahkaha attı.

— Bu kokuyu yerinden söküp atmak hemen hemen imkânsızdır.

Kız büyülenmiş gibi:

— Hayır, atamazsınız, diye mırıldandı.

Montag, kızın hiç hareket etmeden çevresinde dönenip durduğunu, ceplerini boşalttığını, kendisini hafif hafif salladığını düşünüyordu.

Montag, sessizliğin fazla uzadığını düşünerek:

— Petrol kokusu benim için parfüm gibidir, dedi.

— Hakikaten öyle mi?

— Kuşkusuz. Neden olmasın?

Kız, kısa bir müddet cevap vermeden düşündü. Sonra, evin gidiş yönüne dönerek:

— Bilmiyorum, dedi. Sizinle beraber yürüsem olur mu? İsmim Clarisse McClellan.

— Clarisse, Guy Montag. Gel bakalım. Bu kadar geç bir saatte böyle yalnız başına neden dolaşıyorsun? Kaç yaşındasın?

Gümüş renkli kaldırımlar üzerinde yürümeye başladılar. Havada hafif kayısı ve çilek kokusu vardı. Montag bu mevsimde duyulması garip olan bu kokunun nereden geldiğini anlamak için hayretle çevresine bakındı.

Yanında sadece, yüzü mehtapta kar topu gibi beyaz görünen kız yürüyordu. Kızın, vereceği cevabı kafasında tarttığını çok iyi biliyordu.

Clarisse:

— On yedi yaşındayım ve deliyim, dedi. Amcam, bu ikisinin daima beraber yürüdüğünü söyler. Sana yaşını sordukları zaman daima on yedi de ve deli olduğunu söyle. Gece yürüyüşü için güzel bir saat değil mi? Koklamayı, görmeyi severim. Bazı geceler sabaha kadar dolaşır, güneşin doğuşunu seyrederim.

Sessizce yürüyüşe devam ettiler. Nihayet Clarisse, düşünceli bir tavırla:

— Biliyor musun, dedi. Senden hiç de korkmuyorum.

Montag şaşırmıştı.

— Benden korman için bir sebep mi var?

— Birçokları korkar. İtfaiyeciden korkarlar, yani. Fakat, sen de insansın, nihayet...

Montag kendisini kızın gözüyle görüyordu. Parlak bir suyun pırıldayan iki damlası... kendisi karanlık ve minik, muntazam hatlı, ağzının

kenarındaki çizgiler düzgün...

Clarisse şimdi yüzünü ona dönmüştü. Yumuşak ve devamlı ışık saçan, kırılacakmış gibi duran beyaz kristali andırıyordu. Yüzündeki ışık, bir isteri ışığı değildi... ama ne? Bu ışık, yumuşak ve titrek bir mum ışığını da andırıyordu. Bir gün, henüz çocukken, elektriklerin kesilmesi üzerine annesi bir mum bulup yakmıştı. Mum ışığı uzayı tamamen ortadan kaldırmış, çevrelerini ılık bir atmosfer sarmıştı. O zaman, elektriğin hiç açılmamasını temenni edip durmuştu...

Clarisse McClellan:

— Sorarsam kızar mısın ? Ne zamandan beri itfaiyeci olarak çalışıyorsun?, diye sordu.

— Yirmi yaşından beri. On yıl önce...

— Yaktığın kitapları hiç okudun mu?

Montag güldü.

— Yasaya aykırıdır!

— Ah, tabiî.

— İyi iş. Pazartesi günü Millay'ı, Çarşamba günü Whitman'ı, Cuma günü Faulkner'i yakarsın, hepsini kül haline getirirsin, sonra külleri yakarsın. Resmi sloganımız bu.

Yürümelerine devam ettiler.

Clarisse:

— Evvelce itfaiyecilerin yangın yapacakları yerde yangın söndürdükleri doğru mu?, dedi.

— Hayır. Evler her zaman yangına dayanıklıydı, sözüme inanabilirsin.

— Garip. Bir zamanlar, çok eskiden evlerin kazayla yandığı ve itfaiyeciler tarafından söndürüldüğünü duymuştum.

Montag, kahkahayla güldü.

Clarisse, kaçamak bir şekilde Montag'a baktı.

— Neden gülüyorsun?

Montag, bir müddet güldükten sonra:

— Bilmiyorum, dedi. Neden sordun?

— Komik bir şey söylemediğim halde gülüyor ve hemen cevap veriyorsun. Ne sorduğum üzerinde hiç düşünmüyorsun.

Montag, birden durdu. Clarisse'e bakarak:

— Garip bir kızsın, dedi. Saygı denen şeyi bilmezmisin?

— Hakaret etmek istemedim. Yalnız, insanları seyretmesini çok sevdiğimi sanıyorum.

Montag, kollarının yenlerine dikilmiş olan «451» numarasını gösterdi.

— Peki, bunların sence bir anlamı yok mu?

Clarisse:

— Evet, diye fısıldadı.

Sonra adımlarını hızlandırdı.

— Jet-arabaların bulvarda yarıştıklarını hiç gördün mü?

— Konuyu değiştiriyorsun!

— Bazen şoförlerin çimen, çiçek nedir bilmediklerini düşünürüm, çünkü onları hiç bir zaman durarak seyretmezler. Eğer şoförün birine kırmızı bir leke gösterecek olursan, ah evet, çimen, diyecektir. Pembe lekeye, gül bahçesi, beyaz lekeye ise ev diyecektir. Kahverengi lekeler ise inek. Amcam, bir keresinde yolda çok yavaş araba sürüyordu. Yaklaşık olarak hızı kırk mildi ve amcamı iki gün hapsettiler. Garip ve üzücü, değil mi?

Montag, huzursuz bir tavırla:

— Birçok şeyi aynı zamanda düşünüyorsun, dedi.

— Eğlence Parklarına çok seyrek giderim. Bu bakımdan düşünmek için çok vaktim oluyor zannederim. Şehrin dışındaki yüz metrelik ilânları

gördün mü? İlân tahtalarının evvelce altı metrelik olduğunu bilir miydin? Arabalar öylesine süratli geçiyorlar ki ilan tahtalarını büyütmek zorunda kaldılar.

Montag hemen güldü.

— Bunu bilmiyordum!

— Bilmediğin başka bir şeyi de bildiğime bahse girerim. Sabahları çimenlerin üstünde kırağı vardır.

Montag, birden bunu bilip bilmediğini düşünmeye başladı. Oldukça şaşırmış olduğunu inkâr edemezdi.

Clarisse, başıyla gökyüzünü işaret etti.

— Eğer bakacak olursan... ayda bir adam var.

Montag uzun zamandan beri bakmamıştı.

Yolun geri kalan kısmını sessizce yürüdüler. Kızın sessizliği düşünceli, kendisinin sessizliği huzursuzdu. Kıza doğru suçlayıcı bir bakış fırlattı. Kızın evine geldikleri zaman bütün ışıkların açık olduğunu gördü.

Montag, bu kadar ışıklı ev hiç görmemişti.

— Ne oluyor?, diye sordu.

— Oh, sadece annem, babam ve amcam oturmuş konuşuyorlar. Yaya yürüyen insanlar gibi. Ha, amcam bir kere daha tutuklanmıştı, biliyormusun... yaya yürüdüğü için? Ah, biz çok garip bir aileyiz.

— Fakat sen neden söz ediyorsun?

Clarisse ilk defa güldü.

— İyi geceler!

Evine doğru uzaklaştı. Sonra bir şey hatırlamış gibi geri dönerek Montag’a baktı.

— Mutlu musun?, diye sordu.

Montag:

— Ne miyim?, diye haykırdı.

Fakat Clarisse, mehtapta koşarak uzaklaştı. Sokak kapısı arkasından gürültüsüzce kapandı.

— Mutlu! Bütün saçmalıklardan mutlu!

Gülmesini yarıda kesti.

Elini kapının üzerindeki eldiven yerine soktu ve elinin hissedilmesi için bekledi. Ön kapı gürültüsüzce açıldı.

Kuşkusuz mutluyum. Ne zannediyor? Mutsuz muyum sanıyor? Sessiz odalara soruyordu. Holdeki havalandırma ızgarasına bakmak üzere durdu. Birden ızgaranın arkasında bir şeyin saklı olduğunu hatırladı, şu anda kendisine bakan bir şey. Bakışlarını acelcele kaçırdı.

Garip bir gecede, garip bir raslantı. Bir yıl öncesi parkta rastlayıp konuştuğu ihtiyar haricinde böyle bir kimseye rastlamamıştı.

Montag başını salladı. Boş bir duvara baktı. Anısında hakikaten güzel olan kızın yüzü duvarın üzerindeydi; gerçekten şaşırtıcıydı. Kızın yüzü küçük bir saatin kırılacak kadar ince beyaz kadranını andırıyordu.

Montag, bilinçaltının gösterdiği kendi diğer yarısına, bakarak:

Ne?, diye sordu.

Tekrar duvara baktı. Kızın yüzü ayna gibiydi. İmkansız; hangi insanın, ya da insanın yüzü kendi ışığını yine kendisine yansıtabilirdi?

Kızın nasıl bir kişiliği vardı? Tiyatroyu dikkatle seyreden bir eleştiriciyi andırmıyor muydu? Beraber ne kadar yürümüşlerdi? Üç dakika mı? Beş dakika mı? Böyle olmakla beraber zaman ne kadar uzun görünüyordu. Karşısında nasıl bir kişilik vardı ve duvara ince vücudunun aksini nasıl verebiliyordu? Eğer bir gözünü oynatacak olsa kız ondan önce davranıp göz kırpıyor; çenesinde bir adele oynasa ondan önce davranıp göz kırpıyor;

çenesinde bir adele oynasa ondan önce davranıp göz kırpıyor; çenesinde bir adele oynasa ondan önce davranıp esniyordu.

Neden? diye düşündü. Neden böyle hissediyorum? Sanki beni orada beklermiş gibiydi. Hem de gecenin böyle geç bir saatinde...

Yatak odasının kapısını açtı.

Kendisini sanki bir müzeye giriyor zannetti. Tam bir karanlık, dış dünyanın en küçük bir iması bile yok, pençeler sıkıca kapanmış, şehrin en küçük gürültüsünün bile giremiyeceği kadar tecrit edilmiş bir oda.

Oda boş değildi.

Dikkatle dinledi.

Küçük bir sivrisineğin vızıltısı, özel pembe yuvasında vınlayan arının sesi duyuluyordu. Müzik, melodinin takip edebilecek kadar yüksekti.

Gülümsemesinin, bir mum gibi eriyip kaybolduğunu hissetti. Karanlık. Mutlu değildi. Bu kelimeleri kendi kendisine tekrar tekrar söyledi. Bunun gerçek olduğunu kesinlikle biliyordu. Mutluluğunu bir maske gibi takınıyordu, ama kız bu maskeyi beraberinde götürmüştü. Mutluluk maskesini gidip alması mümkün olamazdı.

Işığı yakmadan bu odanın nasıl görüneceğini tahayyül etti. Karısını yatağın üzerinde bir mezar taşı gibi serilmiş bulacaktı. Gözleri tavana dikilmiş, kulaklarında istiridye kabukları radyo dinliyor olacaktı. Oda gerçekten de boştu.

Oda soğuk olmakla beraber Montag, nefes alamıyormuş gibi oldu. Büyük perdeleri ve pencereyi açmak istemiyordu. Ağır adımlarla karısından ayrı olan buz gibi yatağına doğru yürüdü.

Ayağına bir şey çarpar çarpmaz, böyle bir şeyin olacağını evvelden tahmin etmiş olduğunu düşündü. Köşeyi dener dönmez kıza, rastlaması gibi

bunu da tahmin etmişti. Ayağının çarptığı şey karşı duvara vurunca odanın içine garip sesler yayıldı.

Yerinden kımıldamadan karısının nefes alışlarını dinledi..

Odada başka ışık istemiyordu. İgnitörünü çıkartınca salamandranın gümüş diski üstünde kaydığını hissetti, düğmeye bastı...

Hafif ışık altında iki göz çukuru gördü.

— Mildred!

Kadının yüzü kireç gibiydi. Gözleri donuktu; sadece burun deliklerinden nefes aldığı belli oluyordu.

Ayağını çarpmış olduğu şey şimdi yatağının altından kendisine göz kırpıyor gibiydi. Bugün evden ayrılırken içinde otuz uyku kapsülü bulunan şişe...

Karısını baş ucunda dururken göğüsünün parçalandığını, ikiye ayrıldığını hissetti. Sanki göğsü keskin bir baltayla ikiye ayrılmıştı. Haykırmak istedi, sesi dudaklarında donup kalıyordu.

Birden haykırınca bütün evin sarsıldığını zannetti. Elindeki ışık sönünce, göz çukurları kayboldu. Elinin süratle telefona uzandığını ancak fark ediyordu.

Dudaklarını zorlukla kıpırdattı.

— İlk Yardım Hastanesi, diye fısıldayabildi. Karanlıkta titrerken dudakları hiç durmadan oynuyordu.

⁂

Aslınde iki makineleri vardı. Bu makinelerden biri siyah bir yılan gibi mideye kadar iniyor ve oradaki yeşil sıvıyı emiyordu. Acaba yıllarca öbeklenen zehirleri de emebiliyor muydu? Makinanin bir gözü vardı. Başına özel bir miğfer giymiş olan operatör bu delikten mideyi görebiliyordu. Acaba bu göz neyi görüyordu? Söylemiyordu. Görüyordu, fakat gözün ne gördüğünü göremiyordu. Yatağın üzerinde yatan kadın

mermerden oyulmuş bir heykeli andırıyordu. Operatör sigara içerken diğer makine de çalışıyordu.

Diğer makine de üzerinde kırmızı tulum bulunan bir operatör tarafından kullanılıyordu. Bu makine vücudun bütün kanını boşaltıyor, yerine taze kan ve serum veriyordu.

Kımıldamadan, sessiz yatan kadının başında duran operatör:

— Her iki yönden de temizlememiz gerekiyor, dedi. Kanı temizlemediğin takdirde mideyi temizlemen boşuna olur. Bu madde kanda kalacak olursa, beyne bir çekiç gibi vurur, öylesine defalarca vurur ki beyin artık çalışamaz hale gelir ve durur.

Montag:

— Yeter, dedi.

Operatör:

— Sadece anlatıyordum, diye cevap verdi.

— İşiniz bitti mi?

Makineleri kutularına koyarak, kapaklarını kapadılar.

Montag'ın öfkesine aldırdıkları bile yoktu.

— İşimiz bitti.

Sigara dumanını burun deliklerinden çıkartarak bekleyen operatör:

— Elli dolar borcunuz var, dedi.

— Önce, karımın nasıl olacağını neden söylemiyorsunuz?

— İyileşecek. Bütün zehir burada, çantanın içinde, duruyor, bir daha kanına karışamaz. Söylediğim gibi eski kanı alır yenisini verirsin, tamam.

— İkiniz de doktor değilsiniz. Neden bir doktor göndermediler?

Operatör sigarasını dudakları arasında oynatarak:

— Her gece böyle vakalarla karşılaşıyoruz. Sekiz ilâ on vaka, dedi. Öylesine fazlalaştı ki birkaç yıl önce bu makineyi geliştirdik. Mamafih yeni

bir buluş sayılmaz, sadece takılan göz yeni bir buluş. Böyle vakalarda doktora ihtiyaç yoktur. Bütün ihtiyacın bizim gibi kimseler. Yarım saat sonra işi bitirmiş olurlar.

Kapıya doğru yürüdü.

— Gitmemiz gerekiyor. Bir yere daha gitmemiz lâzım. Buradan on blok ötede. Birisi daha intihara teşebbüs etmiş. Bize yine ihtiyacın olursa telefon edersin. Kımıldamadan yatsın. Kendisine kontra-sedatif verdik. Uyandığı zaman karnı çok acıkmış olacak, iyi geceler.

İki operatör çantalarını alarak odadan çıktılar. Sigaraları hâlâ dudaklarının ucundan sarkıyordu.

Montag, bir sandalyeye çökerek, kadınına baktı. Gözleri şimdi kapalıydı. Montag, elini uzatarak nefesinin sıcaklık derecesini kontrol etti.

Nihayet:

— Mildred, dedi.

Bizim gibi kimseler çok, diye düşündü. Milyonlarcayız. Kimse kimseyi tanımıyor. Yabancılar gelip kuralları bozuyorlar. Yabancılar gelip kalbini parçalıyor. Yabancılar gelip kanını alıyorlar. Bu adamlar kim? Hayatımda bunları hiç görmedim!

Aradan yarım saat geçti.

Bu kadının damarlarında taze kan dolaşıyordu ve ona başka bakımlardan da yardımcı olmuş gibi görünüyordu. Yanakları uçuk pembe, dudakları kan kırmızı, ıslak ve taze duruyordu. Damarlarında başkasının kanı vardı. Sanki, başka birisinin anıları, beyni bu kadına aktarılmıştı. Keşke bu kadının zihnini alıp götürebilselerdi. Belki temizlemeleri mümkün olabilirdi. Keşke...

Yerinden kalkıp ağır perdeleri çekti ve pencereyi açtı. Gecenin serin havası hemen odaya doldu. Saat sabahın ikisi olmuştu. Clarisse

McClellan’la tanışalı bir saat mi geçmişti? Sadece bir saat, ama bütün dünya bu saatin içinde erimiş, renksiz bir sıvı haline gelmişti.

Clarisse’lerin evinden yükselen kahkaha sesleri odaya kadar geliyordu. Kahkahalar karışık bir karakter taşımakla beraber, neşeyle atılan kahkahalar arasına katılabilirdi. Diğer evler zindan gibi karanlık, kendi içlerine kapanık dururken, onların evi gündüz gibi aydınlatılmıştı. Montag, konuşma seslerini bile duyuyordu. Konuşma, konuşma, konuşma... sanki örümcek ağı gibi geceyi sarıyordu.

Montag, ne yaptığının farkında olmadan balkon kapısından çıktı ve çim sahayı aştı. Karanlıklara sinmiş evin yakınında dururken kapıyı bile çalabilir:

— Bırakın gireyim. Hiç konuşmayacağım. Sadece dinlemek istiyorum. Ne dersiniz?, diye fısıldayabilirdi.

Fakat, yüzünde buz gibi bir anlatım karanlıklarda kalıp, devamlı konuşan erkek sesini dinledi. Muhtemelen amca konuşuyordu.

— Eh, nihayet bu devir, tuvalet kâğıdı devridir. Burnunu birisinin üstüne siler onu buruşturup atar, sifonu çekersin. O olmadı biri daha. Herkes, birbirinden yararlanmaya çalışıyor. Bir program olmadığı ve ismini bilmediğin takdirde nasıl yerleşip, kökleşebilirsin?

Montag tekrar evine döndü. Pencereleri açık bıraktı. Mildred’i kontrol ettikten sonra battaniyenin uçlarını sıkıştırdı. Sonra kendi yatağına sırt üstü uzandı. Mehtap çıkık elmacık kemiklerine vuruyor, gözlerinde gümüşî pırıltılar yapıyordu.

Bir yağmur damlası. Clarisse. Bir damla daha. Mildred. Bir üçüncü. Amca. Dört, beş. Bir Mildred, iki Clarisse, bir, iki, üç, dört, beş, Clarisse, Mildred, amca, yangın, tabletler, tuvalet kâğıdı, sümkürmek, sifonu çek. Bir, iki, üç, bir, iki, üç! Yağmur. Fırtına. Amcanın gülüşü. Fırtına aşağı kata doğru uzanıyor. Bütün dünya aşağıya yağıyor. Yangın, bir volkan gibi yükseliyor. Hepsi, sabaha doğru koşar adımlarla yaklaşıyordu.

Yüksek sesle:

— Artık hiç bir şey bilmiyorum, diye söylendi ve uyku hapını dilinin üzerinde eritti.

Sabah saat dokuzda, Mildred'in yatağı boştu.

Montag, hemen yerinden fırladı, kalbi heyacandan hızlı hızlı çarpıyordu. Holü koşarak geçti ve mutfak kapısında nefes nefese durdu.

Gümüş tost makinesinden tostlar fırladı, örümcek bacağı gibi bir maşayla alınıp tereyağının içine atıldı.

Mildred, tostun tabağına getirilmesini izledi. Kulaklarında yine arı vızıltısı gibi ses çıkartan kulaklıklar vardı. Birden başını kaldırıp baktı, Montag'ı görünce başını salladı.

Montag:

— Nasılsın?, diye sordu.

Kulaklıklarından ötürü Mildred, on yıldan beri dudakların kımıldamasından söylenenleri anlıyordu. Yine başını salladı. Tost makinesinin düğmesine basarak başka, bir tost yapmasını sağladı.

Montag, oturdu.

Karısı:

— Neden bu kadar acıktığımı anlayamadım, dedi.

— Sen...

— Karnım aç.

Montag başlayacak oldu.

— Dün gece...

Mildred, kocasının dudaklarına dikkatle baktı.

— Dün akşam ne olmuş?

— Hatırlamıyor musun?

— Neyi? Parti falan mı verdik? Sanki başım çatlayacak gibi ağrıyor. Karnım aç. Kim vardı?

— Birkaç kişi.

Mildred, tostunu çiğnerken:

— Ben de öyle tahmin etmiştim, dedi. Midemde hafif bir sancı var, ama. karnım yine de aç. Partide bir saçmalık yapmadığımı umarım.

Montag, sakin sesle:

— Hayır, dedi.

Tost makinesi Montag'ın tabağına bir tost koydu. Montag tostundan bir parça ısırırken Mildred:

— Sen de yorgun görünüyorsun,dedi.

⁂

Öğleden sonra hava yağışlı ve bütün dünya koyu griydi. Evinin holünde durmuş, üzerine turuncu renkli salamandranın parıldadığı markasını takıyordu. Uzun bir süre, havalandırma deliğine baktı. Karısı televizyon odasında oturmuş, müsveddeleri okurken başını kaldırıp seslendi.

— Hey, adam düşünüyor!

— Evet, seninle konuşmak istiyordum.

Bir an duraladıktan sonra devam etti.

— Dün akşam şişedeki bütün uyku tabletlerini almışsın.

— Oh, böyle bir şey yapmadım, dedi.

— Şişe boştu.

— Böyle bir şey yapmazdım. Neden böyle bir şey yapayım ?

— Belki önce iki tablet almışsınızdır, sonra unutup tekrar iki, tekrar unutup iki daha, böylece şişe boşalmıştır.

— Saçma. Neden bu kadar saçma bir şey yapmış olayım?

Montag:

— Bilmiyorum, dedi.

Mildred, açıkça onun gitmesini bekliyordu.

— Yapmadım, dedi. Yıllarca uykusuz kalsam yine böyle bir şey yapmazdım.

— Böyle söylüyorsan, peki.

— Leydi böyle söyledi.

Sonra elindeki müsveddelere göz gezdirmeğe başladı.

Montag yorgun bir tavırla:

— Bugün öğleden sonra ne var?

Mildred başını kaldırmadı.

— On dakika sonra, bir piyes oynanacak. Benim rolümü bu sabah postadan aldım. Piyesin bir parçasını eksik yazıyorlar. Yeni bir fikir. Eksik olan parça benim rolüm. Noksan kısımlarına sıra gelince üç duvardan bana bakacaklar ve ben noksan satırları tamamlayacağım. İşte, örneğin adam, «Bu fikir hakkındaki düşüncen nedir, Helen?», diye soracak. Ben de sahnenin tam ortasında oturuyor olacağım. Anlıyor musun? Ve ben diyeceğim ki, diyeceğim ki...

Parmağını satırlar üzerinde gezdirdi.

— ... «iyi sanıyorum.» İşte oyun böyle devam edip gidecek. Sonra adam «Sen de aynı fikirde misin, Helen?», diye soracak. Ben de «Tabiî, aynı fikirdeyim.», diye cevap vereceğim. Nasıl, eğlenceli değil mi, Guy?

Montag, gözlerini dikerek karısına baktı.

Mildred:

— Eğlenceli olduğuna hiç şüphe yok, dedi.

— Piyes ne hakkında?

— Şimdi söyledim ya. Bop, Ruth ve Helen isimli üç kişi arasında geçiyor.

— Oh!

— Gerçekten eğlenceli. Dördüncü duvarı da monte ettirebilirsek çok daha eğlenceli olacak. Acaba bu duvarı ne zaman yıktırıp yerine televizyon ekranı koyabiliriz? Sadece iki bin dolar.

— Yıllık maaşımın üçte biri.

Mildred:

— Sadece iki bin dolar, dedi. Bazen beni de düşündüğünü bilmeliyim. Eğer dördüncü duvarı da monte ettirebilirsek bu oda bizim olmaktan çıkacak sadece egzotik kişilerin odası olacak. Birkaç şeyimiz olmadan da idare edebileceğimizi düşünüyorum.

— Üçüncü duvar parasını ödemek için zaten birkaç şeyle idare ediyoruz. Unuttun mu monte edileli iki ay oluyor.

— Hayret, ne kadar az zaman geçmiş!

Mildred, uzun müddet kocasına baktı, sonra.

— Eh, iyi günler, şekerim, dedi.

— İyi günler.

Sonra durup tekrar döndü.

— Piyesin sonu mutlu mu bitiyor?

— Sonuna kadar henüz okuyamadım.

Karısının yanına gitti, son sayfayı okuduktan sonra başını salladı, kâğıdı katladıktan sonra karısının kucağına attı.

Sokalı, kapısından yağmurun altına çıktı.

⁂

Yağmur azalmıştı. Clarisse, kaldırımın tam ortasından yürüyordu. Başını kaldırmış, yağmurun yüzünden süzülmesine imkân veriyordu. Montag’ı

görünce gülümsedi.

— Merhaba!

Montag da «Merhaba» dedikten sonra ekledi.

— Şimdi ne yapıyorsun, bakalım?

— Hâlâ deliyim. Yağmur yüzüme iyi geliyor. Yağmurda yürümeye bayılırım.

— Ben yağmurda yürümeyi sevmediğimi sanıyorum.

— Deneseydin sevecektin.

— Hiç denemedim.

Clarisse, dudaklarını yaladı.

— Yağmurun tadı da güzel.

— Ne yapıyorsun, her şeyi bir kere deniyor musun?

Clarisse, elindeki bir şeye baktı.

— Bazen iki kere.

— Elinde ne var?

— Öyle sanıyorum ki bu yılın son karahindibası. Bu mevsimde çimenlerin arasında bulacağımı hiç dügünmemiştim. Hiç çenenin altına sürülmesini hissettin mi? Bak. Gülerek çenesini karahindibaya sürdü.

Montag:

— Neden?, diye sordu.

— Eğer çıkarsa aşığım demektir. Çıktı mı? Montag’ın bakmaktan başka çarei yoktu.

Clarisse:

— Evet?, diye sordu.

— Çenenin altı sarı oldu.

— Güzel! Şimdi de sende deneyelim.

— Bende bir işe yarayacağın sanmam.

— İşte.

Montag'ın engel olmasına fırsat kalmadan karahindibayı çenesinin altına sürdü. Montag geri çekilince Clarisse kahkahayı bastı.

— Kımıldamadan dur!

Uzanıp Montag'ın çenesinin altına baktı ve kaşlarını çattı.

Montag:

— Evet?, diye sormaktan kendini alamadı.

— Ne ayıp. Kimseye aşık değilsin.

— Ama, aşığım!

— Hiç göstermiyor.

— Hem de sırılsıklam aşığım.

Sözlerine kuvvet vermesi için yüz anlatımını güçlendirmeye çalıştı, ama başaramadı.

— Aşığım.

— Oh, lütfen suratını asma.

— Karahindiba yüzünden. Hepsini kendi üstünde kullandın. Bu sebeple benim üzerimde etkisi olmadı.

— Tabiî, muhakkak sebep bu olmalı. Oh, canını sıktım, bunu yüzünden anlıyorum. Gerçekten özür dilerim.

Montag'ın koluna dokundu.

Montag aceleyle:

— Hayır, hayır, dedi. Bir şeyim yok.

— Artık gitmem lâzım, beni affettiğini söyle, bana kırılmanı istemem.

— Kırılmadım. Canımın sıkılması, evet.

— Şimdi Psikiatristimi görmeye gitmem gerekiyor. Zorla gönderiyorlar. Söylenecek birçok şey buluyorum. Benim için ne düşündüğünü bilmiyorum. Benim normal bir soğana benzediğimi söylüyor! Tabakalarını soyabilmesi için onu meşgul ediyorum.

Montag:

— Bir psikiatriste ihtiyacın olduğunu düşünmem gerekiyor, dedi.

— Ciddî söylemiyorsun.

Montag, derin bir nefes aldı, sonra yavaş yavaş bıraktı. Nihayet:

— Hayır, ciddî değilim, dedi.

— Psikiatrist neden ormana gidip kuşları, kelebekleri seyrettiğimi ve kelebek koleksiyonu yaptığımı öğrenmeye çalışıyor. Bir gün koleksiyonumu sana gösteririm.

— Olur.

— Zamanımı nasıl geçirdiğimi öğrenmek istiyorlar. Bazen oturup düşündüğümü söylüyorum. Fakat ne düşündüğümü onlara söylemiyorum. Onları hep kuşkuda bırakıyorum. Ve bazen, söylüyorum, başımı böyle arkaya attığımı ve yağmurun yüzüme çarpmasını düşündüğümü anlatıyorum. Yağmurun tadı şaraba benziyor. Hiç denedin mi?

— Hayır, ben...

— Beni affettin, değil mi?

— Evet.

Bunu düşündü.

— Evet, affettim. Neden olduğunu bilmiyorum. Garipsin, insanın sabrını tüketiyorsun, ama affedilmesi kolay bir kızsın. On yedi yaşında olduğunu mu söylemiştin?

— Gelecek ay.

— Ne garip. Ne kadar garip. Karım otuz yaşında, ama bazen ondan çok daha yaşlı görünüyorsun. Bir türlü alışamadım.

— Siz de garip bir adamsınız. Bay Montag. Hatta bazen bir itfaiyeci alduğunuzu bile unutuyorum. Şimdi, sizi tekrar kızdırabilir miyim?

— Devam et.

— Nasıl başladı? Buna nasıl girdiniz? Bu işe nasıl girdiniz ve girmeniz için sebep neydi? Diğerlerine benzemiyorsunuz. Birkaçını görmüştüm, biliyorum. Konuştuğum zaman bana bakıyorsunuz. Ay hakkında bir şey söylediğim zaman aya bakıyordunuz, dün akşam. Diğerleri hiç böyle yapmazlar. Diğerleri beni bırakıp giderler, konuşmamdan sıkılırlar. Ya da beni tehdit ederler. Artık kimsenin başkası için ayıracak zamanı olmuyor. Beni olduğum gibi kabul edenlerden biri de sizsiniz. Bu sebeple itfaiyeci olmanızı garip karşılıyorum. Her nasılsa bu iş size hiç uymuyor.

Montag vücudunun iki parçaya yarıldığını hissetti. Sıcak ve soğuk iki parça. Yumuşak ve sert iki parça. Titreyen ve titremeyen iki parça. İki parça ki birbirlerini eritip bitirmeye çalışıyorlardı.

— Randevuna gitsen iyi edersin, dedi.

Clarisse koşarak uzaklaştı ve Montag'ı yağmurun altında bıraktı. Montag, ancak uzun bir süreden sonra tekrar yürüyebildi.

Sonra, ağır ağır yürürken başını havaya kaldırdı ve ağzını açtı...

Mekanik köpek uyuyordu, fakat uyumuyordu; yaşıyordu, fakat yaşamıyordu; yangın merkez binasının karanlık bir köşesinde hafifçe mırıldanan, titreşim yapan ve fosforlu bir ışıkla parlayan kulübesinde oturuyordu. Sabahın titrek ışığı, hafifçe titriyen canavarın çelik, bakır ve sarı madenleri üzerinde oynaşıyordu. Gözlerinin yerinde bulunan yakut rengi camlar, naylon burun deliklerinin çevresideki naylon tüyler, çok hafif

olarak titreşiyor ve canavar altları kauçuktan yapılma tamponların üstünde yükselen, örümcek bacağı gibi sekiz ayağı üzerinde hafif hafif sallanıyordu.

Montag, sarı borudan kayarak indi. Şehre bakmak için dışarı çıktı. Bulutlar tamamen dağılmış, hava açmıştı. Bir sigara yaktıktan sonra geldi ve köpeğe bakmak üzere eğildi. Koca canavar, kovanına çekilmiş bir arı gibi duruyordu. Boynunda büyük, madeni bir tasma vardı.

Montag, daima bu ölü ve yaşayan canavarın büyüsü altındaydı.

— Merhaba, diye fısıldadı.

Geceleri yapacak işleri olmadığı zaman sarı borudan kayarak aşağı inerler, Köpeğin ayarını yaparlar, sonra bütün fareleri, bazen kedileri ve piliçleri salarlardı. Herkes merakla Köpeğin hangisini önce yakalayacağı üzerine bahse tutuşurdu. Hayvanların serbest bırakılmasından üç saniye sonra oyun biterdi. Köpek, teker teker yakaladığı avlarına önce ağzından çıkan on santim uzunluğundaki çelik iğnesiyle morfin veya procain yapar, sonra insinaratöre atarak yakardı. Sonra yeni bir oyun başlardı.

Bu oyunlar yapıldığı zaman Montag ekseri yukarda kalır, inmezdi. İki yıl önce, en iyi hayvanlardan biri üzerine bahse tutuşmuş, kaybetmiş ve Mildred'in öfkesine maruz kalmıştı. Geceleri yatağına yatar, yüzünü duvara dönerek aşağıdan gelen gülüşmeleri dinlerdi.

Montag, hayvanın burnuna dokundu.

Hayvan homurdandı.

Montag, hemen geri sıçradı.

Köpek yerinden biraz doğruldu ve hemen harekete geçen mavi-yeşil neon gözleri ışıldadı. Tekrar homurdandı. Teneke gıcırtısını andıran bir sesti.

Montag, kalbi küt küt çarparak:

— Hayır, hayır, oğlum, dedi.

Çelik iğnenin iki santim kadar çıktığını, tekrar girdiğini ve bunun birkaç kere tekrarlandığını gördü. Homurdanma yavaşladı ve canavar gözlerini

Montag’a dikti.

Montag geriledi. Köpek, kulübesinden bir adım çıktı. Montag, bir eliyle sarı boruya sarıldı. Dokunması ile hareket eden boru onu yukarı kadar çekti. Yüzü yemyeşil aşağıya baktı. Madeni canavar tekrar kulübesine çekilmişti, biraz önce parlayan gözler normal rengini almıştı.

Montag, korkusunun geçmesi için biraz bekledi. Arka tarafta kâğıt oynayan dört adam Montag’a şöyle bir baktılar, fakat seslerini çıkartmadılar. Yalnız, başında yüzbaşı şapkası olan adam, nihayet merakla baktı.

— Montag...

— Benden pek hoşlanmıyor.

Yüzbaşı kâğıtlarını inceleyerek:

— Kim, köpek mi?, O ne hoşlanır ne de hoşlanmaz. Sadece fonksiyon gösterir o kadar. Balistik derslerinde olduğu gibi. Yapısı yalnız bakır teller, çelik ve pil.

Montag yutkundu.

— Hesaplayıcı apareyi istenen duruma ayarlanabilir, amino asit, sülfür ve alkalin, öyle değil mi?

— Bunu hepimiz biliyoruz.

— Vücûtlarımızın kimyasal dengesi aşağıdaki dosya dolaplarında var. Herhangi biri, hayvanın zihnine biraz kimyasal madde ekleyebilir, değil mi ? Meselâ, biraz amino asit. İşte biraz önce hayvan bana karşı harekete geçti.

Yüzbaşı homurdandı.

— Kızmış, ama tamamen kızgın değil, çünkü burnuna dokunduğun zaman sadece homurdandı.

Yüzbaşı sordu.

— Böyle bir şeyi kim yapabilir? Burada hiç düşmanın yok, Guy.

— Bildiğim kadarıyla hayır.

— Yarın teknisyenlerimize kontrol ettiririz.

— Montag:

— Beni tehdit etmesi ilk defa olmuyor, dedi. Geçen ay iki kere oldu.

— Tamir ederiz. Merak etme.

Fakat Montag kımıldamadan durdu ve vantilatör ızgarasının arkasına saklanan şeyi düşündü. Eğer itfaiye merkezindeki birisi vantilatör ızgarasını biliyorsa, köpeğe söyleyemez mi?

Yüzbaşı, iniş deliğinin ağzına geldi ve Montag'a soran gözlerle baktı.

Montag:

— Sadece hesaplamaya çalışıyorum, dedi. Geceleri Köpek acaba ne düşünüyor? Gerçekten de bize karşı ayaklanıyor mu? Tüylerimin ürperdiğini hissediyorum.

— Düşünmesini istemediğimiz şeyleri düşünemez.

Montag sakin sesle:

— Yazık, dedi. Çünkü, bütün verdiğimiz avlanma, bulma ve öldürme. Bütün bildiği bu kadarsa çok ayıp.

Beatty, ağzının içinden homurdandı.

— İyi bir avcı, dedi. İyi bir avcı avını hiç bir zaman kaçırmaz.

— Zaten bu nedenle onun ikinci kurbanı olmak istemem.

— Neden? Bir şey hakkında kendini suçlu mu buluyorsun?

Montag, yukarı doğru baktı.

Beatty kımıldamadan Montag'a bakıyordu, dudaklarında sessiz bir kahkahanın izleri vardı.

Bir, iki, üç, dört, beş, altı; haftanın altı günü evden ne zaman çıkacak olsa Clarisse'e muhakkak rastlıyordu. Bir keresinde çimenlerin üstüne oturmuş mavi bir süveter örerken görmüştü. Üç veya dört kere evinin avlusunda bir buket çiçek bulmuştu. Bazen bir avuç ceviz, bazen muntazam sıralanmış sonbahar yaprakları bulmuştu. Her gün kendisini sokağın köşesine kadar geçiriyordu. Bazen yağmur yağıyor. Bazen rüzgâr esiyor, fakat Clarisse her zaman sokakta oluyordu.

Bir keresinde yeraltı treninin giriş kapısında sordu.

— Neden seni uzun yıllardan beri tanımıyormuşum gibi geliyor bana?

Clarisse:

— Çünkü senden hoşlanıyorum, dedi. Senden istediğim bir şey de yok. Birbirimizi yeteri kadar tanıyoruz.

— Kendimi bir baba kadar yaşlı hissettmeye başladım.

— Şimdi açıkla bakalım, çocukları bu kadar çok seviyorsan neden benim gibi bir kızın olmadı?

— Bilmiyorum.

— Şaka ediyorsun!

— Yani...

Montag birden sustu ve başını salladı.

— Eh, karım... hiç bir zaman çocuk istemedi.

Clarisse artık gülmüyordu.

— Üzüldüm. Sana sorduğum sorularla eğlendiğini sanıyordum. Çok aptalım.

— Hayır, hayır, iyi bir soruydu. Şimdiye kadar kimse böyle bir soru soramamıştı. Çok güzel bir soru.

— Başka şeylerden konuşalım. Sonbahar yapraklarını kokladın mı hiç? Kimyon gibi kokmaz mı? İşte, kokla.

— Ah, sahi, bir bakıma, kimyon gibi kokuyor.

Clarisse, parlak siyah gözlerini Montag'a çevirdi.

— Her zaman sarsıntı geçirmiş gibi görünüyorsun.

— Hayır, sadece...

— Sana söylediğim gibi ilânlara baktın mı?

Montag, gülmeye başladı.

— Zannedersem, baktım.

— Gülmen çok daha güzel.

— Sahi mi?

— Daha serbest ve sıkıntısız görünüyorsun.

Montag, kendisini çok rahat ve huzurlu hissetti.

— Neden okula gitmiyorsun? Seni her gün avare avare gezerken görüyorum.

— Beni aradıkları yok. Benimle geçinmenin kolay olmadığım söylüyorlar. Çok garip, çünkü ben geçinilmesi en kolay bir insanım. Geçimin anlamı toplumsal sorunlara dayanır, öyle değil mi? Benim için geçinmek, seninle böyle rahatça konuşabilmemdir.

Clarisse, ağaçtan düşmüş birkaç kestaneyi tekmeledi.

— Ya da dünyanın ne garip olduğu üzerine konuşmalarımız. İnsanlarla beraber olmak çok iyi. Ama çocukları bir araya toplayıp konuşmalarına fırsat vermemek toplumsal düzene sığmıyor, öyle değil mi? Okulda öylesine yoruluyoruz ki eve dönünce hemen yatağa seriliyoruz.

— Çok yaşlı bir insan gibi konuşuyorsun.

— Bazen kendimi asırlık buluyorum. Kendi akranım çocuklardan korkuyorum. Birbirlerini öldürüyorlar. Evvelden de böyle miydi? Amcam bunun olağan olduğunu söylüyor. Sadece geçen yıl altı arkadaşımı vurdular. Arkadaşlarımdan en az on kişi araba kazasında öldü. Onlardan korkuyorum

ve kendilerinden korktuğum için beni sevmiyorlar. Amcamın dediğine göre, büyükbabası, çocukların birbirlerini öldürmedikleri zamanı görmüş, tabiî çok eskiden. Amcam, onların sorumluluk içinde bulunduklarını söyledi. Biliyor musun, ben de sorumluyum. Bütün alışverişleri ve ev işlerini ben görürüm.

Clarisse derin bir nefes aldıktan sonra devam etti.

— Ama en çok hoşuma giden insanları seyretmek. Bazen bütün gün yeraltı treninde dolaşıp sadece onların konuşmalarını dinlerim. Onların kim olduklarını, ne istediklerini ve nereye gittiklerini tahmine çalışırım. Bazen Eğlence Parkına gider, geceleri şehrin etrafında yarışan Jetlere binerim. Biliyor musun?

— Neyi?

— İnsanlar hiç bir şey hakkında konuşmuyorlar.

— Muhakkak bir şeyler konuşuyorlardır.

— Hayır, hiç bir şeyden söz etmiyorlar. Sadece giyimden, arabadan söz ediyorlar. Konuşulan şeyler hemen hemen hep aynı, değişik hiç bir şey yok. Hiç müzeye gittin mi? Amcam, bir zamanlar durumun çok değişik olduğunu söylüyor. Çok zamanlar önce resimlerin bile anlamı varmış.

— Amcam söyledi, amcam söyledi. Amcan çok ilginç bir adam olmalı.

— Öyledir. Muhakkak ki çok ilginç bir adam. Eh, artık gitmem lâzım. Allahaısmarladık, Bay Montag.

— Hoşça kal.

— Hoşça kal....

⁂

Bir iki üç dört beş altı gün: İtfaiye merkezi.

— Montag, bu direğe tırmana tırmana parlattın.

Üçüncü gün.

— Montag, arka kapıdan geldin. Köpek seni korkutuyormu?

— Hayır, hayır.

Dördüncü gün.

— Montag, çok garip bir şey. Bu sabah söylendiğini duydum. Seattle'daki itfaiyecilerden biri Mekanik Köpeği kendi kimyasal komplekslerine göre ayarlamış, sonra serbest bırakmış. Buna nasıl bir intihar şekli dersin?

— Beş altı yedi gün.

Ve sonra Clarisse gitmişti. O gün öğleden sonra ne değişiklik vardı bilmiyordu, ama Clarisse'i görmemişti. Çimen saha boştu, ağaçlar boştu, cadde boştu; ona böylesine alışkın olduğunu ilk defa kavrıyordu. Tünelin girişine geldiği zaman onun nerede olabileceğini merakla düşünüyordu. İçinde bir sıkıntı vardı, sanki yaşantısı birden değişmişti. Geri dönüp, eve kadar yürüyüp, gidiş gelişini tekrarlamasına zorlukla engel oldu. Fakat vakit geçiyordu ve trenin gelişi düşüncelerini yarıda kesti.

— Neyin var, Montag?

Montag gözlerini açtı.

Radyonun sesi duyuluyordu. «...Her hangi bir saatte savaş ilân edilebilir. Bu ülke kendi haklarını savunacaktır...»

Filo halinde geçen jetlerin gümbürtüsü duyuldu. İtfiaiye binası sanki sallanıyordu.

Montag gözlerini kırpıştırdı. Beatty, sanki kendisi müzedeki bir heykelmiş gibi gözlerini dikmiş bakıyordu. Sanki vicdanındaki suçu kontrol etmeye hazırdı. Hangi suçu?

— Sıra senin, Montag.

Montag elindeki kağıtlara bir göz attı.

— Dü... düşünüyordum. Geçen haftaki yangını. Kitaplığını yaktığımız adam. Ona ne oldu?

— Çığlıklar içinde akıl hastanesine attılar.

— Deli değildi ki.

Beatty sessizce kağıtlarını sıraya koydu.

— Hükümeti ve bizi aldatmaya çalışan her insan delidir.

Montag

— Tahayyül etmeye çalıştım, dedi. Yani, bir itfaiyeci bizim evimizi ve kitaplarımızı yaksa, acaba ne düşünür, ne hissederdik?

— Kitabımız yok.

— Olsaydı diyorum.

— Senin var mı?

Beatty, dikkatle Montag'a bakıyordu.

Montag:

— Hayır, dedi.

Sonra milyonlarca yasak kitabın listesinin asılı bulunduğu duvara baktı. Kitapların isimleri ateşe doğru fırlayacaktı. Baltası ve sadece petrol sıkan hortumuyla bu isimleri alevin içinde boğacaktı.

— Hayır, diye tekrarladı.

Fakat, düşünceleri evin vantilatör, havalandırma borularına doğru kaydı, yüzünün buz gibi kesildiğini hissetti. Sonra kendisini yemyeşil parkta, ihtiyar, ama çok ihtiyar bir adamla konuşurken gördü.

Montag tereddütle:

— Her... her zaman böyle miydi? Yani, itfaiyenin işi, işimiz? Yani demek istiyorum ki, bir zamanlar

Beatty:

— Bir zamanlar!, dedi. Ne biçim konuşma bu böyle?

Montag kendi kendisine, Aptal, diye düşündü. Kendini ele vereceksin. Son yangında, peri hikâyeleri kitabından sadece bir satırını okumuştu.

— Yani, dedi. Bir zamanlar, evler yangına karşı dayanıklıyken...

Birden sanki kendi yerine çok genç birinin konuştuğunu zannetti. Ağzını açtığı zaman Clarisse McClellan konuşuyordu.

— İtfaiyeciler yangın çıkartacakları yerde yangın söndürmezler miydi?

Stoneman ve Black, hemen kanun kitaplarını açtılar. Bu kitaplarda Amerikanın eski itfaiyecilerinin tarihleri de yazılıydı. Montag'ın okuması için önüne koydular.

«1720 yılında kolonilerde İngiliz yazarlarının etkisinde kalınarak yazılmış kitaplar imha edildi, ilk itfaiyeci Benjamin Franklin.

Kural 1. Alarma hemen cevap verin.

2. Yangını hemen başlatın.

3. Her şeyi yakın.

4. Derhal itfaiye merkezine rapor verin.

5. Diğer alarmlar için hazır bekleyin.»

Herkes Montag'a bakıyordu. Montag, hiç kımıldamadan oturuyordu.

Birden alarm sesi duyuldu.

Tavandaki zil belki iki yüz kere çaldı. Birden dört sandalye boşaldı. Oyun kağıtları masanın üzerine yağmur gibi yağdı. Sarı demirler titrekti. Adamlar gitmişlerdi.

Montag sandalyesinde oturuyordu. Aşağıda, turuncu canavar öksürerek canlandı.

Montag, rüyada gezen bir adam gibi sarı borudan kaydı.

Mekanik Köpek kulübesinde sıçrayarak ayağa kalktı, gözleri yeşil alevlerle yanıyordu.

— Montag, miğferini unuttun!

Arkasındaki duvarda asılı duran miğferini kaptı, siren sesleriyle gecenin sessizliğini yararak yola çıktılar.

Şehrin eski bölümünde üç katlı bir binaydı. Asırlık ev olmasına rağmen üzeri, diğer evlerde olduğun gibi, yıllar önce ince plastik bir tabakayla kaplanmıştı.

— İşte geldik!

Makine aniden durdu. Beatty, Stoneman ve Black, yağlı tulumlar gibi kaldırıma sıçradılar. Montag onları izledi.

Evin kapısını kırıp içeri girdiler ve kaçmaya çalışmayan bir kadını yakaladılar. Kadın, gözlerini boşluğa dikmiş durduğu yerde hafif hafif sallanıyordu. Sanki, başına şiddetli bir darbe yemiş gibi duruyordu. Sanki hatırlamak istediği bir şey vardı. Kadın birden konuşmaya başladı..

— «Adam»ı oyna, Master Ridley. Böyle bir mumu yakan günü göreceğiz, Tanrının izniyle, İngiltere'de, hiç söndüremeyecekler.

Beatty

— Yeter, diye haykırdı. Neredeler?

Beatty, kadının yüzüne şiddetli bir tokat atarak sorusunu tekrarladı. Yaşlı kadının bakışları Beatty'nin yüzüne saplandı.

— Nerede olduğunu biliyorsunuz, yoksa gelmezdiniz.

Stoneman telefonla verilen alarmın yazılı kopyasını çıkardı.

«Tavan arasından kuşkulanıyoruz; 11 No.Elm City.

E.B.»

Yazılı kopyanın üzerindeki imzanın baş harflerini okuyan kadın :

— Komşum, Bayan Blake olacak, dedi.

— Pekâlâ, arkadaşlar, işe başlayalım.

Gümüş renkli baltalar zaten açık olan kapıları parçalamaya başladı. Montag, dik merdivenlerden çıkarken başına kitap yağmaya başladı. Polis daha önce gelir, suçlunun ağzına bant yapıştırıp götürürdü. İtfaiyeciler eve geldikleri zaman bomboş bir evle karşılaşırlardı. Zaten hep böyle oluyordu. Ayrıca, kimseyi de incitmezlerdi, sadece eşyayla mücadele etmek zorunda kalırlardı. Eşyanın canı yanmadığı, inlemediği, feryat etmediği için sonradan vicdan azabı çekilmezdi. Sadece temizlik yapan hizmetçilere benzerlerdi. Hemen petrole yol verilir ve kibrit aranırdı.

Fakat bu gece, birisi hata yapmıştı. Kadının varlığı durumu değiştiriyordu. Adamlar gülerek, haykırarak gerektiğinden fazla gürültü yapıyorlardı.

Kitaplar omuzlarına, kollarına, yüzüne çarptı. Kitaplardan biri kanadı kırık bir güvercin gibi ellerinin arasına düştü. Sayfalarından biri açılmıştı ve şu yazıları okunuyordu: «Zaman, güneşin ışıklı kollarında uykuya dalmıştı.» Montag, kitabı elinden attı, ama başka bir kitap düştü.

— Montag, yukarı gel.

Montag, içinin yandığını hissederek kitabı parmaklarının bütün gücüyle attı. Yukarı tırmanmış olan itfaiyeciler kitapları küreklerle savuruyorlardı. Kitaplar, ölü kuşlar gibi merdivenlerin dibinde duran kadının üstüne düşüyordu.

Montag hiç bir şey yapmamıştı. Düşünceleri beynini kurcalarken bütün işi elleri görüyordu. Parmakları hırsızlık yapıyordu. Titrek parmakları kitabı terli koltuk altına sıkıştırdı.

Yüzü bembeyaz, titrek ellerine baktı. Sanki göremiyormuş gibi yüzüne iyice yaklaştırarak baktı.

— Montag!

Başını sallayarak yukarı baktı.

— Kazık gibi durma salak!

Bütün kitaplar kurumaya terkedilmiş deriler gibi yerlere saçılmıştı. Kitapların isimleri altın gözlerini tavana dikmişti.

— Petrol!

Sırtlarındaki 451 numaralı tanklardan soğuk yakıtı kitapların üzerine pompaladılar. Bütün odaya keskin petrol kokusu yayıldı.

— Haydi gel, kadın!

Kadın, gözleriyle Montag'ı suçlarken elleriyle gaza bulanmış kitapları okşuyordu.

— Benim kitaplarıma sahip olamayacaksınız.

Beatty:

— Kanunu biliyorsun, dedi. Sağduyun yok mu? Bu kitapların hiç biri, birbirini tutmuyor. Bu kitapların söz ettiği kimseler hiç yaşamadı. Gel şimdi!

Kadın üzüntüyle başını salladı.

Beatty:

— Bütün ev kitaplarla birlikte yanacak, dedi.

Adamlar kapıya doğru yürüdüler, sonra kadının yanında duran Montag'a baktılar.

Montag itiraz etti.

— Kadını burada bırakamazsınız, ya?

— Gelmiyor.

— Zorla götürün.

Beatty, ignitörünü saklayan elini kaldırdı.

— Geç kalıyoruz. Bunlar zaten hep intihar etmek isterler. Durum hep aynı.

Montag kadının dirseğini tuttu.

— Benimle gelebilirsiniz.

— Hayır yine de teşekkür ederim.

Beatty :

— Ona kadar sayıyorum, dedi. Bir. İki.

Montag

— Lütfen, dedi.

Kadın

— Siz gidin, dedi.

— Üç. Dört.

Montag kadını çekiştirdi.

— Haydi.

Kadın sakin sesle

— Burada kalmak istiyorum, diye cevap verdi.

— Beş. Altı.

Kadın

— Saymanıza lüzum yok, dedi.

Avucunu açtığı zaman bir mutfak kibriti göründü.

Kibritin görünmesi bütün adamların koşarak evden kaçmalarına sebep oldu. Yüzbaşı Beatty, büyük bir inatla kapıya doğru geriledi. Montag, alarmın daima geceleri verildiğini düşündü. Acaba yangın geceleri güzel göründüğü için miydi? Beatty’nin pembe yüzünde korku ifadesi belirdi. Kadının bir hareketi kibritin, parlamasına sebep olabilirdi. Petrolün ağır kokusu bütün evi sarmıştı. Montag, koltuğunun altındaki kitabın canlandığını zannetti. Sanki koltuk altında ikinci bir kalp çarpıyordu.

Kadın:

— Haydi, durmayın, gidin, dedi.

Montag, gözlerini kadından ayırmadan kapıya doğru geriledi ve Beatty'nin arkasından çıktı. Petrolün alevi, yılan gibi kıvrılarak kadını sarmak üzereydi.

Kadın, itfaiyecilerin arkasından avluya çıktı ve onların uzaklaşmasını izledi.

Beatty, parmağının ucuyla petrolü ateşledi.

Fakat çok geç kalmıştı. Montag, hayretle nefesini tuttu.

Kadın, Beatty'den evvel davranarak kibriti çakmıştı.

Diğer evlerden çıkanlar da caddeye doğru koştular.

İtfaiye merkezine gelene kadar kimse konuşmadı. Kimse kimsenin yüzüne bakmıyordu. Montag ön tarafta Beatty ve Black'le beraber oturuyordu. Pipolarını bile içmiyorlardı.

Montag, nihayet:

— Master Ridley, dedi.

Beatty :

Ne?, diye sordu.

— Kadın, Master Ridley demişti. Kapıya geldiğimiz zaman bir şeyler saçmalıyordu. Adamla oynayın dedi. Böyle bir şey...

Beatty :

— Tanrının lütfuyla, İngilterede bir mum yakacağız ki bunu kimse söndüremeyecek, dedi.

Hem Stoneman hem de Montag şaşkınlıkla yüzbaşılarına baktılar.

Beatty, çenesindeki kılları sıvazladı.

— On altı Ekim bin beş yüz elli beşte, diri diri Oxford'da yanarlarken Latimer adında biri Nicholas Ridley adında birine böyle söylemiş.

Montag ve Stoneman başlarını tekrar caddeye çevirdiler.

Beatty:

— Biraz bir şeyler biliyoruz, dedi, itfaiye yüzbaşılarının çoğu bazı şeyler bilirler. Bazen ben bile kendi kendime şaşarım. Dikkat et Stoneman!

Stoneman, kamyonu frenledi.

Beatty:

— Döneceğimiz köşeyi geçtin dedi.

*

⁂

— Kim o?

Montag, karanlıkta kapalı kapının pervazına dayandı.

— Kim olabilir?

Karısı nihayet:

— Peki, ışığı yak, dedi.

— Işık istemiyorum.

— Yatağa gel.

Somyanın gıcırtısından karısının kenara çekildiğini anladı.

Mildred:

— Hasta mısın?, diye sordu.

Bütün bunlara sebep olan eleriydi. Ellerinin ceketini çıkartıp yere bıraktığını hissetti. Sonra pantolon da ceketin yanına düştü. Elleri iltihaplanmıştı, yakında kollarına da geçecekti. Zehirin ellerinden bileklerine, kollarına ve omuzlarına doğru çıktığını hissetti. Elleri doymak nedir bilmiyordu. Gözlerinde de açlık izleri okunuyordu, sanki bir şeye bakmak ihtiyacını duyuyormuş gibi hissediyordu.

Mildred:

— Ne yapıyorsun?, diye sordu.

Terleyen, buz gibi parmaklarının arasındaki kitabı düşürmeden dengesini bulmaya çalıştı.

Bir dakika sonra karısı:

— Odanın ortasında durmasana, dedi.

Gırtlağından hafif bir ses fırladı.

Karısı yine sordu.

— Ne?

Gürültüsü şimdi daha hafifti. Ayaklarının üstünde sallanarak yatağa doğru yürüdü ve kitabı soğuk yastığın altına soktu. Yatağın üstüne düşünce karısı bir hayret sayhası kopardı. Sanki koca bir denizin ortasındaki iki ada gibi birbirlerinden ayrıydılar. Mildred hep konuşuyordu. Şundan bundan söz ediyordu, ama kelimelerini anlamıyor, sadece sesini duyuyordu. Fakat Montag cevap vermeden yatıyordu. Biraz sonra karısının kalkıp yanına geldiğini ve buz gibi parmaklarını yanağına dokundurduğunu hissetti. Karısı parmaklarını çekince uçlarının ıslak olacağını biliyordu.

Montag, gece geç saatte karısına baktı. Henüz uyumamış olduğunu gördü. Odada hafif müzik sesi vardı. Yine kulaklarından yükselen müziği dinliyordu. Gözlerini tavana dikmiş, hareketsiz yatıyordu.

Karısının telefonla çok konuşması üzerine çaresiz kalan koca en yakın dükkâna koşup karısına telefon ederek, akşama ne yemek olduğunu sorduğuna dair eski bir fıkra yok muydu? Eh, acaba kendisi de bir kulaklık ve verici alsa karısıyla konuşsa, ona haykırsa, bağırsa, söylese olmaz mıydı? Ama ne söyleyecek, ne fısıldayacıktı? Ne söyleyebilirdi?

Birden karısı kendisine o kadar yabancı geldi ki, onu evvelce tanıyıp tanımadığını kendisine sormak zorunluğunu duydu. Başka birinin evindeydi. Sarhoş koca yanlış kapıyı açmış, yanlış bir kadının koynuna

girmiş, sonra sabahleyin tekrar işe gitmişti ve ikisi de bunun farkında değildi.

— Millie...?, diye fısıldadı.

— Ne var?

— Seni şaşırtmak istemedim. Sadece öğrenmek istediğim...

— Evet?

— Ne zaman tanıştık? Ve nerede tanıştık?

— Ne zaman ne için tanıştık?

— Yani... esas olarak.

Montag, karısının kaşlarını çattığını, karanlık olmasına rağmen hissedebiliyordu.

Biraz daha açıkladı.

— Tanıştığımız ilk gün, ne zaman ve neredeydi?

— Ha, şey...

Mildred birden sustu. Biraz sonra:

— Bilmiyorum, dedi.

Montag, buz kesildiğini hissetti.

— Hatırlayamıyor musunuz?

— O kadar zaman geçti ki.

— Sadece on yıl! Evet, sadece on yıl!

Mildred garip bir kahkaha attı. Bütün oda çın çın öttü.

— Heyecanlanma, düşünüyorum, dedi. Garip, çok garip, kocasıyla ne zaman ve nerede tanıştığını hatırlayamamak çok garip!

Montag, gözlerini, yanaklarını ve ensesini oğuşturarak yattı. Avuçlarını gözlerinin üstüne şiddetle bastırarak, bazı anılarını geri itmek istermiş

gibiydi. Sanki, Mildred'le ne zaman ve nerede tanıştığını hatırlaması her şeyden önemliydi.

Mildred, şimdi banyoya geçmişti. Montag suyun sesi arasından karısının sesini duydu.

— Önemli değil.

— Evet, önemli olduğunu sanmıyorum.

Karısının kaç tablet aldığını zihninden saydı. Makinenin yılan gibi hortumunun nasıl uzandığını hatırlıyordu. Kaç tablet almıştı? Acaba daha kaç tane alacak ve sonra hatırlamayacaksın? İki operatörün baş ucunda duruşunu hatırladı. O zaman Mildred ölseydi, ağlamayacağını biliyordu. Onun için sadece silik bir yüz daha kaybolmuş olacaktı. Birden ağlamaya başladı, ama ölüme neden ağlamadığına ağlıyordu. Boş bir kadının yanında boş bir erkek!

Neden böylesine boş olabilir?, diye düşündü. İçini kim boşaltabilir? Geçen günkü karahindiba! Ne kadar ayıp! Sen kimseye aşık değilsin! Peki neden aşık olmadın?

Mildred'le aranda görünmez bir duvar yok mu? Aslında üç duvar var! Odaya ne zaman girse Mildred üç duvarla konuşmuyor mu?

— Bir şeyler yapılması gerekiyor!

— Evet, bir şeylerin yapılması gerek!

— Şu halde, burada durup konuşmayalım!

— Haydi, yapalım!

— Öyle öfkeliyim ki, tükürebilirim!

Bütün bunların anlamı neydi? Mildred cevap veremiyordu. Kim kime öfkelenmişti? Mildred bunu da bilmiyordu. Ne yapıyorlardı? Ne yapacaklardı? Eh, Mildred, bekle de görün, demişti.

Görmek için beklemişti.

Duvarlardan gök gürültüsünü andıran sesler duyuldu. Öylesine bir müzik bombardımanına tutuldu ki, bütün kemiklerinin sarsıldığını hissetti. Sanki gözleri yerinden oynamış, çenesi sarsılmıştı. Müzik kesildiği zaman kendisini sanki, dağa tırmanmış kadar yorgun hissetti.

Gümbürtü azaldı. Müzik öldü.

Mildred:

— İşte, dedi.

Montag, yorgun bir tavırla odadan çıktı. Arkasından gelen sesleri ancak duyuyordu.

Bir teyze:

— Eh, artık her şey düzelecektir, dedi.

Bir kuzen:

— O kadar güvenme, dedi.

— Kızmaya başlama!

— Kim kızıyor?

— Sen!

— Sahi mi?

— Sen delisin!

— Neden deli olacak mışım?

— Çünkü!

Montag:

— Hepsi güzel, ama, neye kızıyorlar?, diye haykırdı. Bu insanlar kim, bu kadın kim? Boşanmış karı koca ya da nişanlı bir çift mi? Birbirine bağıntısı olmayan sözler.

Mildred:

— Onlar... dedi. Kavga ediyorlar, anladın mı? Çok kavga ettikleri gerçek. Dinlemelisin. Evli olduklarını sanıyorum. Evet, evliler. Neden?

Sonra, spor arabalarına atlayıp duvarların dörde tamamlanmasını temin için gittiler. Yolda birbirlerine haykırarak konuşmak zorunda kalıyorlardı. Mildred arabayı yüz kilometre hızla sürüyordu. Rüzgâr seslerini boğuyordu.

Montag haykırdı.

— Hiç değilse sürat limitini geçme!

Mildred bağırarak sordu.

— Ne?

Montag yine haykırdı.

Elli beşin üstünde tut!

Mildred çığlığı andıran sesle:

— Neyi?, diye haykırdı.

— Sürati.

Mildred, arabanın hızını biraz daha arttırınca, Montag, tükürüklerinin ağzından fırladığını hissetti.

Arabadan indikleri zaman Mildred yine kulaklıklarını taktı.

Sessizlik. Sadece hafif hafif esen rüzgârın sesi.

Montag, yatağında döndü.

— Mildred.

Uzanıp küçük müzik kapsüllerini Mildred’in kulağından çekip aldı.

— Mildred, Mildred ?

Mildred, zayıf sesle:

— Evet, dedi.

Montag, bu kristallerin aralarındaki duvar olduğunu biliyordu. Sanki aralarında kristal bir duvar vardı ve duvarı yıkmaları imkânsızdı.

Birbirlerine dokunamazlardı.

— Mildred, sana söylediğim kızı tanıyor musun?

— Hangi kızı?

— Komşumuz.

— Komşumuz mu?

— Biliyorsun, liseye giden kız. İsmi Clarisse.

— Ah, evet.

— Birkaç günden beri göremedim, tam dört gün oluyor. Onu gördün mü?

— Hayır.

— Onun hakkında seninle konuşmak istiyordum. Garip.

— Oh, hangisinden söz ettiğini biliyorum.

— Tanıyacağını biliyordum.

Mildred'in yüzü karanlıkta görünmüyordu.

— O, dedi.

— Ne olmuş ona?

— Söyleyecektim, ama unuttum, unuttum.

— Şimdi söyle. Ne olmuş?

— Gittiğini sanıyorum.

— Gitti mi?

— Bütün ailesi başka bir yere taşındı, galiba. Fakat kız temelli gitti. Öldüğünü sanıyorum.

— Aynı kızdan söz ediyor olamayız.

— Hayır, Aynı kız, MeCellan. McClellan! Bir arabanın altında kalmış. Dört gün evvel. Emin değilim. Fakat öldüğünü sanıyorum. Neyse, ailesi nasıl olsa gitti. Bilmiyorum. Fakat kızın öldüğünü sanıyorum.

— Öldüğünden emin değil misin?

— Hayır, emin değilim.

— Bana daha önce neden söylemedin?

— Unuttum.

— Dört gün evvel!

— Hiç hatırıma gelmemişti.

Montag, fısıltılı sesle:

— Demek ki dört gün önce, dedi.

Kımıldamadan karanlık odada yattılar.

Nihayet Mildred:

— İyi geceler, dedi.

Montag çok hafif bir ses duydu. Mildred kulaklıkları tekrar yerine takmıştı.

Karısının ağzının içinden mırıldandığını duydu.

Evin dışında bir gölge kımıldadı. Sonbahar rüzgârı kuru bir yaprağı kaldırıp götürdü. Karanlığın içinde hissettiği bir şey vardı. Cama çarpan ılık bir nefesin sesini duyarmış gibiydi.

Mekanik köpek, diye düşündü. Bu gece dışarda. Eğer pencereyi açacak olursam...

Pencereyi açmadı.

⁂

Sabahleyin hem ateşi vardı, hem de titriyordu. Mildred:

— Hasta olamazsın, dedi.

Montag gözlerini yumdu.

— Evet.

— Fakat dün gece bir şeyin yoktu.

Akrabaların avluda bağırdıklarını duyuyordu.

— Hayır, hiç bir şeyim yoktu.

Mildred merakla Montag'ın baş ucunda duruyordu. Montag gözlerini açmadan karısının baş ucunda durduğunu hissediyordu.

— Bana aspirin ve su getirir misiniz?

— Kalkmalısın. Öğle oldu. Her zamankinden tam beş saat fazla uyudun.

— Şu televizyonu kapar mısın?

— Onlar benim ailem.

— Bir hasta adama bunu çok mu görüyorsun?

— Peki, kaparım.

Mildred odadan çıktı, holde bir şeyler yaptıktan sonra takrar geldi.

— Şimdi daha iyi mi?

— Teşekkür.

— Benim en çok sevdiğim program.

— Aspirini unuttun mu?

— Şimdiye kadar hiç hasta olmamıştın.

Mildred tekrar dışarı çıktı, biraz sonra tekrar geldi.

Montag:

— Şimdi hastayım, dedi. Bu gece çalışmayacağım. Beatty'ye telefon et.

Mlidred telefondan döndükten sonra:

— Dün akşam garip davrandın, dedi.

Montag, karısının verdiği su bardağına baktı.

— Aspirin nerede?

— Ah, unuttum. Bir şey mi oldu?

— Yangın.

Mildred, banyodan seslendi.

— İyi bir gece geçirdim.

— Ne yaptın?

— Televizyon seyrettim.

— Ne vardı?

— Program.

— Ne programı?

— Eskisinden çok daha iyi bir program.

— Kim oynadı?

— Oh, biliyorsun, grup.

Montag, avuçlarını tekrar gözlerine bastırdı.

— Evet, grup, grup, grup.

Birden burnuna gelen petrol kokusundan midesi bulandı ve kustu.

Odaya dönen Mildred:

— Neden kustun?, diye sordu.

Montag, hoşnutsuz gözlerle yere baktı.

— Yaşlı bir kadını kitaplarıyla beraber yaktık.

Mildred bir bez alarak yeri temizlemeye başladı.

— Allahtan ki halı yıkanabilir. Dün akşam Helen'lere gittim.

— Kendi odanda seyredemiyor musun?

— Evet, ama onları ziyaret etmiş oldum.

Mildred tekrar hole çıktı. Montag, onun şarkı söylediğini duydu.

— Mildred?, diye seslendi.

Mildred, parmaklarını hafif hafif şaklatıp bir şarkı mırıldanarak döndü.

Montag:

— Dün akşam olanları sormayacak mısın?, dedi.

— Ne oldu?

— Bin kitap yaktık! Bir kadın yaktık!

— Peki?

Büyük salon gürültüden inliyordu.

— Dante, Swift ve Marcus Aurelius'un kitaplarını yaktık.

— Avrupalı değil miydi o?

— Onun gibi bir şey.

— Radikal değil miydi?

— Onu hiç okumadım.

Mildred telefonla oynayarak:

— Radikaldi, dedi. Yüzbaşı Beatty'ye telefon edeceğimi düşünmüyorsun, değil mi?

— Telefon etmelisin!

— Bağırma!

— Bağırmıyorum.

Montag yataktaydı, birden öfkelenmiş ve kızarmış, titriyordu. Büyük salon gümbürdüyordu.

— Ben ona telefon edip hasta olduğumu söyleyemem.

Mildred:

— Neden?, diye sordu.

Montag, çünkü korkuyorum, diye düşündü. Korkuyordu çünkü, sonunun ne olacağını biliyordu. «Evet, yüzbaşı, kendimi daha iyi hissediyorum. Saat onda görevimin başında olacağım.»

Mildred:

— Hasta değilsin, dedi.

Montag, sırt üstü yatağa serildi. Elini yastığının altına soktu. Kitap hâlâ koyduğu yerde duruyordu.

— Acaba işimden bir süre vazgeçsem nasıl olur, Mildred?

— Her şeyden vaz mı geçeceksin? Bunca yıldan sonra kitaplar yandı diye, bir kadın yandı diye...

— Kadını görmeliydin Millie!

— Bana bir şey ifade etmez, kitap edinmemeliydi. Bütün sorumluluk kendisinin, bunu düşünmeliydi. Ondan nefret ediyorum. Seni etkisi altına almış ve bizi işsiz, evsiz, hiç bir şeysiz bırakacak.

Montag:

— Sen orada değildin, görmedin dedi. Kitaplarda bir şeyler olmalı, bizim tahayyül edemeyeceğimiz bir şeyler olmalı ki kadın da kitaplarıyla beraber yanmaya razı oldu. Sebepsiz yere neden kendisini yakmış olsun!

— Basit düşünceli bir kadınmış.

— Belki senden ve benden daha bilgili bir kadındı ve biz onu yaktık.

— Köprünün altından da su akıyor.

— Hayır, su değil yangın. Yanan ev gördün mü hiç? Birkaç gün süresince dumanı tüter. Bu yangın bütün hayatım boyunca sürecek. Bütün gece unutmaya çalıştım. Aklımı oynatacak duruma geldim.

— İtfaiyeci olmadan önce bunu düşünmeliydin.

Montag:

— Düşünmek mi!, dedi. Seçmek fırsatı bende mi? Büyükbabam ve babam da itfaiyeciydi. Uykumda hep onları kovaladım.

Büyük salonda dans müziği çalıyordu.

Mildred:

— Bugün vardiyeye erken gideceksin, dedi. İki saat önce gitmen gerekirdi. Şimdi aklıma geldi.

Montag:

— Sadece kadın sebep değil, dedi. Dün gece on yıldan beri kullandığım petrolü düşündüm. Ayrıca kitapları da düşündüm. İlk defa her bir kitabın arkasında bir adam olduğunu düşündüm. Bütün bunları bir adam yapmış olmalıydı. Bir adam bunları yazana kadar ömrünü harcamış olmalıydı. Ve bütün bunları şimdiye kadar hiç düşünmemiştim.

Montag yataktan kalktı.

— Düşüncelerini kâğıtlara geçirmek belki bir adamın bütün hayatına mal oldu. Bütün bir hayat iki dakika içinde yanıp kül oluyor.

Mildred:

— Beni rahat bırak, dedi. Ben hiç bir şey yapmadım.

— Seni rahat bırakmak mı! Peki, ben kendimi nasıl rahat bırakayım? Arada sırada rahatsız olmamız şart. Ne kadar zamandan beri rahatsın?

Montag birden sustu. Geçen haftaki olayı hatırlamıştı. Tavana dikilmiş olan feraiz gözleri görür gibi olmuştu. Fakat o, başka Mildred'di. Sanki bu iki kadın hiç karşılaşmamışlardı.

Montag üzüntüyle sırtını döndü.

Mildred:

— Eh, olanlar oldu dedi. Bak evin önünde kim var?

— Bana ne!

— Üzerinde arma olan bir araba durdu ve kolunda turuncu yılan işlemeli, siyah gömlek giymiş bir adam kapıya doğru yürüyor.

— Yüzbaşı Beatty mi?

— Yüzbaşı Beatty

Montag yerinden kımıldamadan karşısındaki beyaz duvara gözlerini dikerek durdu.

— Onu içeri al, olur mu? Hasta olduğumu söyle.

— Sen kendin söyle!

Mildred bir iki adım sağa, sonra sola koştu. Mikrofondan hafif bir ses duyuldu. «Bayan Montag, Bayan Montag, kapıda biri var. Kapıda biri var, Bayan Montag.»

Montag, kitabı iyice sakladığından emin oldu. Tekrar yatağa girip çarşafı göğsüne kadar çekti. Mildred odadan çıkıp kapıyı açtı. Biraz sonra Yüzbaşı Beatty yatak odasına girdi. Ellerini cebine sokarak yatağa doğru yürüdü.

Beatty, ne Montag'a ne de Mildred'e bakmadan bakışlarını odada dolaştırdı.

Mildred koşarak salona geçti. Biraz sonra salondan gelen sesler kesildi.

Yüzbaşı Beatty, odadaki en rahat koltuğa oturdu. Sarı madenden piposunu yaktı. Birkaç nefes çekiştirdi. Hiç acelesi olmayan bir adam gibi davranıyordu. Ağzından yumruk büyüklüğünde bir duman kütlesi saldı.

— Hasta adamın nasıl olduğunu görmek için geldim, dedi.

— Ner'den tahmin ettin?

Beatty sırıttığı zaman pembe diş etleri göründü.

— Her şeyi gördüm. Bu gece gelemeyeceğini bildirecektin.

Montag, doğrulup oturdu.

Beatty:

— Eh, bu gece izinli sayılabilirsin, dedi.

Elindeki ignitörle oynuyor, yakıyor, söndürüyor, sonra tekrar yakıyordu. Dalgın bir hali vardı.

— Ne zaman iyileşeceksin?

— Yarın. Belki ertesi gün. Haftanın ilk günü.

Beatty piposunu çekiştirdi.

— Her itfaiyeci eninde sonunda böyle olur. Yapılması gereken şey, dolabın nasıl döndüğünü anlamalarıdır. İşimizin tarihini öğrenmek gerekir.

Eskiden olduğu gibi öğretim yapmıyorlar.

Bir tutam duman saldı.

— Sadece İtfaiye Şefleri bunları hatırlıyor. Sana bu konuda bilgi vereceğim.

Mildred huzursuz bir tavırla yerinde kımıldadı.

Beatty söyleyeceklerini tasarlamak istiyormuş gibi bir dakika kadar sustu.

Sonra derin bir nefes alarak konuşmaya başladı.

— Şu işinin ne zaman ve nerede başladığını soruyorsun, değil mi? Aslında iç savaşla beraber başlamış olduğunu söylüyor. Fotoğrafçılık kendi başına bir meslek olana kadar bunu benimseyemediğimiz bir gerçek. Sonra... yirminci asrın ilk yarısında sinema başladı. Radyo, televizyon. Her şey kütle haline geldi.

Montag, yatakta oturuyor ve hiç kımıldamadan dinliyordu.

Beatty:

— Kütleleşmeleri yüzünden basitleştiler, dedi. Bir zamanlar kitaplar belirli kimselere özgü oldu. Orada burada, falan filan. Dünyada herkes görmeye duymaya başladı. Nüfus gittikçe arttı. Filimler, radyolar, dergiler, kitaplar bir çeşit norm halini aldı, beni takip edebiliyor musun ?

— Zannedersem.

Beatty, ağzından saldığı duman yığınına baktı.

— Gözlerinin önüne getir. On dokuzuncu asırda insanlar atları, köpekleri, arabalarıyla yavaş gelişen bir topluluktu. Sonra, yirminci asırda, birden gelişmeye başladılar. Kitaplar daha kısa olmaya başladı. Yoğunlaşma. Öğütme. Komprime. Her şey kaynamaya, kötü sonuçlanmaya başladı.

Mildred başını sallayarak evetledi.

— Kötü sonuçlandı.

— Klâsikler on beş dakikalık radyo oyunu haline geldi. Sonra kitaplar iki dakikalık sütunlar haline getirildi. Sözlükler on iki satırlık oldu. Tabiî, sözlükler sadece müracaat içindi. Hamlet bir sayfalık piyes haline sokuldu. Anlıyor musun?

Mildred huzursuz bir şekilde odada dolaşmaya başladı. Onu bunu kaldırıyor, sonra tekrar yerine koyuyordu.

Beatty, ona aldırmadan konuşmasına devam etti.

— Çabuk düşünmeye başla, Montag. Zihnini, oraya, buraya, şuraya koştur. Yukarı, aşağı, içeri dışarı, neden, nasıl, kim, ne, nerede, ha? Bir kolon, iki cümle, bir başlık. Sonra, hepsi havada eriyip gider. Öyle değil mi?

Mildred yatak çarşafını düzeltmeye başladı. Yastığı düzeltmek için kımıldattığı zaman Montag, yüreğinin ağzına geldiğini sandı. Mildred, yastığı düzeltebilmek için Montag'ın omuzunu çekiyordu. Belki de elini yastığın altına sokacak, bu nedir?, diye soracaktı.

Beatty devam ediyordu.

— Okullar kısaltıldı. Disipline boş verildi. Felsefe, tarih, lisan dersleri kaldırıldı. İngilizce yavaş yavaş ihmal edildi, sonra tamamen unutuldu. Hayat çabuk geçiyor. Önemli olan iştir, zevk işten sonradır. Bir şalteri açıp kapamak, bir düğmeye basmak veya bir somunu sıkıp gevşetmek varken öğrenime ne lüzum var ?

Mildred:

— Yastığını düzelteyim, dedi.

Montag:

— Hayır, diye fısıldadı.

— Düğme yerine fermuar kullanılıyor. Neden? Giyinirken vakit kaybetmemek için.

Mildred:

— Dur biraz, dedi.

Montag:

— Beni rahat bırak, diye karşılık verdi.

Beatty hâlâ konuşuyordu.

— Hayat büyük bir uçurum haline geliyor, Montag. Her şey hızlanıyor.

Mildred yastığı çekerek:

— Püfff, diye söylendi!

Montag, heyecanla:

— Allah aşkına beni rahat bırak, dedi.

Beatty gözlerini iri iri açtı.

Mildred'in eli yastığın arkasında donmuş gibi kalmıştı. Parmakları kitabın kenarlarında dolaşıp onun ne olduğunu kavrayınca yüzüne şaşkın bir ifade geldi, sonra yüzü taşlaşmış gibi kasıldı. Bir şey sormak için ağzını açtı...

— Beyzbol seversin, değil mi, Montag?

— Beyzbol iyi bir oyundur.

Beatty şimdi sanki görünmez adam olmuş, piposunun dumanları arkasında kaybolmuştu.

Mildred, neşeli bir tavırla:

— Bu nedir?, diye sordu.

Montag, sırtını iyice bastırdı.

Mildred ısrarla:

— Buradaki nedir?, diye sordu.

Montag:

— Otur yerine!, diye haykırdı.

Mildred korkuyla geri sıçradı. Eli boştu.

Montag:

— Görüyorsun ki konuşuyoruz, dedi.

Beatty sanki hiç bir şey olmamış gibi devam etti.

— Bowling seversin, değil mi, Montag?

— Bowling, evet.

— Golf?

— Golf da iyi bir oyundur.

— Basketbol?

— İyi oyun.

— Bilardo? Futbol?

— Hepsi güzel oyunlar.

— Herkes için bol bol spor, eğlence ve düşünmek zorunda değilsin, ha? Sadece eğlenceyi tertiplemek gerekiyor. Kitaplarda resimler çoğaldı. Zihin gittikçe az bilgi alıyor. Sabırsızlık. Yollar sağa sola giden halkla dolu. Nereye gidiyorlar? Hiç bir yere. Kasabalar motellere dönüştü. Benim bir gece yattığım yerde sen ertesi günü öğleyin yatıyorsun.

Mildred, öfkeli bir tavırla odadan çıktı ve kapıyı çarparak kapadı. Biraz sonra büyük salondan konuşma sesleri duyuldu.

Beatty konuşmasına devam etti.

— Şimdi de azınlıkları ele alalım mı? Nüfus arttıkça azınlıklar da çoğalıyor. Köpek sevenlerin, kedi sevenlerin, doktorların, avukatların, tüccarların, şeflerin, Mormonların, Papazların, Çinlilerin, İsveçlilerin, İtalyanların, Almanların, Teksaslıların, Brooklynlilerin, İskoçların, Oregon veya Meksikalıların sakın ayaklarına basayım deme. Kitaplardaki, piyeslerdeki, televizyondaki insanlar hiç kimseyi temsil etmiyorlar. Pazar ne kadar büyük olursa, Montag tartışma o kadar az olur, bunu hiç unutma! En küçük azınlıkların bile kulakları temiz kalmalıdır. Yazarlar, şeytanî

düşüncelerle doludur; daktiloları kilit altına alırlar. Kitapların hiç değeri yoktur. Kitap satışlarının durduğunu bilmiyor musun? Fakat ne istediğini bilen toplum çok mutludur. Başarı sağlayan hep eğlenceli dergiler. Tabiî, üç buutlu seks dergileri. İşte, Montag. Bugün için mutlu olmanı onlara borçlusun. Bugün için eğlenceli dergileri ve ticaret gazetelerini okuyabiliyorsun.

Montag:

— Evet, ama itfaiyeciler ne oluyor?, dedi.

Beatty, piposunun dumanları arasından ileri doğru uzandı.

— Bunun açıklaması kadar kolay ve doğal bir şey var mı? Okullarda daima kendine yabancı olan şeyleri ararsın. Kendi sınıfında çok zeki olan bir arkadaşın vardı, her halde, değil mi? Diğerleri aptal aptal yerlerinde otururken bu arkadaşın bütün soruları cevaplandırabiliyor ve diğerlerinin nefretini kazanıyordu, değil mi? Onunla hır çıkartmak istemedin mi, hiç? Muhakkak ki, onunla kavga ettin. Hepimiz aynıyız. Kimse eşit doğmamıştır, ama hayatta eşit haklara sahip olmuşlardır. Bu takdirde saklamak lüzumunu duydukları bir şeyleri yoktur. Şu halde, bir kitap dolu bir tabancaya benzer. Onu yakmalıdır. Yani, tabancanın mermilerini, boşaltmış oluyorsun, iyi okumuş bir kimsenin hedefi kim olacak, bilir misin? Ben mi ? Katiyen. Geçen akşam söylediğin zaman haklıydın, bir zamanlar bütün evler yangına karşı dayanıklıydı. Eskiden itfaiyeciye sadece yangın söndürmesi için ihtiyaç gösterilirdi.

Büyük salonun kapısı açıldı, sonra Mildred kapıda durup önce Beatty’ye sonra Montag’a baktı. Dudakları kımıldıyor, bir şeyler söylüyordu, fakat sözleri salondan gelen müzik gürültüsünün arasında eriyor, anlaşılmıyordu.

Beatty, piposunu avcuna vurarak saçılan küllere baktı.

— Uygarlığımız öylesine geniş ki, azınlıklar tarafından tedirgin edilmesine imkân verilmemelidir. Bunu hiç bir zaman unutmamalısın. Kendi kendine sor, bu ülkeden ne istiyoruz? İnsanlar mutlu olmak istiyorlar,

doğru değil mi? Hiç duymadın mı? İnsanlar, ben mutlu olmak istiyorum diyorlar. Eh, mutlu değiller mi? Onları her zaman hareketli tutmuyor muyuz, onlara eğlence vermiyor muyuz? Bütün yaşantımız bunun için değil mi? Eğlence için yaşamıyor muyuz? Kültürümüzün bunu temin ettiğini kabul etmelisin.

— Evet.

Montag, Mildred'in dudaklarının kımıldayışından ne söylediğini anlıyordu. Mildred'in dudaklarına bakmamaya çalıştı, çünkü Beatty de dönüp dudakların neler söylediğini okuyabilirdi.

— Derisinin rengi değişik olan insanlar küçük siyah Sambo'yu sevmiyorlar. Yak onu. Beyazlar, Tom Amcanın Kulübesini sevmiyorlar. Yak onu. Birisi tütün ve kanser hakkında bir kitap mı yazmış Sigara içenler ağlıyorlar mı? Kitabı yak. Huzur, Montag. Sükûn, Montag. Mücadeleni dışarı götürürsün. Daha iyisi, yakma fırınına. Cenazeler mutsuzdur, öyle değil mi? Onları da saf dışı bırak. Bir kimsenin ölümünden beş dakika sonra fırına gönder yansın, kül olsun. On dakika sonra ölen adam kömür veya kül yığını haline gelmiştir. Kişiler hakkında kaçamaklı konuşmalara kaçmayalım. Onları unutalım. Hepsini, her şeyi yakalım. Ateş parlaktır, ateş temizdir.

Mildred, salondan duyulan gürültülü müziğin kesilmesiyle beraber konuşmasını kesti. Montag, nefesini tutarak bekledi.

Sonra ağır ağır:

— Yanımızdaki evde bir kız vardı, dedi. Şimdi gitmiş, öldü sanıyorum. Yüzünü bile hatırlayamıyorum. Fakat çok değişik bir karakteri vardı. Nasıl... nasıl oldu?

Beatty gülümsedi.

— Burada veya orada, muhakkak olması gerekiyor. Clarisse McClellan mı? Ailesinin bizde kaydı var. Onları dikkatle inceledik. İrsiyet veya soyaçekim garip şeylerdir. Birkaç yılda sahip olduğun doğal şeylerden

kurtulamazsın. Evinin çevresinde okulda yapamadığın şeyleri yapabilirsin. Zaten bu nedenle Ana okulu yaşını yıllar geçtikçe küçülttük. McClellan'lar Şikago'da otururlarken onlar hakkında yanlış bir alarm aldık. Tek bir kitap dahi bulamadık. Amca çok karışık bir karakterde, anti sosyal. Kız mı? Saatli bir bomba. Ailesi kızın bilinçaltını besliyordu, bundan eminim, tabiî bunu kızın okul kayıtlarına bakarak söylüyorum. Bir şeyin nasıl yapıldığıyla ilgili değildi, ama neden yapıldığıyla ilgiliydi. Şaşırtıcı olabilir. Bir çok şeyin neden yapıldığını kendi kendine sor, sonunda çok mutsuz olduğunu anlarsın. Kızın ölümü kendisi için daha hayırlı.

— Evet, ölümü.

— Allahtan ki onun gibi garip kimselere çok ender olarak rastlıyoruz. Onları nasıl çimdikliyeceğimizi biliyoruz. Bir evi tahta ve çivi olmadan yapamazsın. Eğer ev yapmak istemiyorsan, tahtaları ve çivileri saklarsın. Bir kimsenin politik olarak mutsuz olmasını istemiyorsan, ona iki yönlü soru sorma, tek soru sor. Daha iyisi hiç sormamak. Bırak savaş diye bir şeyin var olduğunu unutsun.

Beatty yerinden kalktı.

— Artık gitmem gerekiyor, ders bitti. Umarım ki durumu biraz olsun aydınlatabildim. Şunu unutma ki bizler, çevresini mutsuz kılmak isteyenlere karşı duruyoruz. Yere sağlamca bas. Kendini melankoliye kaptırma. Fazla felsefe insanın dünyasını yıkar. Sana güveniyorum. Dünyamızın şimdiki mutlu hali bizim için en çok önem taşıyan sorundur.

Beatty, Montag'ın halsiz elini sıktı. Montag, sanki ev üzerine yıkılacakmış gibi hâlâ oturuyordu. Sanki yatağa yapışmıştı. Mildred, artık kapıda durmuyordu.

Beatty:

— Son bir şey daha, dedi. Bir kere de olsa her itfaiyecinin bazı tutkuları vardır. Kitaplarda nelerin yazdığını merak eder. Eh, kaşınan yeri kaşımak gerekmez mi? İnan bana Montag, vaktiyle bende okumuştum, ama

kitapların söylediği hiç bir şey yok. Öğrenebileceğin veya inanabileceğin hiç bir şey yok. Var olmayan kimselerin fikir kırıntıları.

— Eh şu halde, eğer bir itfaiyeci tesadüfen evine bir kitap getirmişse, ama aslında bir kasıt yoksa?

Montag, boş gözlerle açık kapıya bakıyordu.

Beatty:

— Doğal bir hata. Sadece merak, dedi. Bu takdirde itfaiyecinin bu kitabı yirmi dört saat tutmasına izin veririz. Eğer bu zaman süresinde kitabı yakmamışsa, gelir biz yakarız.

Montag'ın ağzı kurumuştu.

— Tabiî, dedi.

— Eh, Montag, daha sonraki bir vardiyeyi alır mısın, bugün? Seni bu gece görebilir miyiz?

Montag:

— Bilmiyorum, dedi.

Beatty biraz şaşırmış göründü.

— Ne?

Montag gözlerini yumdu.

— Belki, daha sonra gelirim.

Beatty, düşünceli bir tavırla piposunu cebine koyarken:

— Eğer gelmezsen seni gerçekten de arayacağız, dedi

Montag, bir daha hiç gelmeyeceğim, diye düşündü.

Beatty:

— İyileşmeye bak ve hep iyi kal, dedi.

Döndü ve açık kapıdan çıktı.

Montag, Beatty’nin sarı arabayla uzaklaşmasını pencereden seyretti.

Caddenin karşısındaki binalar, düz bir duvar gibi görünüyordu. Clarisse bir gün ne demişti? «Evlerin önlerinde veranda yok. Amcam evvelce evlerin önünde veranda olduğunu söylüyor. İnsanlar o verandada oturur sohbet ederlermiş, salıncaklı sandalyelerde sallanırlarmış. Bazen de sadece oturup düşünürlermiş. Amcamın dediğine göre, iyi görünmedikleri için mimarlar tarafından ortadan kaldırılmışlar. Ama bunun asıl maksadının, insanların hiç bir şey yapmadan oturmalarına tahammül edemidikleri olduğunu söylüyor. Gerçek sebep buymuş. Sosyal hayatın nedenleriyle insanların çok konuştukları öne sürülmüş. Bahçeleri de kaldırmışlar. Oturup vakit geçirilecek bahçe hemen hemen yok sayılır. Şu mobilyaya bak. Amcam diyor ki... ve... amcam... ve amcam...». Clarisse’in sesi yavaş yavaş kayboldu.

Montag, mikrofonla konuşan karısına baktı.

— Bugün işe gitmemek, yarın da gitmemek ve itfaiyede çalışmamak için atılan ilk adımdı.

Mildred:

— Ama bu akşam işe gidiyorsun, değil mi?, dedi.

— Karar vermedim. Şu anda her şeyi kırıp geçirmek ve öldürmek istiyorum.

— Beetle’ı al.

— Hayır, teşekkür ederim.

— Kontak anahtarları masanın üzerinde duruyor. Böyle hissettiğim zaman daima son süratle araba kullanırım. Doksan beşe çıktın mı kendini rahatlatmış hissedersin. Bazen bütün gece dolaşıp geliyorum, senin bundan haberin bile olmuyor. Şehir haricinde dolaşmak zevk oluyor. Bazen tavşanlara bazen de köpeklere çarpar, ezersin. Haydi, Beetle’ı alıp git.

— Hayır, bu sefer istemiyorum. Bu garip şeye tutunmak istiyorum, içimde gittikçe büyüdüğünü hissediyorum. Ne olduğunu bilmiyorum. Çok mutsuzum. Öylesine öfkeliyim ki, neden olduğunu bilmiyorum Sanki gittikçe ağırlaşıyorum. Kendimi şişman hissediyordum. Birçok şeyi sakladığımı hissediyor, ama ne olduğunu bilmiyorum. Hattâ kitap okumaya bile başlayabilirim.

— Hapse girersin, değil mi?

Mildred, kocasına kaçamak bir göz attı.

Montag, yatak odasında huzursuz bir tavırla dolaşarak giyinmeye başladı.

— Evet, belki de çok iyi bir fikirdir. Kimseyi incitmeden evvel Beatty'nin anlattıklarını dinledin mi? Bütün cevapları biliyor. Haklı. Mutluluk önemlli. Eğlence her şey. Bunuma beraber burada oturmuş kendi kendime, ben mutsuzum diyip duruyorum.

— Ben mutluyum ve hayatımdan memnunum.

— Bir şeyler yapacağım. Henüz ne olduğunu bilmiyorum, ama büyük bir şey yapacağım.

Mildred, dikkatini yine mikrofona vererek:

— Bu saçmalıklarını dinlemekten usandım, dedi.

Montag, duvardaki kontrol düğmesine dokununca mikrofon etkisini kaybetti

— Millie ? Bu ev benim olduğu kadar da senin. Sana şimdi söyleyeceğim bir husus var. Sana daha önce söylemeliydim, ama kendi kendime bile itiraftan kaçınıyordum. Görmeni istediğim bir şey var, son yıldan beri sakladığım bir şey var. Neden olduğunu bilmiyorum, ama sakladım ve sana söylemedim.

Düz arkalıklı bir sandalye alıp ağır ağır hole, sokak kapısının yanına taşıdı. Sonra sandalyenin üzerine çıktı. Mildred, başını kaldırmış bekliyordu Montag. elini uzatıp havalandırma tertibatının çıkış ızgarasını çekip aldı,

sonra elini içeri soktu. Başka bir plâkayı da kenara çekerek bir kitap çıkardı. Kitaba bakmadan yere attı. Elini tekrar deliğe sokup iki kitap daha çıkardı ve onları da yere attı.

Başını eğdi ve karısının ayakları dibinde duran yirmi kadar kitaba baktı.

— Özür dilerim, dedi. Gerçekten de düşünememiştim. Bu işin içine beraber girdik gibi görünüyor.

Mildred, sanki zehirli bir yılandan kaçarmış gibi, iri iri açılan gözlerini kitaplardan ayırmadan geriledi. Yüzünün rengi solmuştu; soluk alışları hızlanmıştı. Sanki kendisini kaybetmiş gibi kocasının ismini tekrarlayıp duruyordu. Sonra inleyerek ileri atıldı ve kitaplardan birini kaptığı gibi mutfaktaki fırına koştu.

Montag, haykırarak karısına engel oldu. Mildred, kocasının kollarından kurtulmak için çırpınıyordu.

— Hayır, Millie! Bekle. Biraz sabret, olmaz mı? Bilmiyorsun... dur!

Mildred’in yüzüne şiddetli bir tokat indirdi, sonra onu tekrar tuttu.

Mildred, büyülenmiş gibi ismini tekrarlayarak ağlamaya başladı.

Montag:

— Millie, dedi. Dinle. Bana bir saniye müsaade et, olmaz mı? Hiç bir şey yapamayız. Bunları yakamayız. Onlara göz gezdirmek istiyorum, hiç değilse bir kere bakmak istiyorum. Eğer Yüzbaşının söyledikleri doğruysa, beraberce yakarız, inan bana, beraberce yakacağız. Bana yardım etmelisin.

Karısının yüzüne baktı, sonra çenesini tutup yüzüne doğru kaldırdı. Sadece onun yüzüne bakmıyordu. Karısının yüzünde kendisini de görüyordu.

— Hoşlanmasak da bunun içindeyiz. Bu kadar yıldır senden hiç bir şey istememiştim, şimdi istiyorum, yalvarıyorum. Yaşantımızın nedenlerini şimdiden araştırmaya başlamalıyız. Uçuruma doğru gidiyoruz, Millie. Ben uçuruma düşmek istemiyorum Benim için pek kolay olmayacak. Belki

birbirimize yardımcı olabiliriz. Sana şu anda çok ihtiyacım var? Bunu sana anlatamam. Eğer beni biraz olsun seviyorsan bana yardımcı olmalısın. Yirmi dört saat, kırk sekiz saat, söz veriyorum hepsi bitecek. Yemin ederim.

Mildred artık çırpınmıyordu. Montag, onun kollarını bıraktı.

Mildred, hole doğru yürüdü, sonra kitapların yanına oturup onlara bakmaya başladı. Ayağı bir kitaba dokununca hemen cereyan çarpmış gibi ayağını çekti.

— Şu kadın, Millie, geçen, geceki kadın! Sen orada değildin! Onun yüzünü görmedin. Ve Clarisse. Onunla hiç bir zaman konuşmadın. Onunla ben konuştum. Beatty gibi adamlar onun gibilerden korkuyorlar. Anlayamıyorum. Onun gibi bir kızdan neden korksunlar? Dün akşam ne kendimden ne de diğerlerinden hoşlanmadığımı anladım. Ve itfaiyecilerin yakılması gereken kişiler olduğuna karar verdim.

— Guy!

Ön kapıdan yumuşak bir ses duyuldu.

«Bayan Montag, Bayan Montag, birisi kapıda, burada birisi var, Bayan Montag, Bayan Montag, kapıda birisi var.»

Ses çok yumuşaktı.

İkisi de dönüp kapıya baktılar. Kitaplar bütün hole saçılmış, birer saatli bomba gibi duruyordu.

Mildred:

— Beatty, dedi.

— Beatty olamaz.

Mildred fısıldadı.

— Geri geldi!

Kapıdan tekrar yumuşak bir ses duyuldu.

«Kapıda birisi var...»

Montag, duvara dayandı sonra yavaş yavaş yere doğru kaydı.

— Cevap vermeyiz.

Baş ve işaret parmaklarıyla kitaplara dokunmaya başladı.

Tir tir titriyordu. Bütün arzusu kitapları yine vantilatör boşluğuna saklamaktı. Fakat Beatty’yle tekrar yüz yüze gelemezdi. Yere çömeldi ve kitaplardan birini aldı. Ön kapıdaki ses ısrarla tekrarlıyordu.

Montag:

— Nereden başlayacağız, dedi.

Sonra kitabı araladı.

— Her halde okumakla başlayacağız.

Mildred:

— Eve girecek, bizi ve kitapları yakacak, dedi.

Ön kapıdaki ses nihayet kesildi. Derin bir sessizlik oldu. Montag, kapının arkasında bekleyen birinin varlığını hissediyordu. Sonra uzaklaşan adım seslerini duydu.

Montag.

— Bakalım bu neymiş, dedi.

Kelimeler ağzından zorlukla dökülüyordu. Kitabı karıştırarak şurasından, burasından okudu sonra şu satırları gördü.

«Küçük sonuçlarla yumurtalarını kırmaktansa, on bir bin insanın birçok defa ölümle karşılaştıkları tahmin edilmiştir.»

Mildred, Montag’ın karşısında oturuyordu.

— Ne demek bu? Hiç bir anlamı yok! Yüzbaşının hakkı vardı!

Montag:

— Kitabın başından başlayacağız, dedi.

2.

ELEK VE KUM

Kasım yağmurları evin damını öfkeyle döverken, uzun süren öğleden sonraları kitapları okudular. Büyük salon çok sessiz ve renksiz olduğu için hep holde oturuyorlardı.

Montag, bir kitapta okuduğu satırları yüksek sesle tekrarlayarak dolaşırken, Mildred, büyük salona kaçamak göz atıyordu.

Montag aynı satırı tekrarlayarak okudu.

«Dostluğun kurulduğu zamanı dakikası dakikasına söyleyemeyiz. Sanki bir kabı damla damla su doldurur gibi dostluk damlaları kalbe dolar; ince düşünüşler, davranışlar dostlukları güçlendirir.»

Montag yağmuru dinleyerek oturdu.

— Komşunun kızında da böyle miydi? Onu anlamak için büyük gayret harcamıştım.

— O öldü. Allah aşkına, ölüden değil, sağ olan birinden söz edelim.

Montag, titrek adımlarla mutfağın kapısına kadar yürüyüp pencereden dışarda yağan yağmuru seyrederken karısına bakmadı bile. Sonra tekrar geri dönerek titremesinin geçmesini bekledi.

Başka bir kitap açtı.

«En değerli konu, kendim.»

Yüzünü duvara dönerek söylendi.

—En değerli konu, kendim.

Mildred:

— Bak bunu anladım, dedi.

— Fakat Clarisse’in en değerli konusu kendisi değildi. Herkesti, ben de dahil olmak üzere. Yıllardan beri ilk defa hoşlandığım bir insandı. Yaşantım boyunca gözlerime hiç çekinmeden bakan tek kimseydi.

İki kitap aldı.

— Bu adamlar öleli uzun zaman oluyor, ama söz konusu ettikleri noktaları biliyorum, şu veya bu şekilde Clarisse’in anladığı manâyı çıkarabiliyorum.

Kapının dışında hafif bir sürtünme vardı.

Montag donmuş gibi kaldı. Mildred’in duvara yaslanıp nefesini korkuyla tuttuğunu gördü.

— Birisi kapıda... kapının ses verme cihazı neden söylemiyor...

— Ben kapamıştım.

Kapının eşiğinden derin derin nefes alış duyuldu.

Mildred bir kahkaha attı.

— Sadece bir köpek. Onu tekmelememi ister misin?

— Yerinden kımıldama!

Sessizlik.

Soğuk yağmurun tıpırtısı.

Kapının eşiği altından gelen elektrikli, mavi duman.

Madeni köpeğin nefes alışları.

Montag:

— Haydi, işimize bakalım, dedi.

Mildred kitaplardan birini tekmeledi.

— Kitaplar insan değil. Sen okuyorsun, ben çevreme bakıyorum, ama kimseyi göremiyorum.

Montag, bomboş ve renksiz salona baktı. Belki elektronik güneşi açsalar biraz renk bulacaktı.

Mildred:

— Ailem insandı, dedi. Anlatırlardı, gülerdim, onlar gülerdi! Ve renkler!

— Evet, biliyorum.

— Ve ayrıca, eğer Yüzbaşı Beatty’nin bu kitaplardan haberi varsa...

Mildred, düşündü. Yüzünün bütün adeleleri gerilmişti ve korkunç görünüyordu.

— Gelip bütün evi ve bizi yakacaktı. Çok korkunç! Yaptığımız yatırımı düşün. Neden okuyayım? Niçin?

Montag:

— Niçin? Neden dedi. Geçen akşam hayatımda gördüğüm en azgın yılanı gördüm. Ölüydü, ama canlıydı. Görebiliyor, fakat göremiyordu. Bu yılanı görmek ister misin? İlk yardım hastanesinde senin üzerine kullandıkları bu yılanı görebilirsin. Onların kayıtlarını kontrol etmek istermisin? Belki Guy Montag ismi altında belki de Korku ya da Savaş adı altında bulabilirsin. Dün gece yanıp kül olan eve gitmek ister misin? Kendi evini yine kendi yakmış olan kadının kemiklerini toplamak ister misin? Clarisse McClellan’dan ne haber, onu nerede arayabiliriz? Morgda mı? Dinle!

Bombardıman uçakları gümbürtüyle evin üzerinden geçti ve sesler boşlukta gittikçe azalıp kayboldu.

Montag:

— Her geçen saat, bu uçakların geçişi sıklaşıyor, dedi. Bu uçakların her saniye tepemizde dolaşmalarına neden engel olmuyorlar? İki atom savaşı başlatmış ve kazanmıştık. Evlerimizde bu kadar neşeli olduğumuz, eğlendiğimiz için mi dünyayı unuttuk? Biz çok zengin, dünya çok fakir olduğu için hiç bir şeye aldırmıyoruz? Söylentiler duyuyorum: Dünya açlıktan ölüyor, fakat bizler çok iyi besleniyoruz. Dünyanın çok çalıştığı

bizim de çok eğlendiğimiz doğru mu ? Bu sebeple mi bizden böylesine nefret ediyorlar? Nefret hakkında da söylentiler duydum, yıllar boyunca. Neden biliyor musun? Ben bilmiyorum, evet. Belki bu kitaplar bizi inimizden çıkartır. Belki de bizi bunun için kitap okumaktan menediyorlar! Belki de kitaplar bizim de delice davranışlarda bulunmamızı önler! Senin şu büyük odadaki dostlarının bunlardan hiç söz ettiklerini duymadım. Millie, anlamıyor musun? Günde bir saat, iki saat, bu kitaplarla belki...

Telefon çaldı. Mildred ahizeyi öfkeyle yerinden kaldırdı.

— Ann., diye güldü. Evet, bu gece Beyaz Soytarı!

Montag mutfağa gitti ve kitabı yere attı.

— Montag, dedi. Sen gerçekten aptalsın. Buradan nereye gidiyoruz? Kitapları yok edip, unutalım mı?

Kitabı açıp Mildred'in kahkahaları arasında okumaya çalıştı.

Zavallı, Millie, diye düşündü. Zavallı Montag, senin için de kötü. Fakat nerden yardım bulabilirsin, gecenin bu saatinde öğretmen nerde bulabilirsin?

Dur biraz. Gözlerini yumdu. Tabiî, evet. Bir yıl önceki yeşil park yine gözlerinin önüne geldi. O günü sık sık hatırlamakla beraber şimdi her şeyi daha açıkça görebiliyordu. Siyah elbiseli ihtiyar aceleyle ceketinin altına bir şey saklıyordu.

...İhtiyar sanki kaçacakmış gibi yerinden fırladı. Montag «Bekle!», diye seslendi.

İhtiyar adam titreyerek:

— Birşey yapmadım, diye haykırdı.

— Yaptığınızı kimse söylemedi ki.

Hiç konuşmadan bir dakika kadar yeşillikler içinde oturdular. Sonra Montag havadan söz etti, adam zayıf sesle cevap verdi. Oldukça garip bir tanışmaydı. İhtiyar adam, bundan kırk yıl önce öğrenci bulunmaması

yüzünden Güzel Sanatlar Akademisinden atılma bir İngiliz Profesörü olduğunu itiraf etti. İsmi Faber'di. Montag'dan korkusu dağılınca havaya, ağaçlara, çimenlere bakarak tatlı tatlı konuşmaya başladı. Bir saat sonra Montag'a bir şiir söyledi. Sonra ihtiyar adam daha da cesaretlenerek başka bir şiir söyledi. Faber, elini sol cebinde tutarak sakin sesle konuşuyordu. Kelimeler ağzından tane tane dökülüyordu. Montag, elini uzattığı takdirde adamın cebinden bir şiir kitabı çekeceğini biliyordu. Fakat elini uzatmadı. Elleri uyuşuk, bir işe yaramaz halde kucağında durmaya devam etti.

Faber:

— Şeylerden söz etmiyorum, efendim, dedi. Şeylerin anlamlarından söz ediyorum. Burada oturuyor ve yaşadığımı düşünüyorum.

İşte hepsi bu kadardı. Bir saatlik sohbetten sonra, Montag'ın bir itfaiyeci olduğunu dikkate almadan, Faber titrek bir yazıyla adresini yazıp verdi.

— Dosyanız için, dedi. Bana kızmaya karar verdiğiniz zaman kullanırsınız.

Montag:

— Size kızgın değilim, dedi.

Bu sözüne kendisi de hayret etmişti.

Mildred, holde kahkahadan kırılıyordu.

Montag yatak orasındaki dolaba gitti ve cüzdanını açıp Faber'in adresini aradı ve GELECEKTEKİ SORUŞTURMA başlığı altında buldu. Adresi ne içeri vermiş ne defterinden silmişti.

İkinci telefonda Faber'in numarasını aradı. Karşı taraftaki telefon Faber'in ismini bir süre haykırdıktan sonra Faber'in titrek sesi duyuldu. Montag kendisini tanıttıktan sonra uzun süren bir sessizlik oldu.

Sonra Faber:

— Evet, Bay Montag?, dedi.

— Profesör Faber, oldukça garip bir sorum var. Bu ülkede İncilin kaç kopyasını bulmak mümkündür?

— Neden söz ettiğinizi anlayamadım!

— Bir kopyasını bulup bulamayacağımı öğrenmek istiyorum.

— Bu bir çeşit tuzaktır! Telefonda böyle şeyler konuşamam!

— Shakespeare ve Plato'nun kitapları bulunabilir mi?

— Hayır! Benim kadar siz de biliyorsunuz. Hayır!

Faber telefonu kapadı.

Montag, telefonu elinden bıraktı. Bulunamaz. İtfaiye Merkezindeki kayıtlardan bir şeyler biliyordu. Her nasılsa Faber'in ağzından duymak istemişti.

Mildred'in yüzü duyduğu heyecandan kızarmıştı.

— Hanımlar geliyor.

Montag, ona bir kitap gösterdi.

— Bu eski ve yeni vasiyetname ve...

— Aman tekrar başlama!

— Dünyanın bu bölümündeki son kopya olabilir.

— Bu gece geri vermen gerekiyor, değil mi? Yüzbaşı Beatty bunun sende olduğunu biliyor, değil mi?

— Hangi kitabı çaldığımı bildiğini sanmıyorum. Fakat bunun yerine nasıl seçebilirim? Bay Jeffersin'u mu geri vereyim? Thoreau mu? Hangisi daha az değerde? Eğer bunun yerine başka bir şey alırsam, Beatty çaldığım kitabın hangisi olduğunu anlar ve burada koca bir kitaplık olduğunu tahmin eder!

Mildred'in dudakları titremeye başladı.

— Ne yaptığını bilmiyorsun. Bizi mahvedeceksin! Kim daha önemli, ben mi yoksa İncil mi?

Mildred, sanki kendi sıcaklığı ile erimek üzere olan balmumundan yapılma bir heykele benziyordu. Neredeyse haykırmaya başlayacaktı.

Montag sanki Beatty'nin sesini duyuyordu.

— Otur, Montag. Seyret. Bir çiçeğin nazik yaprakları gibi, ilk sayfayı, sonra ikinci sayfayı yak. Her biri kara bir kelebek haline gelir. Kelebek, ha? Sonra üçüncü, dördüncü sayfaları yak ve yakmaya devam et. Bölüm bölüm bir dumanlar zinciri haline gelecektir. Zaman aşımına uğramış felsefenin duman olduğunu, değersiz olduğunu anlayacaksın.

Mildred'in haykırması başladığı gibi kesildi, Montag zaten dinlemiyordu.

— Yapılacak tek şey var, dedi. Bu kitabı Beatty'ye vermeden önce bir kopyasını çıkartmalıyım.

Mildred:

— Beyaz Soytarı için burada olacaksın, hem hanımlar da geliyor, diye bağırdı.

Montag, sırtı karısına dönük olarak kapıda durdu.

— Millie?

Sessizlik. Sonra, kısa bir soru.

— Ne var?

— Millie? Beyaz Soytarı seni seviyor mu?

Cevap yok.

— Millie..

Montag dudaklarını yaladı.

— ... «Ailen» seni seviyor mu? Çok seviyor mu? Bütün benlikleriyle, bütün kalpleriyle seni seviyorlar mı?

Montag, sırtı dönük olduğu halde Mildred'in göz kırpıştırdığını hissedebiliyordu.

— Neden böyle saçma bir soru sormak lüzumunu duydun ?

Montag, ağlamak istiyordu, ama gözlerinde bir damla yaş yoktu. Sadece ağzı kuruyordu.

Mildred:

— Eğer şu köpeği görürsen, benim için bir tekme yapıştır, dedi.

Kapının arkasında olabilecek birinin varlığını hissetmek istermiş gibi dikkatle dinledi. Sonra açıp dışarı çıktı.

Yağmur dinmiş, güneş bulutların arkasından kurtulmak üzereydi. Cadde, kaldırım ve çim saha bomboştu. Rahat bir nefes aldı.

Kapıyı arkasından çekerek kapadı.

Yeraltı trenindeydi.

Uyuştum, diye düşündü. Yüzümdeki uyuşukluk acaba ne zaman başlamıştı? İlâç şişesini yatağımın altına doğru tekmelediğim zaman mı?

Uyuşukluk kaybolacak, diye düşündü. Zaman ister, fakat yapacağım, ya da Faber benim için yapacak. Bir yerde, birisi bu eski şeyi bana verecek nasıl olsa. Hattâ yüzümdeki yanık tebessüm bile kayboldu. Onsuz ne yaparım?

Yeraltı istasyonları beyaz karo fayanslarıyla süratle akıp geçiyordu. Gözleriyle izlemesi hemen hemen imkânsızdı. Işık, karanlık, ışık, karanlık...

Çocukken, güneşli, sıcak bir havada deniz kenarına inmiş ve elindeki eleği kumla doldurmak istemişti. Çünkü, kuzenlerinden biri «Bu eleği kumla doldur bir yirmi beşlik kazanırsın», demişti. Kumu ne kadar çabuk ve çok koyarsa koysun, elekten tekrar süzülüp önünde öbek halinde toplanıyordu. Elleri ağrımış, kumun sıcaklığından yanmıştı, ama elek hâlâ

boştu. İşte o zaman güneşin altında tek başına oturmuş ve gözlerinden süzülen yaşlar ip gibi yanaklarından akmıştı.

Tünelin soğuk ve rutubetli havası yüzüne vururken eleği düşünüyordu. Başını eğip baktığı zaman İncil'i elinde açık olarak tuttuğunu fark etti. Başka yolcularda vardı, ama Montag'ın umursadığı yoktu. Ne kadar çabuk okursa elek o kadar çabuk mu dolacaktı? Hayır, nekadar okursa okusun kelimelerin anlamları onun için bir anlatım taşımıyordu. Birkaç saat sonra bunu Beatty'ye verecekti, bunun için satırları ezberlemesi lâzımdı.

Kitabı sıkı sıkı tuttu

Kulakları uğulduyordu. Rayların tıkırtısı... «Kitaplar»

Montag, sus, diye düşündü. Tarladaki zambakları düşün.

«Kikaplar»

Zorluk çekmiyorlar...

Tarladaki zambakları düşün, sus, sus!

«Kitaplar»

Kitabı yırtarcasına açtı ve kör gibi parmaklarını satırların üzerinde dolaştırdı. Gözünü bile kırpmadan yazıların şekillerini parmaklarının ucuyla emmek istermiş gibiydi.

«Kitaplar. Hecele: K-i-t»

Zorluk çekmiyorlar, hiç biri zorluk...

Boş bir elekten süzülen sıcak kumun fısıltısı.

«Kitaplar!»

Zambaklar, zambakları, zambakları düşün...

«Kitaplar!»

— Sus, sus, sus!

Montag, yalvararak ayağa fırladı. Tren sakinleri yüzü allak bullak olmuş bu adamın yanından uzaklaşmaya başladı. Hepsinin yüzüne bir korku,

dehşet ifadesi gelmişti. Gezleri çılgın ifadelerle parlıyordu. Kitap elinde açık duruyordu.

Montag ağzı kurumuş bir halde duruyordu.

Tren tıslayarak durdu. Otomatik kapı açıldı. Montag, son anda içinden haykırarak kendisini otomatik kapıdan dışarı attı. Ayaklarının, kollarının hareket ettiğini anlayabilmek için hareketli merdivene aldırmadan fayans merdivenleri koşarak tırmandı. Tren hareket ettiği zaman yılan tıslamasını andıran bir ses duyuldu. Sonra tren koyu karanlık deliğinin içinde kayboldu.

⁂

— Kim o?

— Montag.

— Ne istiyorsunuz?

— İzin verin içeri gireyim.

— Bir şey yapmadım ki!

— Yalnızım!

— Yemin eder misiniz?

— Yemin ederim!

Sokak kapısı ağır ağır açıldı. Faber korkarak başını uzatıp baktı. Yüzü çok solgundu, ihtiyar adam sanki yıllardır evden hiç çıkmamış gibi ürkek görünüyordu. Yüzünün ve duvarların rengi aynı sayılabilirdi. Yüzü, dudakları da saçları kadar beyazdı. Sanki gözlerinin feri sönmüştü.

İhtiyarın bakışları birden Montag'ın kolunun altındaki kitaba takıldı. O zaman ne ihtiyarlığı ne de renginin beyazlığı kaldı. Sanki birden cesaretlenmiş, hiç bir şeyden korkusu kalmamıştı.

— Özür dilerim, bugünlerde insanın çok dikkatli davranması gerekiyor.

Montag'ın kolunun altındaki kitaba baktı.

— Demek ki doğru, dedi.

Montag içeri girince ihtiyar kapıyı kapadı.

Faber gözlerini kitaptan ayırmadan geriledi. Sanki gözlerini ayırdığı takdirde kitabın kaybolmasından korkuyordu.

Faber:

— Oturun, dedi.

Faber'in arkasındaki yatak odasının kapısı açıktı ve bir masanın üzerindeki madeni takımlar pırıl pırıl parlıyordu. Faber, Montag'ın bakışını yakalayınca hemen dönüp yatak odasının kapısını kapadı ve elini kapının tokmağından çekmeden titreyerek durdu. Bakışlarını, kitap kucağında olduğu halde oturan Montag'dan ayıramıyordu.

— Kitap... nereden...?

— Çaldım.

Faber, ilk defa olarak bakışlarını kaldırıp Montag'ın gözlerine baktı.

— Cesursunuz.

Montag:

— Hayır, dedi. Karım ölmek üzere. Arkadaşlarımdan biri zaten öldü. Arkadaşım olabilecek kimsenin yakılması üzerinden henüz yirmi dört saat geçmedi. Bana yardımcı olabilecek bir siz kaldınız. Anlamak istiyorum. Anlamak istiyorum ki...

Faber'in eli Montag'ın dizine doğru uzandı.

— Alabilir miyim?

Montag kitabı uzatırken:

— Özür dilerim, dedi.

— Çok uzun zaman oluyor. Dindar bir adam değilim. Fakat çok uzun zaman oluyor.

Faber sayfaları karıştırmaya başladı. Şurada veya burada okumak için duruyordu .

— Hatırladığın kadar güzel Tanrım, bugünlerde bunların anlamını ne kadar değiştirdiler. İsa şimdi «aileden» biri. Acaba Tanrı, kendi oğlunu şimdi görse tanıyabilir miydi?

Faber kitabı kokladı.

— Biliyor musun ki bu kitabın kokusu bile yabancı. Çocukken kitapların kokusunu severdim. Tanrım, bir zamanlar ne kadar çok kitap vardı.

Faber sayfaları yine çevirmeye başladı.

— Bay Montag, şu anda bir korkağa bakıyorsunuz. Durumun böyle olacağını çok zaman önce fark etmiştim. Hiç sesimi çıkartmadım. Suçluları dinletmeyecek şekilde konuşmalar yapmalı çevremi kandırmaya çalışmalıydım. Fakat konuşmaktan kaçındım ve kendim de suçlu oldum. Nihayet itfaiyecileri kullanarak kitaplarla beraber binaları yakmaya başladıkları zaman sadece homurdanıp geçmekle yetindim. Ama o zamanlar benim tarafımı tutan kimse yoktu. Şimdi ise geç oldu.

Faber İncil’i kapadı.

— Peki... buraya neden geldiğinizi söyleyiniz?

— Artık kimse dinlemiyor. Duvarlarla konuşamam, çünkü yüzüme karşı haykırıyorlar. Karımla konuşamam, çünkü karım sadece duvarları dinliyor. Sadece söyleyeceklerimi dinleyebilecek birisini istiyorum. Ve belki yeteri kadar konuşabilecek olursam, bir anlam taşıyabilecek. Ve okuduğumu anlayabilmem için bana öğretmenizi istiyorum.

Faber, Montag’ın maviye çalar morarmış yüzünü inceledi.

— Böyle nasıl sarsıldınız? Elinizden meşaleyi alan kim?

— Bilmiyorum. Mutlu olmak için ihtiyacımız olan her şeye sahibiz, fakat mutlu değiliz. Kayıp olan bir şeyler var. Çevreme bakındım. Gördüğüm tek şey, yıllardan beri yaktığım kitaplardan kalan artıklar. Bu bakımdan kitapların yardımcı olabileceklerini düşündüm.

Faber:

— Umutsuz bir romantiksiniz, dedi. Ciddî olmasa çok komik olabilirdi. ihtiyacınız olan kitaplar değil, vaktiyle kitapların içinde olanlar. Aynı şey bugün, «Aile Salon»unda olabilir. Kesin deliller radyo ve televizyonla yayınlanabilir. Fakat bunu yapmıyorlar. Hayır, hayır, aradığınız sadece kitaplar değil. Nereden bulursanız hemen toplayın. Eski filimleri, plâkları bulup dinleyin. Bütün aradıklarınızı tabiatta bulmaya çalışın ve sadece kendiniz arayın. Unuttuğumuz birçok şey kitaplarda yazmaktadır. Ama sadece unutulanlar yazılmaz, bize öğretici şeyler de vardır. Kitaplarda büyü diye bir şey yoktur. Mucize de aramamak gerekir. Tabiî, bütün bu söylediklerimi hemen anlayamazsınız. Kayıp olan üç şey var. Bir: Böyle kitapların neden bu kadar önemli olduğunu biliyor musunuz? Çünkü hepsi kalitelidir. Peki, kalite deyiminden ne anlarsınız? Bana göre anlamı doku yapısıdır. Bu kitabın gözenekleri var. Yapısı var. Bu kitap mikroskop altında bile incelenebilir. Merceğin altında hayat görürsünüz. Her santim karesinde hayatın gerçekleri yazılıdır, işte benim tarifim bu olacaktır. İyi yazarlar genellikle hayatın gerçeklerine dokunurlardı. Bu bakımdan kitaplardan neden bu kadar nefret edildiğini, korkulduğunu anlıyor musunuz? Hayatın gerçek yönlerini veriyorlar. Gönlü rahat olan insanlar sadece kukla gibi insanlardan hoşlanırlar. Entelektüel ve zeki kimselere tahammül edemezler. Çiçekler kırlarda yetişip güzel koku saçacakları yerde, birbirlerinden geçinmeye çalışıyorlar. İşte biz böyle bir devirde yaşıyoruz. Hattâ havaî fişeklerini bile kimyevî maddelerden yapmaya başladılar. Evvelce havaî fişeklerde barut kullanılırdı. Herkül devirlerini okudun mu hiç? Artık böyle şeyler üzerinde konuşulmuyor bile. İhtiyacımız olan şeyler, kalite, doku; yani bilgi dokusudur.

— Peki, İkincisi?

— Boş vakit.

— Ama, boş vaktimiz çok oluyor.

— Boş saatlerimiz, evet. Fakat düşünmek için boş vaktimiz var mı? Eğer saatte yüz mil hızla gidiyorsan tehlikeden başka bir şey düşünebilir misin?

Ya da bir odada oturup oyun oynuyorsun. Dört duvarın konuşması sırasında düşünecek vakit bulabiliyor musun? Neden Televizör «gerçek» tir. Buutları vardır. Haklı olabilir. Haklı da görünür. Üzerine öylesine çabuk çöker ki sana düşünecek fırsat vermez.

— Sadece «Aile» halk olarak kabul edilir.

— Pardon?

— Karım kitapların gerçek olmadığını söylüyor.

— Allaha şükür ki böyledir. Onları istediğin znman kapayabilirsin. Ama büyük salondaki televizyonlara kim engel olabilir. Dinlemek zorundasın.

Cebinden iki küçük lastik parçası çıkardı.

— Bunlar kulaklıklarım. Gürültüyü duymamak için.

— Buradan nereye gidiyoruz? Kitaplar bize yardımcı olacaklar mı?

— Ancak ihtiyacımız olan üçüncü şeye sahip olursak. Birincisi, daha önce söylediğim gibi bilgi kalitesidir. İkincisi, boş zaman. Ve üçüncüsü, ilk iki ihtiyacın temel olarak alınmasıyla öğreneceğimiz şeyler. Ama bir ihtiyarla bir itfaiyecinin böyle bir şey için gok geç kalmış olduklarını düşünürüm.

— Kitap temin edebilirim.

— Tehlikeli davranıyorsun.

— Ölmenin iyi yollarından biri de tehlike değil midir? Kaybedecek şeyin olmadığı zaman istediğin kadar tehlikeye girebilirsin.

Faber bir kahkaha attı.

— Bak, çok ilginç bir şey söyledin. Hatta bunu okumadan söyledin!

— Kitaplarda da böyle mi yazar? Fakat böyle bir şey okumadım, sadece aklıma geldi.

— Daha iyi ya!

Montag ileriye doğru uzandı.

— Öğleden sonra, mademki kitaplar bu kadar değerli, bir matbaa kurup bunları çoğaltmak diye düşündüm...

— Biz mi?

— Sen ve ben.

Faber yerinden fırladı.

— Oh, hayır!

— Fakat plânımı söyleyeyim...

— Eğer söylemekte ısrar edeceksen, gitmeni rica edeceğim...

— Fakat ilgilenmiyor musun?

— Yanıp kül olmama sebep olabilecek şeylerse, hayır. Seni ancak itfaiye denen örgüt yakılıp yerle bir edildiği zaman dinleyebilirim. Fakat böyle kitapları çoğaltıp bunları itfaiyecilerin evlerinde saklayarak onların yakılmasına sebep olmak istiyorsan sana ancak bravo diyebilirim !

— Kitapları onların evlerine sakla, sonra alarm ver ve itfaiyecinin evinin yakılmasına sebep ol, bunu mu demek istiyorsun?

Faber, bir kaşını kaldırıp, sanki Montag'ı ilk defa olarak görüyormuş gibi baktı.

— Şaka ediyordum.

— Eğer denenmesinde bir yarar görüyorsan sözünü ciddiye alabilirim.

— Böyle şeyleri garanti edemezsin. Nihayet, ihtiyacımız olan kitapları temin ettikten sonra bile düşecek bir uçurum aramamız gerekir. Ama nefes alacak zamanımız olmalı. Bilgi edinmeliyiz. Belki binlerce yıl sonra düşünceleremiz gerçek olabilir. Kitaplar bize ne kadar aptal ve beceriksiz olduğumuzu hatırlatır. Ne zamanımız ne paramız ne de yeteri kadar dostumuz var. Kendi koleksiyonunu kendin yap, eğer boğulursan, sahile kadar yüzeceğini bilmelisin.

Faber yerinden kalktı ve dolaşmaya başladı.

Montag:

— Ne diyorsun?, diye sordu.

— Kesin olarak ciddî misin?

— Evet

Faber yatak odasının kapısına sinirli bir tavırla baktı.

— Eğer evet diyecek olursam çok gizli bir plân olmalı. İtfaiye Merkezlerinin yanışını görmek büyük bir zevk olurdu.

— Hemen hemen bütün itfaiyecilerin ev adresleri var. Bir çeşit yeraltı örgütüyle..

— İşin en pis tarafı insanlara güvenemezsin. Sen ve benden başka kim yardım edecek.

— Sizin gibi profesörler, yazarlar, tarihçiler yok mu?

— Ya ölü ya da çok yaşlı.

— Yaşlı olmaları daha iyi. Kimse farkına varmaz. Bir düzine kadar tanıdığınızı itiraf etmelisiniz.

— Tanıdıklarım yok değil. Onları kullanabiliriz. En azından kırk yıldan beri tek kelime yazmamış olan tarihçileri kullanabiliriz. Doğru, yazı ve düşünce sınıfında bir örgüt kurabiliriz.

— Evet!

— İskeletin tekrar eritilip şekillendirilmesi gerekir. Yarım asır önce terkedilmiş bir kitabı alıp tekrar yayınlamak işe yaramaz. Unutma, itfaiyeciye pek ihtiyaç yoktur. Çünkü, toplum okumaktan yavaş yavaş vazgeçmiştir. Sizler sirklerde gösteri yapan insanlara benzersiniz. Yangından herkes korktuğu için kimse okumaya yanaşmıyor. Toplumun içinden çok az taraftar bulabileceğimizi sanıyorum. Beyaz Soytarı’dan daha hızlı dans edebilir misin, Bay Gimmick’ten daha yüksek sesle haykırabilir misin? Eğer bunların mümkün olabileceğini düşünüyorsan, başarıya

ulaşırsın, Montag. Her ne olursa olsun aptalın birisin. İnsanlar yangınla eğleniyorlar.

— İntihar ediyorlar! Cinayete kurban gidiyorlar!

Konuştukları sürece daima Doğu'yu doğru uçan bombardıman uçaklarının sesleri geliyordu. Sanki büyük jetler kendi içlerinde titreşiyormuş gibi iki erkek sustular ve geçen uçakların seslerini dinlediler.

— Sabır, Montag. Bırak savaş her şeyi kökünden halletsin. Merkezden daima uzakta durmaya çalış.

— Patlama olduğu zaman hazır bulunanlar olmalı.

— Onlar sadece birbirlerine taş atmak için toplanacaklardır, Montag. Evine git, yatağına gir. Neden son zamanlarını kafesin içine sıkışmış bir sincap gibi geçirmeye çalışıyorsun?

— Demek artık aldırdıkları yok, ha?

— Ben öylesine endişeleniyorum ki, adeta hasta oldum.

— Ve bana yardım edemezsin, öyle mi?

— İyi geceler, iyi geceler.

Montag, İncil'i aldı. Sanki kendi emri olmadan eli hareket etmiş gibi şaşarak eline baktı.

— Bunu ister miydin?

Faber:

— Buna sahip olmak için sağ kolumu verebilirdim, dedi.

Montag durduğu yerde olacakları bekler görünüyordu. Elleri birden İncil'in sayfalarını yırtmaya başladı. Birinci sayfa, ikinci sayfa..

Faber, sanki büyük bir darbe yemiş gibi yerinden fırladı.

— Sersem, ne yapıyorsun!

Montag'ın üzerine çullandı. Montag, onu üzerinden itti ve yırtmaya devam etti. Altı sayfa daha yere düştü. Bunları yerden aldı ve Faber'in

burnunun altında salladı.

Faber:

— Yapma, ah, yapma! diye söyledi.

— Bana kim engel olabilir? Ben itfaiyeciyim. Seni yakabilirim!

İhtiyar adam şaşkın şaşkın baktı.

— Bunu yapamazdın.

— Yapardım!

— Kitap. Artık yırtma.

Faber, yorgun bir tavırla sandalyeye çöktü. Dudakları titriyordu.

— Artık beni yorma. Ne istiyorsun?

— Beni eğitmen için sana ihtiyacım var.

— Peki, peki.

Montag kitabı bıraktı. Yırtık ve buruşuk sayfaları toplayarak düzeltmeye başladı, ihtiyar adam Montag'ın bütün hareketlerini yakından izliyordu.

Faber, sanki derin bir uykudan uyanıyormuş gibi başını salladı.

— Montag, paran var mı?

— Biraz. Dört, beş yüz dolar kadar. Neden sordun?

— Hemen getir. Yarım asır önce bizim kolej kitaplarını basan birini tanıyorum, devlet kitapları yasakladıktan sonra adam işten çekilmek zorunda kaldı. İşte Montag, bu işsiz adam var. Birkaç kitap bastıktan sonra savaşın patlamasını bekleriz. O zaman elimize bol bol fırsat geçecektir. Birkaç bombadan sonra «Aile»nin sesi kesilecektir. Sessizlik içinde fısıltımızı sürdürebiliriz.

İkisi de masanın üzerinde duran kitaba baktılar.

Montag:

— Hatırlamaya çalıştım, dedi. Fakat başımı döndürdüğüm zaman hepsini unuttum. Yüzbaşıya söyleyecek şeylerim olsun istiyorum. Yeteri kadar okurmuş olduğu için her sorunun cevabını verebiliyor veya öyle görünüyor. Ses tonu yağ gibi akıcı. Bir hafta önce evi petrole bulamanın ne kadar zevkli olduğunu düşünüyordum.

İhtiyar adam başını salladı.

— Yapmayan insanların yıkması gerekir. Bu eski bir hikâyedir.

— Demek ki, ben yıkan bir insandım.

— Hepimizin içinde biraz yıkıcılık vardır.

Montag sokak kapısına doğru yürüdü.

— Bugün Yüzbaşı ile konuşmam da bana bir yardımınız dokunabilir mi? Islanmamak için bir şemsiyeye ihtiyacım var. Beni yine karşısına alacak olursa boğulacağımı sanıyorum.

Faber sesini çıkartmamakla beraber sinirli tavırla yatak odasının kapısına bakıp duruyordu. Montag, adamın bakışını yakaladı.

— Evet?

İhtiyar adam derin bir nefes aldı. Nefesini bir süre tuttu, sonra ağır ağır bıraktı. Tekrar derin bir nefes alıp gözlerini yumdu.

— Montag..

İhtiyar adam nihayet döndü ve:

— Benimlr gel, dedi. Senin hemen gitmeni istiyordum. İşte ben bu kadar korkak bir insanım.

Faber, yatak odasının kapısını açtı ve kenara çekildi. Montag, yatak odasına, girdi. Odanın ortasında, üzerinde bir sürü alet, bir çok bobin ve kristaller bulunan bir masa vardı.

Montag sordu:

— Bunlar nedir?

— Korkaklığımın delilleri. Tahayyülümle duvarların üzerine hayaller yansıtarak uzun yıllar korku içinde yasadım. Elektronikle uğranmak benim için en büyük zevkti. Şunu icat ettim.

22’lik bir mermiden büyük olmayan yeşil bir metal parçayı aldı.

— İşte bütün paramı buna harcadım. Bunu yapmaya çalıştım ve yaptım da. Titreyerek bekliyorum. Kimseye bundan söz etmeye cesaret edemedim. Bir yıl önce parkta karşılaştığımız zaman bir gün görüleşeceğimizi biliyordum. Bana gelişin ya evimi yakmak için ya da arkadaşça olacaktı. Tahmini çok zordu. Bu küçük şey aylardan beri hazır bekliyor. Öylesine korkak bir adamım ki bunu sana söyleyemeden seni gönderecektim.

— Küçük bir radyoya benziyor.

— Radyodan daha ilginç. Dinliyor. Eğer kulağıma koyacak olursam, Montag, hiç bir tehlikeye katlanmadan ayaklarımı uzatıp evimde oturabilir ve itfaiyeciler dünyasından haberler alabilir, plânlar kurabilirim. Onların zayıf noktalarını tespit edebilirim. Kovanında yatan kraliçe arı kadar emniyette olurum. Sen benim ayaklı kulağım olursun. Şehrin her tarafına kulaklarımı uzatabilirim. Bunu taşıyana bir şey olsa bile ben yine emniyette olurum. Hiç bir şeyden korkum olamaz.

Montag, kurşun şeklindeki yeşil metali kulağına soktu. İhtiyar adam da buna benzer bir metali kulağına soktu ve dudaklarını kımıldattı.

— Montag!

Ses Montag’ın kafasının içindeydi.

— Seni duyuyorum!

İhtiyar adam kahkahayla güldü.

Fısıltı halinde:

— Senin sesin de iyi geliyor, dedi.

Faber fısıltı halinde konuşmakla beraber Montag’ın kafasındaki ses çok netti.

— Zamanı gelince itfaiye Merkezine git. Senin yanında olacağım. Şu Yüzbaşı Beatty’yi beraberce dinleyelim. Bizden biri olabilir. Kim bilir! Söyleyeceklerini ben sana bildiririm. Ona güzel bir gösteri yapacağız. Benim bu elektronik korkaklığım için benden nefret ediyor musun? Burada oturduğum yerde seni gecenin koynuna gönderiyorum ve bütün hareketlerini izleyebiliyorum.

Montag:

— Hepimiz yapacağımızı yaparız, dedi.

İncil’i ihtiyar adamın eline tutuşturdu.

— İşte. Bunun yerine başka bir kitap vermeyi deneyeceğim. Yarın...

— İşsiz olan matbaacıyı göreceğim, bu kadarını becerebilirim.

— İyi geceler, profesör.

— İyi geceler değil. Gecenin geri kalan kısmında hep seninle beraber olacağım. Bana intiyacın olduğu zaman kulağını kaşıman yeter. Mamafih, iyi geceler ve şanslar.

Kapı asılıp kapandı. Montag, yine karanlık geceye çıkmış dünyaya bakıyordu.

⁂

O gece savağın göklerde dolaştığı hissedilebiliyordu. Bulutların hareketleri, yıldızların parıltıları hep bunu bildirip duruyordu. Sanki gök birden yeryüzüne kapanacak gibiydi. Ay sanki şimdiden kızıl ışıklar saçmaya başlamıştı.

Montag, her gece sabaha kadar açık olan bankadan parasını çekmişti. Kulağındaki radyoyu dinleyerek yürüyordu.

«Bir milyon adamı seferber ettik. Eğer savaş olursa zafer bizimdir...»

Faber’in sesi kulağına fısıldıyordu.

«On milyon adam seferber edildi. Fakat bir milyon de. Daha yerinde olur.»

— Faber?

— Evet?

— Düşünmüyorum. Her zaman olduğu gibi bana söyleneni yapıyorum. Parayı al dedin bankadan aldım. Aslında bunu kendim düşünmüş değilim. Kendi başıma ne zaman hareket edebileceğim?

— Halen başlamış durumdasın. Şimdi söylediğini söylemekle bunu yapmış sayılırsın. Bana güvenebilirsin.

— Diğerlerine de güvenmiştim.

— Evet, ama bak, halimiz ne oldu! Bir süre körler gibi davranman gerek. İşte sana dayanak olacak kolumu uzatıyorum.

— Taraf değiştirmek ve emir altında olmak istemiyorum. Eğer böyle olacaksam değişmemin bir değeri kalmıyor.

— Şimdiden aklın başına geldi!

Montag, ayaklarının kendisini evine doğru sürüklediğini fark etti.

— Konuşmaya devam et.

— Okumamı ister misin? Sana okuyayım ki unutmayasın. Gecede sadece beş saat uyurum. Yapacak hiç bir işim yok. Eğer istersan, geceleri sana okuyabilirim. İnsanın uykusunda bile öğrenebileceği söylenir.

— Evet.

— İşte.

Çok uzaklardan çevrilen bir sayfanın hafif sesi duyuldu.

— İş kitabı.

Montag, sessiz gecede adımlarını sayarak yürümesine devam etti.

⁂

Montag, saat dokuzda hafif bir akşam yemeği yerken sokak kapısı birisinin geldiğini haber verince Mildred yerinden fırlayıp kalktı. Bayan Phelps ve Bayan Bowles sokak kapısından girdiler ve ellerinde kokteyl kadehleriyle büyük salonun kapısında kayboldular. Montag yemeğini yarım bıraktı.

Montag, ağzında çiğnenmemiş yemekle salonun kapısında durdu.

— Herkes iyi görünüyor!

— İyiyiz.

— İyi görünüyorsun, Millie!

— İyiyim.

— Herkes fevkalâde görünüyor.

— Fevkalâde!

Montag, onları seyrederek kapıda durdu.

Faber.

— Sabır, diye fısıldadı.

Montag da fısıltıyla cevap verdi.

— Burada olmamalıydım. Parayı size getirmeliydim!

— Yarın da olur. Dikkat et!

Mildred haykırdı.

— Bu temsil çok güzel değil mi?

— Çok güzel!

Montag, birden ana şalteri kapadı.

Duvarlardaki görüntüler birden kayboldu.

Üç kadın saklamadıkları hoşnutsuzluk ve şaşkınlıkla Montag’a baktılar.

Montag:

— Savaş ne zaman başlayacak dersiniz?, diye sordu. Kocanızın bu akşam gelmediğini görüyorum.

Bayan Phelps:

— Oh, gelip gidiyorlar, dedi. Ordu dün Pete'i çağırdı. Gelecek hafta dönecek. Ordu böyle söyledi. Çabuk savaş. Söylediklerine göre kırk sekiz saat sonra herkes evine dönebilecek. Ordunun söylediği bu. Çabuk savaş. Pete dün çağrıldı ve gelecek hafta döneceğini söylediler. Çabuk...

Üç kadın huzursuz bir tavırla kıpırdandılar ve çamur rengindeki duvarlara baktılar.

Bayan Phelps:

— Endişe etmiyorum, dedi. Bütün endişelerimi Pete'in omuzlarına yüklüyorum.

Kıkırdadı.

— Bütün yükü Pete çeksin. Benden paso. Hiç endişelenmiyorum.

Millie:

— Evet, dedi. Bırak, üzüntüyü Pete çeksin.

— Söylediklerine göre daima başkasının kocası ölürmüş.

— Bunu ben de duydum. Savaşta ölü bir insanın tekrar öldüğünü hiç duymadım. Binadan atlarken ölmek evet, ama, geçen hafta Gloria'nın kocası gibi, savaşta ölen yok. Öyle söylüyorlar.

Bayan Phelps:

— Savaşta ölen yok, dedi. Her neyse, Pete'le her zaman söylediğimiz gibi göz yaşı, falan yok. İkimizin de üçüncü evliliği ve bağımsızız. Daima bağımsız olunması gerektiğini söyleriz. Ben ölürsem sen yaşamana devam et ve ağlama diyor. Hemen evlen ve beni düşünme diyor.

Mildred:

— Sahi hatırıma geldi, dedi. Dün gece duvarda Clara Dove’un beş dakika süren aşk sahnesini gördün mü? Eh, bu kadının bütün...

Montag sesini çıkartmadan üç kadını seyrediyordu. Çocukken gittiği kilisede seyrettiği azizlerin yüzlerine nasıl baktıysa, kadınlara da öyle bakıyordu. Kilisedeki azizlerin madenî yüzleri hiç bir anlam taşımıyordu. Onun için sadece heykeldi. İşte üç kadının da üzerinde bıraktığı etki aynıydı.

Montag’ın sessizliği karşısında kadınlar rahatsız olmuş gibi yüzlerini ekşittiler. Parmaklarını boyalı saçlarında gezdiler. Montag, ağzındaki lokmayı gürültüyle yutunca ona doğru döndüler.

Montag dudaklarını kımıldattı.

— Konuşalım.

Kadınlar hayretle Montag’a baktılar.

Montag:

— Çocuklarınız nasıl, Bayan Phelps?, diye sordu.

— Çocuğum olmadığını biliyorsunuz. Tanrı bilir ki, aklı yerinde olan kimse çocuk sahibi olmak istemez.

Bayan Phelps, bu adama neden kızdığını kesinlikle bilmeden cevap verdi.

Bayan Bowles:

— Ben olsam böyle konuşmazdım, dedi. Sezeryanla iki çocuk sahibi oldum. Bir çocuk sahibi olmak için tekrar bu acıyı çekemem. Biliyorsun ki, dünyanın nüfusu artmalı ve uygarlık sürdürülmelidir. Ayrıca, bazen çocuklar tıpkı sana benzerler ki bu da çok zevklidir. Doktorum iki sezeryanın lüzumsuz olduğunu söyledi. Kalçalarım doğum yapacak kadar genişti, ama ben ısrar ettim.

Bayan Phelps:

— Sezeryan olsun veya olmasın çocuk yıkıcıdır. Siz aklınızı kaçırmışsınız, dedi.

— Çocukları yatılı okula verdim. On günde bir eve geliyorlar. Yani ayda üç gün eve geliyorlar ve hiç bir zararları dokunmuyor. Büyük salona tıkıyorum. Çamaşırları makineye koyup kapağını kapamak gibi bir şey.

Kadınlar dillerini çıkartarak birbirleriyle alay ettiler.

Mildred, Montag'ın hâlâ kapıda durduğunu görünce ellerini çırptı.

— Guy'ı memnun etmek için politikadan söz edelim!

Bayan Bowles:

— Fena fikir değil, dedi. Geçen seçimde oy kullanmıştım. Oyumu Cumhurbaşkanı Noble'a verdim. Şimdiye kadar gelip geçmiş en yakışıklı Cumhurbaşkanı olduğunu sanıyorum.

— Oh, fakat ona. karşı çıkarttıkları adam!

— Fazla bir şeyi var mıydı? Ufak tefek, iyi tıraş oımayan bir erkek. Hatta saçlarını bile doğru dürüst taramıyor.

— Eh, uzun boylu, yakışıklı bir adama karşı, kısa boylu ve çirkin bir adam koymak akıl alır şey değil, ama ne dersin! Bazı söylentiler vardı, ben bir şey anlayamadım.

— Aynı zamanda şişman da. Elbiseleri bile şişmanlığını saklayamıyordu. Kitlenin Winston Noble'a doğru kaymasına hayret etmemek gerekir. Hatta isimleri bila onlara yardımcı oldu. Winston Noble ile Hubert Hoag'u beş dakika karşılaştır, sonucun ne olacağım göreceksin.

Montag:

— Hoag ve Noble hakkında ne biliyorsunuz?, diye haykırdı.

— Neden, altı ay önce ikisi de duvarlarda, değil miydi? Birisi hep burnunu karıştırıp duruyordu. Adamın hareketine deli oldum.

Bayan Phelps:

— Eh, Bay Montag, dedi. Böyle bir adama oy vermemizi istemezsiniz her halde?

Mildred’in gözleri parladı.

— Şu kapıdan çekip git de bizi sinirlendirme, Guy, dedi.

Fakat Montag’ın kapıdan çekilmesiyle elinde kitapla dönmesi bir oldu.

Bayan Phelps gözlerini kırpıştırarak:

— Guy! Elindeki nedir, bir kitap değil mi?, dedi. Bugünlerde bütün özel eğitimlerin filimle yapıldığını sanıyordum. İtfaiyecilerin teorisini mi okuyorsun.

Montag:

— Teori bir şiirdir, dedi.

Bir fısıltı.

— Montag.

Montag müthiş öfekelendiğini hissediyordu.

— Beni rahat bırak!, fısıldadı.

— Montag, dur, sakın...

Montag kadınlara:

— Canavarların canavarlar hakkındaki konuşmalarını duydunuz mu?, diye sordu. Çocuklarından, kocalarından nasıl söz ettiklerini okudunuz mu? Savaştan nasıl söz ettiklerini biliyor musunuz? Burada duruyor ve inanmıyorum!

Bayan Phelps:

— Savaş hakkında tek kelime söylemediğimi hatırlatırım, dedi.

Bayan bowles:

— Şiire gelince, şiirden nefret ederim, dedi.

— Hiç dinlediniz mi?

Faber’in fısıltısı yine duyuldu.

— Montag, her şeyi mahvedeceksin. Fazla ileri gitme, sersem!

Kadınların üçü de ayağa kalkmıştı.

— Oturun!

Kadınlar tekrar oturdular..

Bayan Bowles:

— Eve gidiyorum, diye mırıldandı.

Faber yalvardı.

— Montag, Montag, lütfen, ne yapmak istiyorsun?

Bayan Phelps.

— Şu küçük kitabınızdan neden bir şiir okumuyorsunuz?, dedi. İlginç olacağını sanıyorum.

Bayan Bowles ağlamaklı sesle:

— Doğru değil, dedi. Bunu yapamayız!

— Bay Montag’a bak, okumak istiyor. Eğer uslu uslu dinlersek Bay Montag’ı mutlu kılacağız. Belki sonra gider başka bir şey yaparız.

Çevrelerini saran boş duvarlara endişeli gözlerle baktı.

Montag’ın kulağındaki küçük mikrofon cızırdadı.

— Montag, buna devam edersen, ben yokum, devreden çıkıyorum. Sana ne faydası olacak, neyi ispatlamaya çalışıyorsun?

Montag cevap verdi.

— Onları korkutmak istiyorum.

Mildred boşluğa baktı.

— Guy, kiminle konuşuyorsun?

Montag’ın beynindeki sesi tekrarladı.

— Montag, dinle bundan tek kurtuluş yolu var. İşi sakaya dökmelisin. Sanki şakadan öfkelenmişsin gibi davranmalısın. Sonra duvardaki fırına git ve kitabı içine atıp yak!

Mildred, kötü bir durumu önlemek için Montag’dan önce davrandı.

— Bayanlar, her yıl bütün itfaiyecilerin evlerine bir kitap getirmesine izin verilirdi. Aileye bunun ne kadar değersiz olduğunu göstermek amacıyla. Kitapların insanı nasıl huzursuz yaptığını bildirmek için en iyi çare buydu. Guy, size durumun ne kadar karışık olduğunu göstermek için böyle davrandı. Öyle değil mi, sevgilim?

Montag, kitabı avuçlarının arasında sıktı.

Kulağındaki ses:

— Evet de, dedi.

Montag aynen tekrarladı.

— Evet.

Mildred bir kahkaha atarak Kitabı Montag’ın elinden aldı.

— İşte! Bunu oku. Hayır, onu değil. Bugün okudun, en saçması buydu sanıyorum. Bayanlar, bir kelimesini bile anlamayacaksınız. Haydi, Guy, o sayfa, sevgilim.

Montag, açık sayfaya baktı.

Kulağında hafif bir kıpırdanma oldu.

— Oku.

Mildred:

— Başlık nedir, güzelim? dedi.

Montag, dudaklarının uyuştuğunu hissetti.

— Kumru Sahili.

— Şimdi yüksen ve okunaklı bir şekilde ve ağır ağır oku.

Bütün oda Montag’ın ateşiyle cayır cayır yanıyor gibiydi. Montag, sırtından soğuk ter boşandığını hissetti. Kendisini yapayalnız bir çölün ortasında hissediyordu. Kadınlar çevresinde oturmuşlar onu bekliyorlardı.

Bayan Phelps etekliğini çekiştirmekten vazgeçmiş, Bayan Bowles saçlarıyla oynamasını bırakmıştı.

Montag, mümkün olduğu kadar titremeyen bir sesle okumaya gayret ederek başladı. Sesi sanki uçsuz bucaksız bir çöle yayılıyormuş gibiydi. Sanki çevresinde oturan kadınlar sıcak bir boşluğun içinde kıvranıp duruyorlardı.

«Kumru Sahili...

İnanç Denizi,

Bir zamanlar tüm sahili sarardı

Altından bir kemer gibi

Oysa şimdi gece rüzgârında

Duyuyorum

Bir nefes gibi çekildiğini

Acıyla iç çektiğini.»

Üç kadının altındaki sandalyeler gıcırdadı.

Montag şiiri okuyup bitirdi.

«Ah, aşk, aldatmayalım

Birbirimizi

Rüya âlemi gibi önümüze serilen

Dünya için

Ki o dünya öyle değişik, öyle güzel, öyle yeni

Oysa ne zevk, ne aşk, ne de ışık var.

Ne kesinlik, ne sükûn, ne de acımızı dindirecek

Çare var.

Ve biz bu karanlık dünyada

Büyük bir uğraşa girmişiz

İnsanlık inancını yitirmiş

Karanlıkta, kumlarda

Ordularıyla

Birbirlerini yitiriyorlar...»

Bayan Phelps ağlıyordu.

Çölün ortasında oturan diğer iki kadın, ağlayan kadına irileşen gözlerle bakıyorlardı. Onun bu içliliği karşısında şaşkına dönmüş gibi görünüyorlardı. Bayan Phelps, kendisine hakim olamadan hıçkırıyordu. Montag da taşlaşmış gibi, şaşkın duruyordu.

Mildred:

— Şişşt!, dedi. Yeter artık, Clara, yeter diyorum, kendine gel. Neyin var?

Bayan Phelps hıçkırarak:

— Ben... ben..., diye kekeledi. Bilmiyorum. Bilmiyorum, oh... oh, bilmiyorum...

Bayan Bowles yerinden kalktı ve Montag'a baktı.

— Gördünüz mü? Biliyordum, ispatlamak istediğim de buydu! Böyle olacağını biliyordum! Her zaman söylerim, şiir göz yaşı demektir, intihar demektir, kötü hisler, hastalık demektir, saçmalık demektir! Şimdi bunun bana ispatlanmasını sağlamış oldum. İğrençsiniz, Bay Montag, iğrençsiniz!

Faber:

— Şimdi..., diye fısıldadı.

Montag, topuklarının üstünde döndü ve duvardaki fırına gidip kitabı alevlerin arasına attı.

Bayan Bowles:

— Saçma ve kırıcı kelimeler, dedi. Neden insanları incitmek istiyorsunuz? Dünyadaki yaşantılarıyla yeteri kadar incinmişlerken neden böyle şeylerle daha fazla incitmeye çalışıyorsunuz ?

Mildred, Bayan Phelps'in kolunu çekiştirdi.

— Clara, Clara, yalvarırım. Haydi, biraz neşelenelim. Televizyonu açabiliriz. Haydi, gülelim ve mutlu olmaya çalışalım. Kes artık ağlamayı ne olursun! Parti vereceğiz!

Bayan Bowles:

— Hayır, dedi. Hemen eve dönüyorum. Evimi ve «Ailemi» ziyaret etmek istersen sözüm yok. Fakat bir daha bu çılgın itfaiyecinin evine adım atmam!

Montag, gözlerini kadına dikti ve tane tane:

— Evine dön, dedi. Evine dön ve ilk kocanın neden boşandığını, ikincisinin neden öldürüldüğünü, üçüncüsünün neden intihar ettiğini, çocuklarının senden neden nefret ettiğini düşün. Sezeryan ameliyatını düşün ve düşünmekten bir saniye olsun vazgeçme.

Sonra haykırdı.

— Defol git, evimden! Seni tekmeyle buradan atmadan defol git!

Kapılar açılıp kapandı ve ev büyük bir sessizliğe büründü. Montag, büyük salonun ortasında tek başına durdu.

Banyodan suyun sesi geliyordu. Mildred'in uyku tabletlerini avucuna silkeleyişini duydu.

— Saçma, Montag, saçma, saçma, oh tanrım, ne sersemlik...

— Kes sesini!

Kulağındaki mikrofonu çıkartıp cebine koydu.

Mikrofondan cızırtı halinde bir ses yükseldi.

— Saçma... saçma...

Evi aradı ve Mildred'in buzdolabının arkasında saklamış olduğu kitapları buldu. Bazıları kayıptı. Mildred'in teker teker dinamitlerden kurtulmakta olduğunu anladı. Fakat artık öfkesi geçmişti. Sadece yorgunluk, bitkinlik hissediyordu. Kitapları arka avluya taşıdı ve bahçe parmaklığının çalılarla

birleştiği yere, çalıların arasına gizledi. Eğer Mildred, yine kitap yakmak isterse bulamayacaktı.

Tekrar eve döndüğü zaman Mildred'i aradı.

— Mildred!

Karanlık yatak odasından ses gelmiyordu.

Şehire inerken Clarisse'in evinin ne kadar karanlık olduğunu görmemeye çalıştı. Kendisini son derece yalnız ve terkedilmiş hissediyordu. Faber'in sesini yine duymak arzusu içini kemirip duruyordu.

Kendisinin böylesine aptal olduğunu söyleseler inanmazdı, ama büyük aptallık yapmıştı. Günler, geceler fısıltı devam ediyordu. Faber artık Montag'ın bir parçası haline gelmiş sayılırdı. Gece gündüz usanmadan Faber'in fısıltılarını dinliyordu.

Montag, bir gün başını çevirip bakarsa ve bir aptal görürse, onun aptal olduğunu hemen anlayabilirdi. Bütün benliğinin büyük bilince doğru kaydığını hissediyordu.

İhtiyarın sesini dinlemek içine huzur veriyordu.

— Yazık, Montag, yazık. Onları böylesine kötüleme. Çünkü sen de onlardan biriydin. Kendilerine öylesine güveniyorlar ki hayatları süresince bunun böyle devam edeceğini zannediyorlar. Fakat böyle gitmeyecek. Yaptıklarının bir gün son bulacağını hiç düşünmüyorlar.

Fısıltı devam ediyordu.

— Montag, evinde oturan ihtiyar adam, korkuyor, kendisini düşünüyor. Kimseyi eleştirmeye hakkı yok. Bununla beraber hemen hemen her şeyi daha başlangıçta yıktın. Dikkat et! Unutma, her zaman seninle beraberim. Körlemeden gösterdiğin öfkeye şaşırmadığını söylemeyeceğim. Kendini biraz daha yaşlı hissetmeni istiyorum, korkaklığımdan birazını sana aktarmak istiyorum. Birkaç saat müddetle Beatty'nin çevresinde dolaş. Onun hareketlerini, sözlerini duymak istiyorum. Senin kulakların ben

olacağım. Kurtuluş biletimizi hazırlamamız gerekiyor. Aptal, zavallı kadınları unutmalısın...

Montag:

— Onları yıllardan beri düşünmedikleri şekilde mutsuz kıldım, dedi. Bayan Phelps'in ağlamasını görmek beni son derece şaşırttı. Belki haklılar, belki gerçekleri yüzlememek gerekir. Bilmiyorum, yalnız kendimi suçlu hissediyorum...

— Hayır, kendini suçlu hissetmemelisin! Eğer savaş olmasaydı, dünyada sulh olsaydı, sana eğlencene bak, derdim. Fakat Montag, sadece bir itfaiyeci olarak kalmamalısın. Dünyada yapılacak çok daha iyi şeyler var.

Montag terlemeğe başladı.

— Montag, dinliyor musun?

Montag:

— Ayaklarım, dedi. Ayaklarımı oynatamıyorum. Kendimi çok aptal hissediyorum. Ayaklarım kımıldamıyor!

İhtiyar adam tatlı sesle:

— Dinle. Acele etme, dedi. Biliyorum, biliyorum. Hata yapmaktan korkuyorsun. Sakın korkma. Bazen hatalar kazanç sağlar. Gençken cahilliğimi insanların yüzlerine karşı söylemekten çekinmezdim. Beni bastonla döverlerdi. Kırk yaşına geldiğim zaman her şey düzelmişti. Cahilliğini saklayacak olursan, seni döven olmaz ve hiç bir zaman öğrenemezsin. Şimdi, itfaiye merkezine doğru yürü bakalım. İkiz kardeş gibiyiz, yalnız değiliz. Eğer Beatty seni sıkıştırırsa ben yanında olacağım.

Montag önce sağ, sonra sol ayağının hareket ettiğini hissetti.

— İhtiyar, dedi. Benim yanımdan ayrılma.

Mekanik köpek yerinde yoktu. Kulübesi boş duruyordu. Ortalık sessizdi. Montag, sarı boruya tutunup yukarı çıktı. Gözünü boş kulübeden ayıramıyordu. Kalbi heyecanla çarpıyor, nefes alışları sıklaşıyordu.

Beatty, deliğin ağzında bekliyordu, ama sanki kimsenin gelmesini beklemiyormuş gibi sırtını deliğe dönmüştü.

Kâğıt oynayan adamlarına:

— İşte, dedi. Bütün dillerde aptal olarak geçen çok garip bir yaratık geldi.

Beatty elini açıp bekledi. Montag, kitabı Beatty'nin eline tutuşturdu. Yüzbaşı kitabın ismine bakmadan çöp kutusuna attı. Sonra bir sigara yaktı.

— Biraz aklı olan, en aptal olan, dedi. Hoş geldin, Montag. Umarım ki artık ateşin geçmiş, hastalığın iyileşmiştir ve bizimle kalırsın. Poker oynamaz mısın?

Oturdular.

Kartlar dağıtıldı.

Montag, Beatty'nin karşısında kendisini suçlu hissediyordu. Elleri sanki emirlerine uymuyordu.

Oyun süresince Montag, iki kere kalkıp ellerini yıkamak üzere tuvalete gitmek zorunda kaldı. Geri döndüğünde ellerini masanın altına saklıyordu.

Beatty bir kahkaha attı.

— Ellerini görelim, Montag. Sana itimat etmediğimizden değil, anlıyorum, ama...

Masanın çevresindekiler hep bir ağızdan güldüler.

Beatty:

— Artık kuzu otlağa döndü, dedi. Biznler bazen sürüden ayrılan koyunlara benzeriz. Gerçek gerçektir. Gerçekten kaçınılması mümkün olamaz. Kelimeler bir yaprağa benzerler. Bu sözü Alexander Pope söylemiş. Ne dersin, Montag?

— Bilmiyorum.

Faber:

— Dikkat, diye fısıldadı.

Sesi sanki başka dünyalardan geliyordu.

Beatty:

— Ya da bu?, dedi. Az öğrenim tehlikelidir. Çok iç, ya da tat, ama Pierian kaynağından değil. Onun derin suları beyni zehirleyebilir. Sonra kana kana içmek bizi tekrar ayıltabilir. Bunları da Pope söylemiş. Bu takdirde ne yaparsın?

Montag, dudağını ısırdı.

Beatty:

— Söyleyeyim, dedi.

Sonra gülümseyerek kartlarına baktı.

— Bu seni kısa bir süre sarhoş yapar. Birkaç satır oku, kendini kahraman hissedersin. Dünyayı uçurmaya, kafalar kesmeye, kadınları, çocukları dövmeye, yetkiyi hiçe saymaya hazırsındır. Biliyorum, çünkü ben de aynı basamaklardan geçtim.

Montag, sinirli bir tavırla:

— Benim bir şeyim yok, dedi.

— Kızarmana lüzum yok. Seni iğnelemiyorum, gerçekten de iğnelemiyorum?. Biliyor musun, bir saat önce bir rüya gördüm. Rüyamda seninle kitaplar üzerine tartıştık. Bana bağırıp çağırdın, söylemediğini bırakmadın. Senin bütün saldırılarını sükûnetle karşıladım. Bilgi güçle eşittir. Doktor Johnson’un sözlerini tekrarlamıştın. Ben de yine onun sözleriyle cevap verdim. Belirli bir şeyi belirsiz bir şeyle değişmek akıllılık değildir. İtfaiyecilerle kal, Montag. Diğer her şey saçma bir rüyadan ileri gidemez.

Faber fısıldadı.

— Dinleme. Seni şaşırtmaya çalışıyor. Çok kaypak davranıyor. Dikkat et!

Beatty konuşmasına devam etti.

— Ve sen «Gerçek açığa çıkacaktır, cinayet uzun süre saklanamaz», dedin. Ben, «Ah, Tanrım, sadece atlarından söz ediyor.», diye haykırdım. Sen haykırıyordun: «Bilgi güçlü dür.» Yanıldığını söyledim.

Montag'ın başı dönmeye başlamıştı. Sanki şiddetli bir dayak yiyordu. «Hayır, sus, yeter artık.», diye haykırmak istiyordu.

Beatty, Montag'ın bileğine sarıldı.

— Seni huzursuz yaptım, dedi. Öyle değil mi, Montag? Nabzının atışlarını buradan bile duyabiliyorum. İtfaiye sireni gibi. Biraz daha konuşayım mı? Paniğe kapıldığını görmek hoşuma gidiyor.

Montag'ın kulağındaki ses fısıldadı.

— Montag, sabret, suyu bulandırmaya çalışıyor.

Beatty:

— Korkman saçma,dedi. Sarıldığın kitaplarınla seni yermek istiyordum. Her kitabına karşılık verebilirim. Kitablar ne kadar nankördür, bilemezsin! Seni desteklediklerini zannedersin, bir de bakarsın ki aleyhine dönmüşler. Kitapları diğerleri de kullanabilir. İşte o zaman kendini denizin ortasındaki bir şamandırada terkedilmiş olarak görürsün. Rüyamın sonunda Salamandramla geldim ve sana sordum: Benim yoluma geliyor musun? Yanıma bindin ve beraberce buraya geldik.

Beatty, Montag'ın bileğini bıraktı.

— Her şey sonunda iyiye yöneldi ve iyi sonuçlandı.

Sessizlik.

Montag, mermerden oyulmuş heykel gibi oturuyordu.

Başına yediği son çekiç darbesinin verdiği sersemliğin geçmesini bekliyor gibiydi.

Montag'ın beyninde kopan fırtına yatıştığı zaman Faber yumuşak sesle fısıldamaya başladı.

— Tamam, söyleyeceğini söyledi. Şimdi sıra bize geldi. Söyleyeceklerimi dinleyeceksin ve ona göre karar vereceksin. Fakat söyleyeceklerim senin kararların olacak, ne benim ne de yüzbaşının. Fakat şunu unutma ki Yüzbaşı doğruluk ve özgürlüğün en büyük düşmanıdır. Çoğunluğun en büyük zorbası olarak kabul edebilirsin. Hepimizin çalacağı bir çalgısı vardır. Hangi kulağınla dinleyeceğine karar vermek senin.

Montag, Faber'e cevap vermek üzere ağzını açtı ve bu hatasını diğerlerinin yanında tamir edemezdi, ama, Allahtan ki alarm çaldı. Telefonla verilen rapor bitince Beatty, kartları elinde olduğu halde yerinden kalktı ve verilen adresin yazılmış olduğu kâğıdı çekip kopardı. Adrese şöyle bir göz attıktan sonra cebine soktu ve yerine oturdu. Diğerleri şaşkın bakışlarını Beatty'ye diktiler.

Beatty, mutlu sesle:

— Bütün paralarınızı alana kadar tam kırk saniye bekleyebilir, dedi.

Montag, kâğıtlarını bıraktı.

— Yorgun musun, Montag? Oyundan çekiliyor musun?

— Evet.

— Dur bakalım. Eh, bu eli daha sonra da tamamlayabiliriz. Sadece kartlarınızı kapatıp bırakın ve malzemenizi kuşanın. Yalnız acele.

Beatty tekrar ayağa kalktı.

— Montag, sağlığın iyi görünmüyor. Yoksa yine ateşlenecek misin?

— Bir şeyim yok.

— İş hoşuna gidecek, çünkü, çok güzel bir iş. Haydi, durmayın!

Hep beraber ayağa fırladılar ve san borulara sarıldılar. Sanki bütün bina birden canlanmıştı.

— Hey!

Sirenleri çalarak köşeyi iki lastik üzerinde döndüler. Rüzgâr Montag'ın saçlarını arkaya doğru savuruyordu. Bu gece evinde geçenleri düşündü. Öfkelenmekten ne zaman vazgeçebilecekti? Ne zaman olaylara sakin bir tavırla karşılayabilecekti?

— İşte gidiyoruz!

Montag, başını kaldırıp baktı. Şimdiye kadar Beatty, arabayı hiç kullanmamıştı, ama bu gece kullanıyordu. Salamandrayı virajlarda ustaca idare ediyordu.

— İşte dünyayı mutlu kılmak için yine gidiyoruz, Montag.

Beatty'nin tombul yanakları fosforlu fosforlu parıldıyordu.

— İşte geldik!

Salamandra birden durunca adamlar neredeyse üst üste yığılıyordu. Montag, parmaklarıyla soğuk demirlere sarılmış düşünüyordu.

Yapamam. Nasıl yapabilirim? Bu yeni işi nasıl yapabilirim, haksız yere bu evi nasıl yakabilirim? Bu eve giremem.

Beatty, rüzgârın yönünü kontrol ederek Montag'ın dirseği dibinde bitiverdi.

— Haydi, Montag.

Adamlar, lastik çizmeleriyle örümcekler gibi sessizce koşuştular.

Nihayet Montag, göklerini kaldırıp arkasına döndü.

Beatty, dikkatle yüzüne bakıyordu.

— Bir şeyin mi var, Montag?

Montag sakin sesle:

— Neden benim evimin önünde durduk?, diye sordu.

3.

PARLAK ALEVLER

Bütün evlerin ışıklaRI yandı ve caddede kurulan karnavalı seyretmek için kapıları açıldı.

Montag ve Beatty, gözlerini eve dikmiş bakıyorlardı. Biri kuru bir zevkle, diğeri şaşkınlıkla bakıyordu.

Biraz sonra alevler bu evden de gökyüzüne doğru yükselecekti.

Beatty:

— Eh, nihayet becerdin, dedi. Montag güneşin çevresinde uçmaya çalıştı ve kanatlarını yaktı, şimdi bu iş nasıl oldu diye şaşkınlıkla düşünüyor. Mekanik köpeği evine gönderdiğim zaman yeteri kadar uyarmadım mı?

Montag, yüzü taşlaşmış gibi duruyordu. Gözlerini, ön tarafına bir dizi çiçek dikilmiş, karanlık eve dikmişti.

Beatty homurdandı.

— Oh, hayır! Şu küçücük hileye kanmadın, değil mi, ya? Çiçekler, kelebekler, yapraklar, gün batışı. Hepsi kızın dosyasında var. Tam on ikiden vurdum. Şu yüzündeki hasta ifadeye bak. Bakırdan bir heykele benziyorsun. Ne pislik. Bütün çiçekler acaba ne işine yarıyordu?

Montag, kamyonun soğuk çamurluğu üzerine oturmuş başını hafif hafif sallıyordu.

— Her şeyi görürdü. Kimseye bir zararı yoktu, kimseye karışmazdı, kendi halinde bir kızdı.

— Kendi halinde, ha! Senin peşinde değil miydi? Bir melek kadar masum yüzüyle senin peşine düşmemiş miydi? Kendisini masum gösterip başkalarını etkisi altına almaya çalışmıyor muydu? Böyleleri insanın gözüne çarpan güneş gibidir.

Evin kapısı açıldı; Mildred elinde küçük bir valizle koşarak çıktı. Kaldırımın yanına küçük bir taksi yanaşmıştı.

— Mildred!

Mildred, kimseye aldırış etmeden koştu; yüzünü pudraya bulamıştı, fakat dudaklarında ruj yoktu.

— Mildred, alarmı sen mi verdin?

Mildred, bavulunu bekleyen taksiye koydu, kendisi de bindi.

— Zavallı aile, zavallı aile, oh, her şey gitti, her şey, her şey gitti şimdi..., diye söyleniyordu.

Araba saatte yetmiş mille hareket ederken Beatty, Montag'ın omzunu tuttu.

Montag'ın sanki rüyası yıkılmıştı. Donuk bakışlarla Stoneman'la Black'in baltalarla pencereleri parçalamalarını izledi. Pencereleri kırmakla yangının kolay olmasını sağlıyorlardı.

Kulağında hafif bir fısıltı duydu.

— Montag, ben Faber. Beni duyuyor musun? Ne oluyor?

— Olan bana oldu.

Beatty:

— Ne korkunç bir sürpriz, dedi. Bugünlerde insanlar kendilerine bir şey olmayacağından çok emin görülüyorlar. Başkaları ölür, onlar ölmez. Sonuç ve sorumluluk yok. Oysa, her ikisi de var. Neyse bunlardan söz etmeyelim, ha ? Sonuç kavranıncaya kadar iş işten geçmiş oluyor, öyle değil mi, Montag?

Faber sordu:

— Montag, kaçabilir misin?

Montag yürüdü, ama ayaklarının yere dokunduğunu hissetmedi. Beatty, ignitörü yaktı, sonra tekrar söndürdü.

Alevi üfleyerek söndürdükten sonra:

— Alev kadar güzel şey var mı, dünyada?, dedi. Hangi devirde olursak olalım, bizi ona doğru iten nedir? Sürekli hareket, insanların bulmaya çalışıp bulamadıkları. Ya da hemen hemen sürekli olan bir hareket. Eğer devam edersen, bütün hayatın boyunca yakardın. Yangın nedir? Anlaşılmaz şey. Bilim adamları bize moleküller ve friksiyon hakkında bilgi verebilirler. Ama aslında ne olduğunu bilmezler. Sonuç ve sorumlulukları yok eden bir güzellik. Bir problem çok can sıkıcı mı oldu, at fırının içine. Sen Montag, şimdi yükün çok ağırlaştı. Ve yangın seni omuzlarımın üzerinden alacak.

Montag karşısında duran bu garip eve baktı. Komşuların mırıltıları kulaklarına kadar geliyordu. Açık kapıdan, hole yığılmış olan kitapları görmesi mümkündü.

Mildred, tabiî. Kitapları sakladığı yeri seyretmiş, sonra tekrar eve taşımıştı. Mildred, Mildred.

— Bu işi senin tek başına görmeni istiyorum, Montag. Petrol ve kibrit kullanarak değil, alev püskürten bir makine ile yakmanı istiyorum. Senin evin, senin temizlemen gerekiyor.

— Montag, kaçamaz mısın?

Montag, çaresizlik içinde haykırdı.

— Hayır! Köpek! Köpek yüzünden!

Bunu hem Faber hem de Beatty duydu, ama Beatty, kendisine söylendiğini düşünmüş olmalıydı.

— Evet, köpek buralarda bir yerde, bu bakımdan saçma bir şey yapmaya kalkma. Hazır mısın?

— Hazırım.

Montag, alev makinesinin emniyet mandalını açtı.

— Ateş!

Büyük bir alev sütunu uzandı ve kitapları holün karşı duvarına çarptı. Yatak odasına girdi ve tekrar düğmeye bastı. Büyük yatak cızırdayarak kül oldu. Odada ne varsa hepsini yaktı. Çünkü her şeyin değişmesini istiyordu. Bu evde yaşadığını gösteren her şeyi yaktı. Gümüş takımları, mutfak eşyalarını, sandalyeleri, her şeyi yaktı. Kulağındaki radyoyu dinleyen ve kendisini yarın unutacak olan kadınla geçirdiği günlerini hatırlatacak her şeyi yaktı. Alevlerin karşısında yine zevk almaya başladı. Eğer bir çözüm yolu yoksa, bir problem de olmamalıydı. Yangın her şeyi kökünden halleden bir araçtı!

— Kitaplar, Montag!

Kitaplar, ateşten kaçışan kuşlar gibi havalandı. Kanatları sarı, kırmızı alevlerle donanmıştı.

Sonra büyük salona geldi. Alev makinesini duvarlara döndürdü ve üç duvarı teker teker yaktı.

Beatty’nin sesini duydu.

— İşin bittiği zaman tutuklusun.

Koca ev, bir kor ve siyah kül yığınına döndü. Her tarafından sıcak dumanlar tütüyordu. Saat, sabahın üçüne geliyordu. Yangını seyredenler kapalı evlerine çekilmişti; çünkü, gösteri sona ermek üzereydi .

Montag, alev makinesi gevşek parmakları arasında, koltuk altları terlemiş, yüzü kararmış duruyordu. Diğer itfaiyeciler arka tarafta duruyorlardı. Yüzleri evin yansıttığı kızıl ışıkla yarı yarıya aydınlanıyordu.

Montag, iki kere konuşmayı denedi ama beceremedi, nihayet düşüncelerini toparlayabildi.

— Alarmı veren karım mıydı?

Beatty, başıyla evetledi.

— Fakat arkadaşları daha önce alarm vermişti, ben boş geçmiştim. Şu veya bu şekilde, nihayet korktuğum başıma geldi. Böyle serbestçe şiir okuman çok saçma ve aptallık. Ancak çok aptal bir insan böyle davranabilirdi. Birisine birkaç cümle söyle, kendisini hemen dünya hakimi saymaya, başlar. Kitapların elinde olduğu halde suyun üzerinde yürüyebileceğini düşünüyordun. Eh, dünya kitap olmadan da dönmesine devam, ediyor. Bak seni ne hale soktular, gırtlağına kadar gömüldün. Eğer suyu parmağımla bulandıracak olsam hemen boğulacaksın.

Montag yerinden kımıldayamıyordu. Yangınla beraber büyük bir zelzele olmuştu. Mildred bu koca evin altındaydı, kendi hayatı küllerin arasına karışmıştı, içindeki zelzele hâlâ devam ediyor, beynini, bütün benliğini sarsıyordu. Bacakları, sanki omuzlarındaki yükün ağırlığına dayanamamış gibi hafifçe bükülmüştü.

Beatty, elini bile kaldırmadan ona büyük darbe indirmişti.

— Montag, salak, Montag, sersem, neden yaptın bunu?

Montag, duymuyordu. Düşünceleriyle beraber bulunduğu yerden çok uzaklara gitmişti.

Faber:

— Montag, oradan kaç, dedi.

Montag, dinledi.

Beatty’nin başına indirdiği bir darbeyle sallanarak geriledi. Faber’in fısıltılarının yükseldiği yeşil, kurşun şeklindeki metal yere düştü, Beatty, sırıtarak bunu yerden aldı ve yarı yarıya kulağına sokarak dinledi.

— Montag, bir şeyin yok ya?

Montag, Faber’in bu son fısıltısını da duydu.

Beatty, yeşil metalin düğmesine basarak cebine soktu.

— Demek bu işin içinde tahminimden de çok iş varmış, dedi. Başını bir şey dinlermiş gibi kaldırdığını görüyordum. Önce kulağında radyo var

zannettim. Neyse, bunun yolunu izleyip dostunun kucağına atarız.

Montag:

— Hayır, dedi.

Elindeki alev makinesinin emniyet mandalını açtı. Beatty'nin gözleri irileşti. Montag, onun yüzündeki hayret izlerini gördü. Nihayet, cinayet işlemeye kadar itiliyordu. İstemeyerek elindeki makineye bir göz attı.

Beatty, en tatlı tebessümüyle:

— Eh, dinleyici temin etmenin bir yolu, dedi. Silahı eline al ve karşındakini dinlemeye zorla. Bu sefer ne söyleyeceksin, bakalım? Neden Shakespeare'den bir pasaj okumuyorsun, koca salak? «Korkum yok, Cassius, senin tehditlerinden, çünkü elimde şeref gibi güçlü bir silahım var.» Nasıl buldun? Haydi, şimdi tetiğe dokun bakalım, şair efendi.

Montag'a doğru bir adım attı.

Montag sadece:

— Hiç bir zaman doğruluğu yakamadık..., dedi.

Beatty, gülümsemesini kaybetmeden:

— Ver bakalım elindekini, Guy, dedi.

Beatty, birden haykıran, oynayan sıçrayan, çimenlerde yuvarlanan bir alev topu haline geldi, çünkü Montag, elindeki makinenin tetiğini çekmiş ve Beatty'nin üzerine uzun bir alev sütunu kusmuştu.

Montag sesinin bütün gücü ile haykırdı. Beatty'nin çığlıklarının duymamak, kulaklarını tıkamamak için kendisini güç tutuyordu. Beatty, nihayet çimenlerin üzerinde hareketsiz kaldı, küçük bir öbek kömür yığını haline gelmişti.

Diğer itfaiyeciler yerlerinden kıpırdamadan olanları seyrediyorlardı.

Montag, içindeki bulantıya güçlükle engel olarak iki arkadaşına döndü.

— Arkanızı dönün!

İtiraz etmeden Montag'ın isteğine uydular.

Montag, ikisinin de kafasına vurarak, onları baygın bir halde yere serdi.

Arkasında bir hışırtı duydu ve döndü.

Mekanik köpek çimenlerin üzerinden doğru hızla geliyordu.

İğnesini hazırlamış olarak Montag'a doğru sıçradı, ayakları yakalamaya hazır bir şekilde açılmıştı.

Montag, onu alev makinesinin kustuğu mayi halindeki alevle karşıladı, fakat metal yığınının çarpması ile beş metre gerisindeki ağaca doğru fırladı. Mekanik köpeğin elektrik donanımı kısa devre yapmadan önce procaine'li iğne bacağına battı.

Montag, yattığı yerden ölü-canlı bu metal yığınının birkaç debelenmeden sonra alev yığını halinde hareketsiz kalışını seyretti. Ayağa kalkmağa korkuyordu. Sanki ayaklarının üzerine basamayacak kadar halsiz olduğunu zannediyordu. Uyuşukluk...

Peki şimdi...?

Cadde bomboş, ev kömür ve kor yığını halinde, diğer evler karanlık, mekanik köpek orada, diğer itfaiyeciler başka bir yerde, iki arkadaşı baygın ve salamandra...? Hayatı boyunca tehlike yaratmış olan makineye baktı. Bunun da tahrip edilmesi gerekiyordu.

Eh, bakalım uyuşukluğun nekadar kötü, diye düşündü. Ayağa kalk şimdi. Yavaş, yavaş... işte.

Ayakta duruyordu, ama sadece tek ayağı vardı. Diğer ayağı sanki kendisine ait değilmiş gibiydi. Üzerine basmak istediği zaman bir sürü küçük iğnenin baldırına battığını ve acının diz kapağına doğru yükseldiğini hissetti. Ağlamaya başladı. Haydi, haydi, burada kalamazsın!

Evlerden birkaçının ışıkları yine yandı. Gürültüden sonra meydana gelen sükûneti merak etmiş olmalıydılar. Montag, uyuşuk bacağını sürükleyerek enkaz arasında dolaştı. Arada sırada bacağına küfür ediyor, yalvarıyor ve en

çok işe yarayacağı zaman kendisini bırakmamasını söylüyordu. Karanlıkta bazı kimselerin bağırarak dolaştığını duyuyordu. Evin arka kısmındaki avluya geçip, arka sokağa çıktı. Beatty, diye düşündü, artık benim için bir problem değilsin. Daima söylerdin, «bir problemle yüzleşme, onu yak...», diye. Eh, artık ikisini de yaptım. İyi geceler, Yüzbaşım.

Sonra karanlık sokakta ayağını sürüyerek uzaklaştı.

Ayağını her basmak isteyişinde bacağına binlerce iğne saplanıyordu. Kendi kendisine küfür edip duruyor, koca bir budala, ahmak olduğunu söylüyordu. Bak ne yaptın? Ne kadar aptalsın, senin kadar aptal görülmemiştir. Haydi, bakalım şimdi ne yapacaksın görelim?

Gurur ve öfkeyle kavrulduğunu hissediyordu. Midesi bulanıyor, aklına gelen her şeyin üstüne kusmak istiyordu. Beatty'nin, Mildred'in, kadınların, hemen hemen her şeyin üzerine kusmak, onları da kendisine bulaştırmak istiyordu.

Hayır, ne kurtarabilirsek kârdır, yapılacak şeyi yapmamız gerekir. Eğer yakmamız gerekiyorsa, beraberimizde birkaç kişiyi de yakarız. İşte!

Kitapları düşününce tekrar geri döndü. Bir kere deneyecekti.

Bahçe kapısının yanına saklamış olduğu birkaç kitabı buldu. Allahtan ki, Mildred bunları görüp eve taşımamıştı. Dört kitap sakladığı yerde duruyordu. Sesler duyuluyor, elektrik fenerleri karanlığı yarıyordu. Diğer salamandraların siren seslerini polisin siren sesi kesiyordu.

Montag, dört kitabı koltuğunun altına sıkıştırarak zıplaya zıplaya uzaklaştı. Sanki başı gövdesinden ayrılmış gibi birden yere kapaklandı. Beyninin verdiği emirlere uymayan vücudu birden durmuş ve yuvarlanmasına sebep olmuştu. Yattığı yerde ağlamaya başladı. Uyuşuk bacağını elinin yardımıyla kendisine doğru çekti; faydasız, diye düşünerek başını yere koydu.

Beatty ölmek istemişti.

Montag, yattığı yerde bunun gerçek olduğunu düşündü. Beatty, hakikaten ölmek istemişti. Hiç bir hareket yapmadan karşısında durmuştu. Karşısındakini tahrik etmek istermiş gibi alaya başlamıştı. Ne kadar garip, onu kızdırmak kadar saçma bir hareket olabilir mi? Nefes almak için başını kaldırdı.

Uzaklardan doğru koşan adım sesleri duyuluyordu...

Montag, doğrulup oturdu. Buradan gitmeliydi. Haydi, kalk bakalım, burada oturup onların gelmesini bekleyemezsin! Fakat hâlâ ağlıyordu ve sonunun geldiğini hissediyordu. Aslında ne Beatty'yi ne de başka birini öldürmek istiyordu.

Bütün vücudunun alev alev yandığını hissetti. Gözlerinin önüne Beatty'nin çimenler üzerinde çırpınışı geliyordu. Yumruğunu ısırarak hıçkırıklarına engel olmaya çalıştı. Üzgünüm, Tanrım, çok üzgünüm...

Bundan birkaç gün önce normal bir yaşantın vardı.

Sokağın üst tarafından doğru koşan adım sesleri duyuldu.

Kendi kendisine:

— Ayağa kalk!, dedi. Ayağa kalk!

Baldırına saplandığını hissettiği iğneleri görebilmek için bacağına baktı. Hoplaya hoplaya elli metre kadar ilerledi. Sonra eliyle bacağını yokladı. Bacağı yavaş yavaş hassasiyetini kazanıyordu. Önce, ayağının üzerine bastığı takdirde kırılacağını düşündü, fakat denedikten sonra bu korkusunun, boş olduğunu anladı. Derin derin, nefes alıp gecenin serin havasını ciğerlerine doldurdu ve biraz da olsa ayağını sürükleyerek yürümeye başladı. Kitapları elinden bırakmamıştı.

Faber'i düşündü.

Faber, şu anda artık kömür yığını haline gelen adamın cebindeydi. Faber'i de onunla beraber yakmıştı. Bu düşünceyle öylesine sarsılmıştı ki,

bir an Faber'in gerçekten öldüğüne inanacak oldu. Faber, sanki küçük, yeşil bir kapsülün içinde yanmıştı. Hem de yanan bir adamın cebinde.

Unutmamalısın, onları yak, yoksa onlar seni yakacaklar, diye düşündü. Şu anda bu felsefe söylendiği kadar basit görünüyordu.

Ceplerini araştırdı, parası yerinde duruyordu. Diğer cebinde ise bütün şehirde dinlenilen yayınları veren küçük kulaklık radyo vardı.

Küçük radyo devamlı yayın yapıyordu.

«Polis dikkat! Aranıyor: Kaçak şehirde dolaşıyor. Devlete karşı suç ve cinayet işlemiştir. Adı: Guy Montag. Mesleği: İtfaiyeci. Son defa görüldüğü yer...»

Altı blok kadar durmadan koştu, sonra ara sokaktan büyük caddeye çıktı; ark lâmbalarının altında geçişine imkân olmayan geniş bir nehir gibi görünüyordu. Bu nehiri geçmeye kalkıştığı takdirde boğulacakmış gibi bir his duydu. Cadde çok geniş ve her taraftan görülebilecek kadar açıklıktı. Koşarak geçecek olsa, hemen görülecek ve ışık az da olsa vurulacaktı.

Kulağına takmış olduğu radyo mırıldanıyordu.

«... koşan adamlara dikkat edin... koşan adamlara dikkat edin... yaya, yalnız olan adama dikkat edin... yaya...»

Montag, hemen karanlığın koynuna doğru çekildi. Biraz ilerisinde büyük bir benzin istasyonu vardı ve iki gümüş renkli araba benzin ikmali için pompaların önüne park etmişti. Toplumun içine çıktığı takdirde giyinişi düzgün olmalı ve konuşmamalıydı. Bulvardan aşağı doğru ağır ağır yürümesi gerekiyordu. Yüzünü, ellerini yıkayıp saçlarını taradığı takdirde görünüşü daha iyi olacaktı. Sonra yürüyecekti, ama nereye...?

Evet, diye düşündü, nereye kaçıyorum?

Hiç bir yere. Gidecek hiç bir yer yoktu. Arkadaşı, sığınabileceği bir dostu yoktu. Yalnız Faber. Farkında olmadan Faber'in evine doğru kaçtığını kavradı. Fakat Faber onu saklayamazdı; denemesi bile intihar etmek

demekti. Fakat, birkaç dakika için bile olsa Faber'i ziyaret etmesi gerektiğini biliyordu. Yitirmek üzere olduğu inancını ancak Faber yeniden canlandırabilirdi. Sadece dünyada Faber gibi insanların olduğunu hissetmek istiyordu. Faber'i canlı olarak görmek istiyordu. Yanmış bir adamın cebindeki küçük maden parçasında olduğunu hatırlamak istemiyordu.

Ayrıca, parasının bir miktarını da Faber'e vermesi gerekiyordu. Nasıl olsa ya dağlarda ya da nehir kenarlarında yaşayacak, oralarda saklanacaktı.

Derinden doğru gelen bir fısıltıyı andıran sersi duyunca başını gökyüzüne kaldırıp baktı.

Polis helikopterleri bulunduğu yerden üç mil uzaklıkta dolaşıyordu. Sabahın alaca karanlığında uçuşan kelebekleri andıran helikopterlere bakınca karahindiba çiçeğinin artık kurumuş olacağını hatırladı.

Helikopterler arada sırada karayoluna inip gelen arabaları kontrol ediyordu. Bazen birden tekrar havalanıp başka yönleri araştırıyordu.

Tam karşısında, memurları müşterilerle meşgul olan benzin istasyonu vardı. Benzin istasyonuna arka taraftan yaklaşarak erkekler tuvaletine girdi. Aluminyum duvarların ardından radyonun sesi duyuluyordu.

«Savaş ilân edilmiştir.»

Arabadaki adamlar kendi aralarında konuşuyorlar, memurlar ise verdikleri benzinin ve yağın ücretini hesaplıyorlardı. Kimse radyonun verdiği haberi duymamış gibiydi. Montag, radyonun verdiği haberi dinleyerek bekledi. Bir şey olmayacağını biliyordu, çünkü, bu savaş da diğerleri gibi dosyalarda sadece küçük bir not olarak geçecekti. Belki birkaç saat süren bir savaş olacaktı.

Mümkün olduğu kadar gürültü etmemeye çalışarak ellerini, yüzünü yıkadı, iyice kurulandı. Sonra yine sessizce çıkıp kapıyı usulca çekti ve tekrar boş bulvarın kenarına kadar yürüdü.

Koca bulvar gözlerinin önünde sessizce uzanıyordu. Tek kurtuluş yolunun burası olduğunu biliyordu. Sanki asfaltın üstünden kendi vücut sıcaklığı yüseliyordu. Montag, vücut sıcaklığının böylesine etkili olabileceğine şaşırdı. Fosforlu parıltılar yapan bir hedefi andırdığını biliyordu. Bilmek bir yana, hissediyordu. Artık küçük yürüyüşüne başlaması gerekiyordu.

Üç blok kadar yürüdükten sonra birkaç far ışığı gördü. Montag derin bir nefes aldı. Ciğerleri sanki cayır cayır yanıyordu. Koşmaktan ağzının içi kurumuştu. Gırtlağında paslı demir tadı vardı ve ayakları kurşun gibi ağırlaşmıştı.

Oradaki far ışıkları ne olacak? Bir kere yürümeye başladın mı, o arabaların buraya ne kadar zamanda geleceğini tahmin etmelisin. Eh, ikinci viraja ne kadar mesafe var? Görünüşe göre otuz metre kadar. Muhtemelen o kadar mesafeyi belki bu ayakla otuz ya da, kırk saniyede aşabilirsin. Beetle arabaları mı? Bir kere hareket ettiler mi, üç bloku on beş saniyede aşabilirdi. Bu takdirde koşmaya bile başlayacak olsa...?

Önce sağ, sonra sol ayağını attı ve bulvarda sakin sakin yürümeye başladı. Cadde bomboş bile olsa, birden bir araba meydana çıkıp daha nefes almana fırsat kalmadan seni ezip geçebilirdi

Adımlarını saymaya karar verdi. Ne sağına ne de soluna baktı. Bulvarı aydınlatan lambalar küçük birer güneş gibi parlıyordu.

Sağ tarafından doğru bir arabanın gittikçe sürat kazandığını hissetti. Her tarafa oynayabilen farları sağı solu kontrol ettikten sonna Montag'ın üzerinde durdu.

Yürümeye devam et.

Montag ayaklarının birbirine dolandığını hissetti, kitapları sıkı sıkı tutarak olduğu yerde donup kalmamak için kendi kendisiyle mücadele ediyordu. İçgüdüsüyle birkaç adım koştuktan sonra yüksek sesle söylendi

ve tekrar adımlarını yavaşlattı. Bulvarın yarısını hemen hemen aşmıştı, ama gittikçe hız kazanan arabanın yaklaştığını da hissediyordu.

Muhakkak ki polis. Beni gördüler. Fakat adımlarını hızlandırma, dönüp arkana bakma, umursamaz gibi görün. Yürü, evet, tamam, sadece yürü.

Beetle araba gittikçe yaklaşıyordu.

Motorunun uğultusu yaklaşmıştı.

Gittikçe hızlanıyordu.

Motorun inlediği duyuluyordu.

Beetle araba görünmez bir tüfekle atılan bir mermi gibi hızla geliyordu. Montag, farların ışığından yanaklarının yandığını hissetti. Sıcaklık yavaş yavaş bütün vücuduna yayıldı.

Şaşkın halde yürüyüşüne devam etti, kendi kendisine söylendi, sonra koşmaya başladı. Adımlarını mümkün olduğu kadar uzun atmaya çalışıyordu. Kitaplardan birini düşürdü, duraladı, sonra tekrar vazgeçip koşmaya başladı. Tanrım, Tanrım!

Beetle araba yaklaşıyordu. Yüz metre, doksan, seksen, yetmiş...

Montag bütün gücünü bacaklarına vermiş koşmaya çalışıyordu. Araba hızla, uçar gibi geldi, geldi, geldi... Avının üzerine saldırmaya hazır bir canavar gibi farlarını Montag’ın üzerinden ayırmıyordu. Montag, gözlerinin rahatsız olmasından ötürü başını biraz çevirdi, koştu, koştu... Birden kulakları uğuldamaya başladı. Araba neredeyse üzerinde olacaktı.

Birden ayağı sürçtü ve kapaklandı. İşim tamam, bittim artık!

Fakat düşmesi durumu değiştirdi. Beetle, Montag’a çarpmadan birden direksiyon kırdı ve hızla yanından geçti. Montag kımıldamadan yattı. Uzaklaşan arabadan gülüşmeler duydu. Beetle’in mavi egzoz dumanı burun deliklerini yakacak kadar yakındı.

Sağ eli biraz yukardaydı. Küçük parmağının kenarında hafif bir yanma vardı. Eline baktığı zaman arabanın lastiğinin sürtündüğü yerde hafif, siyah

renkli bir çizgi gördü. Ayağa kalkarken inanmaz gözlerle bu siyah çizgiye bakıyordu.

Bunlar polis değil, diye düşündü.

Bulvarın alt tarafına doğru baktı. Yine bomboştu.

Durum tamamen açıktı. Bir araba dolusu genç, asfaltın ortasında tek başına dolaşan bir adam görmüşler ve adamı korkutmak istemişlerdi. Bu adamın aranan kaçak olduğunu hiç düşünmemişlerdi.

Montag, sallanarak kalktığı zaman, beni öldüreceklerdi, diye düşündü. Berelenmiş yanağına parmaklarının ucuyla dokundu. Hiç bir sebep yokken, sırf eğlence olsun diye beni öldüreceklerdi.

Her adımında söylenerek karşı tarafa geçti. Nasılsa dağılan kitaplarının hepsini toplamıştı. Şimdi kitapları elinden eline geçiriyordu.

Birden durdu ve kafasından geçen bu soruyu, bu sefer yüksek sesle tekrarladı.

— Acaba Clarisse'i de öldüren bunlar mı?

Onların arkasından haykırarak koşmak istedi.

Gözleri sulandı.

Düşmesi kurtulmasının başlıca nedeniydi.

Montag'ın düşmesi üzerine arabanın şoförü, üzerinden geçtiği takdirde arabayı devirmekten korkmuştu. Eğer Montag, ayakta olsaydı...?

Montag, heyecanla nefesini tuttu.

Bulvarın çok aşağılarında, Beetle, yavaşlamış, iki tekerlek üzerinde keskin bir viraj almış yolun ters tarafından tekrar hızlanarak geliyordu.

Fakat Montag, bir saat önce gözüne kestirdiği karanlık sokağın ağzına gelmişti. Birkaç adımdan sonra sokağın güven verici karanlığında kayboldu. Aradan bir saat mi yoksa bir dakika mı geçmişti. Bunu kestirmesi çok zordu.

Titreyerek durup bulvara baktı. Beetle, acı bir frenle durmuş geri dönmek üzereydi. Gecenin sessizliğini neşeli kahkahalar bozuyordu.

Montag, karanlık sokakta ilerledi. Helikopterler, kar tanecikleri gibi yere inip tekrar kalkıyordu...

Ev sessizdi.

Montag, arka taraftan, yabani nergislerin, güllerin ve ıslak çimenlerin arasından geçerek yaklaştı. Tel kapıya dokunduğu zaman kapının açık olduğunu fark etti. Kapıyı iterek karanlık hole girdi ve etrafı dinledi.

Bayan Black, uyuyor musunuz?, diye düşündü. İyi bir şey değil, ancak kocanız başkalarına yaptı ve hiç sormadı, üzülmedi, umursamadı. Ve şimdi, bir itfaiyeci eşi olduğunuza göre, sizin eviniz ve sizin sıranız. Kocanızın yaktığı ve hiç düşünmeden incittiği insanlara karşılık sizin eviniz.

Ev, Montag'a cevap vermedi.

Kitapları mutfağa sakladı, sonra tekrar geldiği kapıdan çıkarak arka sokağa girdi. Geri dönüp baktığı zaman evin eskisi gibi karanlık olduğunu gördü. Her taraf sesiz ve derin bir uykudaydı.

İyi geceler, Bayan Black, diye düşündü.

— Faber!

Kapıyı yine tıkırdattı, fısıldadı ve bekledi. Bir dakika sonra Faber'in küçük evinin ışığı yandı. Bir dakika daha geçti, sonra evin arka kapısı açıldı.

Loş aydınlıkta birbirlerine bakarak durdular, sanki birbirlerinin var olduğuna inanmaz görünüyorlardı. Sonra Faber hemen elini uzattı, Montag'ın koluna yapıştı, içeri çektikten sonra kapıyı kapadı. Kulağını

kapıya dayayıp bir müddet dinledi. Ortalıkta, derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. Çok uzaklardan siren sesleri duyuluyordu, o kadar.

Montag:

— Bütün hareketlerim çok aptalcaydı, dedi. Fazla kalamam. Bir an önce gitmeliyim.

Faber:

— Hiç değilse, doğru yolda bir aptallık yaptın, dedi, Öldüğünü sanıyordum. Sana verdiğim audio-kapsül...

— Yandı.

— Yüzbaşının seninle konuştuğunu duydum, sonra birden sesler kesildi. Neredeyse çıkıp seni arayacaktım.

— Yüzbaşı öldü. Audio-kapsülü buldu, sesini dinledi, seni bulmaya çalışacaktı. Alev makinesiyle onu öldürdüm.

Faber birden oturdu ve bir müddet konuşamadı.

Montag:

— Bütün bunlar nasıl oldu?, dedi. Geçen akşam her şey iyiydi, bu gece boğulmak üzere olduğumu görüyorum. Bir insan kaç kere yıkılır da hâlâ sağ kalabilir? Nefes alabiliyorum. Beatty öldü, bir zamanlar dostumdu ve Millie gitti, karım olduğunu düşünüyorum, ama şimdi hiç bir şeyden emin değilim. Ev tamamen yanıp kül oldu. İşim yok ve kaçağım. Yolda gelirken birkaç kitabımı bir itfaiyecinin evine sakladım ve ihbar ettim. Bütün bunları sadece bir haftada yaptım!

— Yapman gereken şeyleri yaptın. Uzun zamandan beri yapılması gereken şeyleri yaptın.

— Evet buna inanıyorum, eğer inanacağım başka şey yoksa. Olması gereken şey bugüne kadar saklanmış. Uzun zamandan beri bir şeyler sakladığını hissediyordum. Demek ki bunlarmış. Acaba nasıl oldu da açığa

vurmadım? İşte şimdi, senin de hayatını yıkmak için buradayım. Beni buraya kadar takip edebilirler.

Faber:

— Yıllardan beri ilk defa yaşadığımı fark ediyorum, dedi. Uzun zamandan beri yapmam gereken işi şimdi yaptığımı hissediyorum. Hiç korkmuyorum. Belki de yaptığım iğin doğruluğuna inandığım için korku duymuyorum. Belki yaptığım işten ötürü sana karşı korkak davranmak istemediğim için korkmuyorum. Daha atak, daha cesur işlere girişmek istiyorum. Tekrar korkak olmak istemiyorum. Planın nedir?

— Kaçışa devam.

— Savaş ilân edildiğini biliyor musun?

— Duydum.

İhtiyar adam:

— Garip değil mi?, dedi. Kendi başımız dertte olduğu için savaşı umursamıyoruz.

— Düşünmeye vaktim olmadı.

Cebinden yüz dolar çekti.

— Bunu almanı istiyorum. Ben gittikten sonra istediğin gibi kullanablirsin.

— Fakat...

— Öğleye kadar belki ölmüş olurum, bunu kullan.

Faber başını salladı.

— Nehre doğru gitsen iyi olur. Nehri takip ederek eski tren yoluna çıkabilirsen, tren yolunu takip ederek ilerle. Bugün için her şey hava yoluyla hallolduğu için, tren yolları metruk, paslanmaya bırakıldı. Demir yollarına paralel olarak hareket eden kamplar olduğunu işittim. İçlerinde Harward mezunları bile var. Buradan Los Angeles’e kadar uzanıyorlarmış.

Onların çoğu şehirlerde aranan kimseler. Hemen hemen hepsi suçlu ve kaçak. Yaşamanın yolunu buluyorlar. Fazla kalabalık olduklarını sanmıyorum. Hükümet onların yeteri kadar tehlike yaratabileceğini düşünmediğinden takip etmiyor. Bir müddet onların yanıda kalablirsin. Sonra St. Louis'te benimle bağıntı kur. Bu sabah beş otobüsü ile hareket ediyorum. Oradaki emekli bir matbaacıyı göreceğim. Nihayet ben de açığa çıkmaya, karar verdim ve kararımı uyguluyorum. Bu para hayırlı işler için kullanılacak. Teşekkür ederim ve tanrı yardımcın olsun. Birkaç dakika kestirmek ister miydin ?

— Yola çıksam iyi olacak.

— Etrafı kontrol edelim.

Montag'ı yatak odasına götürdü ve duvarda asılı duran bir resmi kenara çekti ve posta kartı büyüklüğünde bir televizyon ekranını meydana çıkardı.

— Her zaman küçük bir şey istiyordum. Konuşabileceğim ve gerekirse avucumla bile kapayabileceğim, sadece beni dinleyen bir şey istiyordum, işte görüyorsun.

Televizyon düğmesini çevirdi.

Ekran aydınlandı.

— Montag. M-O-N-T-A-G.

İsim birisi tarafından hecelenmişti.

— Guy montag. Hâlâ kaçıyor. Polis helikopterleri göğü tarıyor. Başka bir bölgeden yeni bir köpek temin edildi.

Montag'la Faber bakıştılar.

— Mekanik Köpek hiç bir zaman başarısızlığa uğramaz, yanılmaz. Mekanik Köpek hedefine doğru giderken kameralı bir helikopterle takip edilecek ve bütün halkımıza gösterilecek...

Faber, iki kadeh viski koydu.

— Buna ihtiyacımız olacak.

Kadehleri başlarına diktiler.

— Mekanik Köpeklerin burunları çok hassastır. Onbin kişnin kokusunu birbirinden ayırabilir.

Faber titriyerek bakışlarını etrafında dolaştırdı. Duvarlara kapılara ve Montag'ın oturduğu koltuğa baktı. Montag, onun bakışlarını izledi. Birden durumu kavradı. İkisi birden bakışlarını odada dolaştırmaya başladı. Montag, kendi kokusunun havada olduğunu fark ediyordu. Kapının tokmağında terli avuçlarının izi vardı. Hemen hemen evin her tarafında olduğunu hissediyordu. Sanki her nefes alış verişinde kendisinden bir parçayı da evde bırakıyordu. Faber, sanki odada hayaleti ciğerlerine doldurmamak için nefes bile almıyordu. Sanki nefes aldığı takdirde kaçak adamın kokusunu içine sindirecekti.

— Mekanik Köpek şimdi yangın sahasına indiriliyor.

Ekranın üzerinde yanık ev göründü. Evin çevresi kalabalıktı. Yere metal bir örtü serilmişti. Bir helikopter ağır ağır yere konmak üzereydi.

Montag, demek ki oyun tekrar başlıyor, diye düşündü. Savaş bir saat önce başlamış bile olsa...

Hiç kımıldamak istemeyerek ekrana bakıyordu. Sanki kendisiyle hiç ilgisi olmayan bir gösteri seyreder gibiydi.

Bütün bunların hepsi benim için, diye düşünerek içini çekti.

Eğer arzu etseydi, burada oturur, mekanik köpeğin izini takip etmesini ekrandan seyredebilirdi. Mekanik köpek orada, burada yolu geçecek, ara sokağa dalacak, yanmakta olsa Bayan Black'in evine gelecek, sonra tekrar ilerleyerek Faber'in kapısında duracak, sonra pencereden kendisini bırakacaktı. Bütün bunları ekrandan izlemesi mümkündü. Hatta isterse, pencereyi açabilir ve mekanik köpeğe bakabilirdi. Aynı zamanda ekranı da izleyebilirdi. Şehirde bulunan evlerin büyük salonlarındaki duvar televizyonlarında tam boyda ve renkli olarak görüleceğini biliyordu. Acaba bir de nutuk verebilir miydi? O kadar vakti olacak mıydı?

Mekanik köpek üzerine atladığı zaman bütün şehir halkı, on, yirmi belki otuz milyon insan kendisini televizyonda seyredebilecekti. Mekanik köpek, kendisini pençeleri arasına sıkıştırarak uzaklaşacak, karanlıkta kaybolacaktı. Ama bunu görmesi mümkün olmayacaktı. Acaba bütün bu insanları gaflet uykusundan tek kelimeyle nasıl uyandırabilirdi?

Faber:

— İşte, diye fısıldadı.

Helikopterden madeni, fosfor gibi parlak bir cisim çıktı. Köpek, yangın kalıntısının yanında durdu. Adamlardan biri, alev makinesini getirip mekanik köpeğin burnunun dibine koydu. Buhar tıslamasını andıran bir ses duyuldu.

Montag, başını sallayarak yerinden kalktı ve kadehde kalan içkisini bitirdi.

— Artık vakit geldi, bunun için özür dilerim.

— Ne için? Benim için mi? Evim için mi? Her şeyi hakettim, kaç. Belki onları burada oyalayabilirim...

— Dur bir dakika kimliğinin açıklanmasına lüzum kalmayabilir. Benim gidişimden sonra, yatak örtüsünü, koltuğu yak. Mobilyaların üzerini alkolle sil. Holdeki iki halıyı yak. Kapı tokmaklarını alkolle temizle. Hava değiştirme tertibatını sonuna kadar aç. Gerekirse fitil kullan. Bahçe sulama fıskiyesini mümkün olduğu kadar aç. Kaldırımları suyla yıka. Belki izimi burada kaybettirebiliriz.

Faber başını salladı.

— Durumu idare edeceğim, iyi şanslar. Eğer sağlığımız yerinde olursa, gelecek hafta, ondan sonraki hafta, benimle bağıntı kur. Genel Ulaşım, St. Luois. Bu sefer kulaklıkla seni izlemem mümkün olmayacak. İkimiz için de iyi olurdu, ama elimdeki malzeme kısıtlıydı. Anlıyorsun ya, günün birinde kullanabileceğim hiç aklıma gelmemişti. Ne aptal bir ihtiyar.

Düşünememiştim. Aptal, aptal! Bu bakımdan elimde başka yeşil kapsül yok. Haydi, şimdi yola çık.

— Son bir şey. Çabuk! Bir bavul, küçük ve en kirlisi olsun. Bütün kirli çamaşırlarını doldur. Eski olursa iyi olur. Kirli çoraplarını, gömleklerini falan.

Faber bir dakika sonra geri geldi. Karton valizi bantla yapıştırdılar.

— Eski, Bay Faber'in kokusunu içerde tutmak için tabiî, dedi.

Montag, valizin dışına viski döktü.

— Köpeğin iki kokuyu birden almasını istemiyorum. Viskiyi alabilir miyim ? Daha sonra ihtiyacım olabilir. Bunun işe yarayacağını umarım. El sıkıştılar, Montag kapıdan çıkarken televizyon ekranına bir göz attı. Mekanik köpek iz üzerindeydi, ilk ara sokağın karanlıklarına doğru koşuyordu.

— Yolun açık olsun!

Montag, arka kapıdan çıkıp elindeki hafif valizle koşmaya başladığı zaman, sulama fıskiyesinin hışırtılı sesini duydu. Yağmur gibi yağan su kaldırımı yıkayarak mazgal deliğinden akıyordu. Hatta yüzüne bile bir iki su sıçratmıştı. İhtiyarın, arkasından seslendiğini duyar gibi oldu. Fakat emin değildi.

Mümkün olduğu kadar hızla nehre doğru koşmaya başladı.

⁂

Montag koşuyordu.

Mekanik köpeğin, soğuk rüzgâr altında koştuğunu hissedebiliyordu. Köpek ne bir hışırtı yapıyor ne de kimseye varlığını belli ediyordu. Sadece koşuyor, koşuyordu... Montag, göğsündeki tazyikin arttığını fark etti.

Nefes almak için durdu, önünden geçtiği evlerin pencerelerinden içeri göz atıyor ve büyük salon ekranlarında mekanik köpeğin hareketlerini

izliyordu. Köpek, Elm Terace’ı, Lincoln’u, Oak, Park’ı geçmiş ara sokaktan Faber’in evine doğru koşuyordu.

Montag, durmadan geç, diye düşündü. Durma, durma koş...

Salon ekranında görünen Faber’in evi. Bahçedeki fıskiyeler sonuna kadar açılmış, sanki yağmur yağıyor.

Köpek titreyerek durdu.

Hayır! Montag, pencerenin pervazına tutundu. Buraya! Buraya!

Procaine iğnesi girip çıktı, iğnenin ucundan beyaz bir damla köpeğin madeni burnuna damladı.

Montag göğsü sıkışarak nefesini heyecanla tuttu.

Mekanik Köpek döndü ve Faber’in evinden uzaklaşarak tekrar ara sokağa daldı.

Montag, başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Helikopterler oldukça yaklaşmıştı.

Montag, yine kendisine geliyordu. Başkasının televizyon ekranında seyrettiği oyun kendi oyunuydu. Büyük bir satranç oyununa girişmişti ve oyunu adım adım takip ediyordu.

Son evin penceresinden ayrılmak için kendi kendisini uyardı. Yine nehire doğru koşmaya başlamıştı. Bir ara sokak, başka bir cadde, sonra nehrin kokusu. Ayakları mümkün olduğu kadar sessiz basıyor, bacakları mümkün olduğu kadar uzun açılıyordu. Eğer kameraya yakalanacak olursa milyonlarca Montag koşarken ekranlarda görünecekti. Şu anda peşinde yirmi milyon mekanik köpek koşuyordu. Bütün evlerin duvarlarında, mekanik bir canavar vardı.

Montag, kulak radyosunu kulağına taktı.

— Polis, Elm Terrace bölgesindeki halktan şunu istiyor: Her evdeki, her kişi kapısını penceresini açsın pencerelerden dışarıya baksın. Eğer herkes

aynı anda evlerinden dışarıya bakacak olursa kaçak daha gizli kalamayacaktır. Hazır mısınız?

Tabiî! Bunu neden daha önce düşünememişlerdi! Neden bu kadar yıl, bu oyunu uygulamamışlardı! Herkes uyansın, herkes dışarı bakın! Kimseye görünmeden geçemezdi! Şehrin tenha sokaklarında koşan sadece kendisiydi, bacakları ağrıyan sadece kendisiydi.

— Ona kadar sayılacak. Bir! iki!

Montag, şeîiirin uyandığını hissetti.

— Üç!

Şehrin binlerce kapıya dönüştüğünü hissetti.

Daha hızlı! Bacaklar daha uzun açılsın!

— Dört!

İnsanlar uykulu uykulu koridorlarda yürüyorlar.

— Beş!

Ellerin kapa tokmaklarını tuttuğunu hisesetti.

Nehrin kokusu serindi. Gırtlağı kurumuş, gözlerinden ip gibi yaş akıyordu. Koşmaktan gözleri sulandı. Bağırdı, sanki bağırışından güç alıyordu. Son bir yüz metre kalmıştı.

— Altı, yedi, sekiz!

Beş bin kapının tokmağı döndü.

— Dokuz!

Son dizi evlerin önünden hızla geçti. Yokuş aşağı, kütle halinde akan suya doğru koştu.

— On!

Evlerin kapıları açıldı.

Binlerce, onbinlerce gözün sokaklara, bahçelere baktığını tahayyül etti.

Fakat nehre ulaşmıştı.

Gerçek olduğuna inanmak için elini suya soktu. Sonra beline kadar suya girdi ve soyunmaya başladı. Vücudunu, kollarını, bacaklarını soğuk suyla oğuşturdu; biraz su içti, burnuna çekip temizledi. Sonra tekrar kıyıya çıkıp Faber'in eski elbisesini giydi. Kendi elbiselerini akıntıya bıraktı ve uzaklaşmalarını seyretti. Sonra valizi eline alarak nehrin içinde yürüdü, ayakları yerden kesilince karanlıkların ortasında sürüklenmeye başladı.

Nehrin aşağısına doğru yüz metre ilerlemişti ki, mekanik köpek nehrin kıyısına geldi. Yukarda helikopterin büyük pervanesi uğultuyla dönüyordu. Suyun üzeri gündüz gibi aydınlanınca Montag hemen daldı. Nehir tarafından aşağılara doğru sürüklendiğini hissediyordu.

Işık tekrar karaya doğru döndü ve helikopter şehre yöneldi. Sanki başka bir iz bulmuşlardı. Mekanik köpek gözden kaybolmuştu. Montag, karanlık içinde tek başına kalmıştı; mekanik köpekten, takipten kurtulmuş akıntıda sürüklenip duruyordu.

Sanki arkasında bir sahne dolusu artist bırakmış gibi hissediyordu. Sanki peşinde bir sürü hayal vardı. Gerçek olmayan korkulu bir yerden, gerçek olan korkusuz bir yere hareket ediyordu.

Karanlık kara parçayı gözlerinin önünden kayarak geçiyordu. Daima dağların, vadilerin arasına doğru sürükleniyordu. Yıllardan beri ilk defa yıldızları böylesine parlak görüyordu. Sanki elini uzatsa onları tutacakmış gibi yakın görünüyorlardı.

Elindeki valiz ıslanıp battığı zaman sırt üstü sürükleniyordu. Nehir, gölgeleri gıda diye kullanan insanlardan kaçarmış gibiydi. Sessizlik içinde akıp giderken, beraberinde sürüklediği şeylere imkân tanıyabiliyordu. Montag, kalp atışlarını bile duyabiliyordu. Düşünceleri de nehir gibi sakin akmaya başlamıştı.

Ayın, çok alçak olduğuna dikkat etti. Ay, ışığını nereden alıyordu? Tabiî ki güneşten. Peki, güneşi aydınlatan neydi? Kendi ateşi. Ve güneş her gün yanıyor, yanmaya devam ediyordu. Güneş ve zaman. Güneş ve zaman yanıyordu. Yanma. Nehir yavaş yavaş sürüklüyordu. Yanma. Güneş ve yeryüzündeki her saat. Hepsi birleşip tek bir düşünce halini alıyordu. Uzun zaman karada ve kısa zaman nehirde yüzdükten sonra bir daha yanmaması gerektiğine karar verebiliyordu.

Güneş her gün yanıyordu. Zamanı da beraberinde yakıyordu. Dünya ekseni etrafında dönüyor, yılları ve yıllarla beraber insanları yakıyordu. Bu bakımdan, şeyleri itfaiyecilerle birlikte yakacak olursa, güneş de zamanı yakacaktı; bu da demekti ki, her şey yanmaya mahkûmdur.

Onlardan biri yanmayı durdurmalıydı. Güneş yanmak zorundaydı. Bunun için yanmayı durdurmak Montag’a düşüyordu. Tasarruf yapmak da şarttı. Birisinin tasarruf yapması gerekliydi. Kitapların, kayıtların, şu veya bu şekilde saklanması lâzımdı.

Topuklarının nehrin yatağına dokunduğunu hissetti. Nehir onu kıyıya sürüklemişti.

Simsiyah, büyük kütleye baktı. Tepeler, ormanlar, çimenler kendisini bekliyor gibiydi.

Nehrin güven verici suyundan ayrılmak istemiyordu. Mekanik köpeği karada bulabilirdi. Ağaçlar birden helikopterlerin pervanelerinden çıkan rüzgârla sarsılabilirdi.

Fakat etrafta sadece Sonbahar rüzgârı vardı. O da nehir gibi yalnızdı. Mekanik köpek neden koşmamıştı ? Neden arama karaya doğru sürüklenmişti

Montag, bütün gücünü kulaklarına vererek dinledi.

Etrafta derin bir sessizlik vardı hüküm sürüyordu.

Millie, diye düşündü. Bütün ülke burada. Dinle! Hiç bir şey, hiç bir şey yok. Öylesine sessiz ki, Millie, acaba sen nasıl karşılardın? Sus, diye haykırır mıydın? Ah, Millie, Millie. Montag, birden çok üzgün olduğunu fark etti.

Millie, burada değildi. Mekanik canavar burada değildi. Uzaklardan gelen kuru ot kokusu Montag'ı kıyıya doğru çekti. Çok küçükken ziyaret ettiği bir çiftliği hatırladı. Orada kuzular otluyor, domuzlar başı boş dolaşıyor, güneş her tarafı kavuruyor, horozlar alabildiklerine ötüyorlardı. Dağların yamaçları rengârenk çiçeklerle süslüydü.

Şimdi, kuru ot kokusu, sakin bir çiftliğin samanlığında, gürültülü kara yolundan uzakta uyumak arzusunu doğuruyordu. Bir çiftliğin yüksek samanlığına tırmanacak ve bütün geceyi hayvanların, böceklerin, rüzgârın sesini dinleyerek geçirecekti.

Bütün geceyi tahayyül edip durdu. Ayak seslerini duyacak, başını kaldırıp bakacak, kimseyi göremeyince tekrar başını samanların üstüne koyup yatacaktı. Sonra çiftlik evinin ışıklarının söndüğünü görecek, karanlık penceresinin önünde saçlarını ören genç kadını düşünecekti.

Kadını görmek zor olacaktı, fakat yüzü, geçmişte kalan kızın yüzünü andıracaktı. Havayı, suyu tanıyan, karahindibanın nasıl bir çiçek olduğunu bilen bu kızı çok arıyor, özlemini çekiyordu.

Sabahleyin uykusuzluğunu hiç hissetmeyecekti, çünkü, bütün gece gözleri açık olduğu halde dinlenmiş olacaktı. Pembe sabahın erken saatinde samanlığın merdiveninden yavaş yavaş inecekti.

Merdivenlerin ayaklarında buz gibi taze süt, elma ve armut bulacaktı.

İşte Montag, bütün bunların özlemini çekiyordu. Nihayet, dünya kendisine düşünmek fırsatını veriyordu.

Bir bardak süt, elma ve armut.

Nehirden çıktı.

Burnuna bin bir çiçek kokusu geliyordu. Rüzgâr oldukça serin sayılırdı, ama Montag üşümüyordu.

Birden karanlıktan ürktü.

Önündeki karalık duvarın ötesinden bir fısıltı duydu. Bir şekil! İki parlak göz! Gece ona bakıyor gibiydi. Orman onu görüyordu.

Mekanik Köpek!

Bu kadar koşmadan, yorulmadan, terlemeden, bu kadar çalışmadan sonra; kendini tam rahat ve korkusuz hissedip karaya çıktıktan sonra; rahat bir nefes alacağı yerde...

Mekanik Köpek!

Montag, artık dayanamayarak müthiş bir çığlık attı.

Şekil birden gözden kayboldu. Gözler karanlıkta eriyip bitti. Yapraklar kuru yağmur gibi yağdı.

Montag, vahşi güzellik içinde yalnız kalmıştı.

Bir geyik. Ağır hayvan kokusunu duyuyordu. Ağaçlar yaklaşıp yaklaşıp uzaklaşıyordu. Sanki her ağaç Montag'ı kucaklamak için kollarını açmıştı.

Yerde belki milyonlarca kuru yaprak vardı. Yaprakların arasında ayaklarını sürüyerek, onların hışırtısını dinleyerek dolaştı. Havada kesilmiş patates kokusu vardı. Bu kokuya başka kokular da karışıyordu. Yere çömelip ellerini yerde dolaştırdı. Parmaları küçük, küçük fidelere dokundu. Fidelerin yapraklarını parmaklarının arasında oğuşturarak derin derin kokladı, taze yaprak kokusunu ciğerlerine kana kana çekti.

Bir çocuk kadar neşeliydi. İçinden bol bol ağlamak, haykırmak geliyordu.

Kollarını yana açarak derin nefes aldı; ne kadar derin nefes alırsa çevresindeki araziyi o kadar iyi tanıyacağına inanıyordu, içi boş değildi. İçini dolduracak yeteri kadar şey vardı. Zaten her zaman, her şey onun için yeterli değil miydi?

Bacakları titreyerek kuru yaprakların üstünde yürüdü.

Tamamen yabancı olduğu bir yerde kendisini hiç de yabancı hissetmiyordu.

Ayağı bir cisme çarptı. Tok bir ses çıktı.

Yere çömelip elini bu şeyin çevresinde dolaştırdı, parmaklarıyla hissetti.

Demiryolu!

Şehirden gelen demiryolu ormana doğru uzanıyordu. Raylar artık paslanmıştı. Eğer aldanmıyorsa demiryolu nehire paralel olarak uzanıyordu.

İşte gideceği yolu bulmuştu artık. Paslı demirler sanki onun için bir kurtuluş yoluydu. Bunu bütün benliğinde hissedebiliyordu. Onların soğukluğunu parmaklarının ucunda hissetmesi bile içini güvenle dolduruyordu.

Yerinden doğrulup yaprakların kokusunu içine bir kere daha çekti.

Demiryolunu izleyerek yürümeye başladı.

İspatlayamadığı tek gerçeği birden kavramasına çok şaşıyordu.

Bir zamanlar, uzun bir süre önce, Clarisse de buralarda dolaşmış, şimdi yürüdüğü yerde yürümüştü.

Yarım saat sonra, soğuk iliklerine kadar işlemişti. Bütün vücudu titriyordu. Bacaklarının kütük gibi şiştiğini, yüzünün donduğunu hissediyordu. Soğuktan kulakları uğuldamaya başlamıştı. Nihayet, bir kamp ateşinin parlaklığını, karanlıkta doğan ve gittikçe büyüyen bir yıldız gibi gördü.

Alevler, göz kırparmış gibi kaybolup tekrar görünüyordu. Sanki nefes alışlarıyla ateşi söndürecekmiş gibi korkarak durdu. Fakat ateş yerinden kımıldamadan duruyordu. Yorgun bir tavırla o tarafa doğru yürüdü. Ateşe yaklaşması on beş dakika kadar sürdü. Ağaçların koyu gölgelerine sinerek

baktı. Alevleri arada sırada yükselip alçalan bu parlaklığın Montag için bambaşka anlamı vardı.

Ateş yanmıyor, ısıtıyordu.

Ateşe doğru uzanmış birçok el gördü. Gördüğü ellerin kolları yoktu karanlığa saklanmışlardı. Ellerin üst kısımlarında sadece ateşin parlaklığını yansıtan donuk çehreler vardı. Ateşin böyle görünebileceğini şimdiye kadar hiç düşünmemişti. Ateşin, aldığı kadar verebildiğini hayatı boyunca tahmin bile etmemişti. Hatta kokusu bile çok değişikti.

Ağacın altında, ne kadar durduğunu bilmiyordu, ama kendisini ateşe doğru yaklaşan bir hayvana benzetiyordu. Gözleri ıslak, burnu kuru bir hayvan. Çevresini kontrol ederken ateşin kokusunu da bol bol içine çekiyordu. Damarlarındaki kanın bile yaprak kokacağına yemin edebilirdi.

Adamların yüzlerindeki sesizlik ateşe de geçmiş gibiydi. Konuşmadan çömelmiş ellerini ısıtmaya çalışıyorlardı. Değişik olan sadece ateş değildi. Değişik olan sessizlikti. Montag, bütün dünyayı ilgilendiren bu sessizliğe doğru yürüdü.

Sonra konuşmalar başladı. Sanki herkes bir ağızdan konuşuyordu. Her taraf konuşma sesleriyle dolmuş gibiydi. Her şeyden söz ediliyor, her şey konuşuluyordu. Konuşmalardaki merak ifadesini hayretle düşündü.

Ve adamlardan biri başını kaldırıp belki yedinci defa baktı. Sonra bir ses Montag’a bağırdı.

— Tamam artık, meydana çıkabilirsin!

»Montag, gölgelere doğru çekildi.

Ses:

— Tehlike yok, dedi. Aramıza hoş geldin.

Montag, ağır ağır ateşe doğru yaklaştı. Ateşin çevresinde oturan beş ihtiyar koyu pantolon ve gömlek giymişti. Montag, ne söylemesi gerektiğini kestiremiyordu.

Küçük grubun lideri gibi görünen adam:

— Otur, dedi. Kahve ister misin?

Montag, koyu sıvının teneke bardağa dökülüşünü büyülenmiş gibi sesini çıkartmadan seyretti. Adam kahve bardağını eline tutuşturdu. Kahvesini yudumlarken ihtiyarların merakla kendisini süzdüğünü hissediyordu. Montag'ın dudakları yanıyordu, ama kahve içini ısıtıyordu ve dudaklarının yanmasına aldırmıyordu. Çevresindeki yüzlerin hepsi sakallıydı. Fakat sakalları muntazamdı; adamların elleri tertemizdi. Bir konuğu karşılamak için hepsi ayağa kalkmıştı. Şimdi tekrar oturuyorlardı.

Montag kahvesini tekrar yudumladı.

— Teşekkür ederim, dedi. Çok teşekkür ederim.

— Hoş geldin, Montag. İsmim Granger.

İçinde renksiz bir sıvı olan küçük bir şişe çıkarıp Montag'a uzattı.

— Bunu da iç. Terlemenin kimyasal yapısını değiştirecektir. Bu dakikadan yarım saat sonra iki değişik insan gibi kokacaksın. Peşinde köpek olduğuna göre şişedeki sıvının hepsini içsen iyi olcak.

Montag, acı sıvıyı sonuna kadar içti.

Granger:

—Erkek aslan gibi kokacaksın, ama önemi yok, dedi.

— İsmimi biliyorsunuz.

Granger, başıyla, ateşin yanında duran pilli, portatif televizyon cihazanı işaret etti.

— Takibi seyrettik. Nehrin Güney bölümüne geleceğini tahmin ettik. Anasını keybetmiş bir geyik yarusu gibi ormanda dolaştığını işitince her zaman olduğu gibi yine saklanmadık. Helikopter kameralarının tekrar şehre çevrilmesinden senin nehirde olduğunu anladık. Garip şey. Takip hâlâ devam ediyor. Tabiî, tamamen başka yönde.

— Başka yönde mi?

— Seyredelim.

Granger, televizyonun düğmesine dokundu. Kartpostal büyüklüğünde bir görüntü meydana geldi.

Bir ses haykırdı.

— Takip şehrin Kuzey'ine doğru devam ediyor. Polis helikopterleri Elm Grove Park Meydanı üzerinde uçuşuyor.

Granger başını salladı.

— Numara yapıyorlar. Onları nehrin kenarında atlattın. Bunu itiraf edemiyorlar. Seyircilerini ancak böylelikle tutabileceklerini düşünüyorlar. Gösterinin başarısız sonuçlanmaması gerekiyor. Nehri aramaları bütün gece sürebilirdi. Bu bakımdan seyirciyi oyalıyorlar. Seyret. Beş dakika sonra Montag'ı yakalamış olacaklar.

— Fakat nasıl...

— Seyret.

Helikopterin tam göbeğinden sarkan kamera boş bir caddeyi gösterdi.

Granger:

— Anlıyor musun?, diye fısıdadı. Yakalanan sen olacaksın, bu caddenin sonunda kurbanımızı bulacağız. Kameramanın nasıl yaklaştığına dikkat ediyor musun? Sahneyi hazırlıyor. Kuşkuda. Uzun bir atış. Tamam, şimdi sırası. Zavallı bir adam kaldırımda yürüyor. Garip biri. Polis böyle kimselerin yapacaklarını bilir. Bazı adamlar gece yürüyüşlerine çıkarlar. Nasıl olsa polis o adamı haftalardır, aylardır gözüne kestirmişti. Bu bilginin, ne zaman değerlendirileceği bilinmez. Ve bugün, çok uygun görünüyor. Bak...

Ateşin çevresindeki adamlar ekrana doğru uzandılar.

Adam bir köşeyi döndü. Mekanik Köpek birden meydana çıktı. Helikopterlerin projektörleri adamın çevresini gündüz gibi adınlattı.

Bir ses haykırdı:

— İşte Montag! Arama tamamlandı.

Şaşkın adam parmaklarının arasındaki yanık sigarayla durdu. Ne olduğunu anlamadan Mekanik Köpeğe baktı. Muhtemelen bu canavarı hiç görmemişti. Gökyüzünü çınlatan sirenleri daha iyi duymak istermiş gibi başını kaldırıp baktı. Kamera aşağı doğru hızla kaydı. Mekanik Köpek havaya doğru sıçradı. İğnesi dışarı fırlamıştı. Sanki seyircilerin iyice görmesine fırsat vermek istermiş gibi bir an havada asılı kaldı.

Göklerden bir ses:

— Montag, kımıldama!, dedi.

Mekanik Köpek adamın üzerine düşerken kamerada iyice yaklaştı. Her ikisi de aynı anda hareket etmişti. Kurban canavarın pençeleri arasında kıvranıyordu. Adam haykırdı, haykırdı, haykırdı!

Ekran karardı.

Sessizlik.

Karanlık.

Montag kendisini tutamayarak haykırdı ve gözlerini kapadı.

Sessizlik.

Adamlar donuk çehreleri ateşe dönmüş otururlarken karanlık ekrandan bir ses yükseldi.

— Arama bitmiştir. Montag öldü. Topluma karşı işlenen bir suç böyle cezasını buldu.

Karanlık.

— Şimdi sizlere bir eğlence...

Granger, televizyonun düğmesine tekrar dokudu.

— Adamın yüzünü kamerada göstermediler. Fark ettin mi? En iyi arkadaşın bile o adamın sen olup olmadığını söyleyemezdi.

Montag sesini çıkarmadı, fakat titreyerek yerine oturdu ve gözlerini ateşe dikti.

Granger, Montag'ın koluna dokundu.

— Ölümden geri döndüğün için hoş geldin.

Montag başıyla evetledi.

Granger devam etti.

— Bizi artık tanımış olmalısın. Fred Clement, Cambridge Atom Mühendislik Okulu olmadan önce üniversitede Thomas Hardy'nin şimdi işgal ettiği başkanlık koltuğunun eski sahibi. Doktor Simmons, Ortega Gasset'te mütahassıs. Profesör West, uzun çalışmaları ve araştırmaları var. Yıllar önce Colombia Üniversitesinde öğetim üyesiydi. Rahip Padover, otuz yıl kadar önce eğitim yapardı ve bir Pazar günü kaybetti. Bir müddetten beri bizimle beraber. Ben. Eldivendeki Parmak adında bir kitap yazdım; Kişi ile Toplum arasındaki doğru ilişkiler hakkında. Ve ben de buradayım! Aramıza hoş geldin, Montag!

Montag nihayet sesini bulabildi.

— Size dahil olamam. Yaptıklarımın hepsi budalaca şeylerdi.

— Biz bunlara alışkınız. Hepimiz doğru olan hatalar yaptık. Aksi takdirde burada olmayacaktık. Ayrı kişiler halindeyken hepimizin başından bazı olaylar geçti. Yıllar önce kitaplığımı yakmaya gelen bir itfaiyeciyi vurdum ve o zamandan beri kaçıyorum. Bize dahil olmak ister misin, Montag?

— Evet.

— Teklifin nedir?

— Hiç bir şey. Belki bir reform peşinde koşuyordum, ama şimdi hiç bir şey değilim. Bir din kitabının parçasına sahip olduğumu düşünüyordum. Şimdi o bile bende değil.

—Nerede?

Montag, başına dokundu.

— Burada.

Granger, anlayışla gülümsedi

— Ah, anlıyorum!

— Yanlış mı? Hatalı mı konuştum?

— Hatalı olur mu! Fevkalâde!

Granger, Rahip'e döndü.

— Din kitabınız var mı?

— Bir kişi Youngstowm'da Harris adında bir adam.

Granger, Montag'ın omuzuna sarıldı.

— Montag, dedi. Dikkatli yürü. Sağlığına dikkat et. Eğer Harris'e bir şey olursa, din kitabı sen olacaksın. Görüyorsun ya son dakikada ne kadar önemli bir kişi oldun!

— Fakat unuttum!

— Hayır, hiç bir şey kaybolmaz. Düşüncelerini toplayabilmen için bazı usullerimiz var.

— Fakat hatırlamaya çalıştım!

— Çalışma, ihtiyacımız olduğu zaman hatırlayacaksın. Hepimizin zekâsı fotoğraf makinesi gibidir. Bütün hayat boyunca öğrendiklerimizin hepsinin fotoğrafı çekilmiş, kafamızdadır. Simmons, bunun üzerine tam yirmi yıl çalışmış ve şimdi bir kere okunan şeyin nasıl hatırlanması gerektiğini biliyoruz. Montag, bir gün Plato'nun Cumhuriyet'ini okumak ister misin?

— Tabiî.

— Platonun Cumhuriyeti benim. Marcus Aurelius'u okumak ister misin? Marcus de Simmons'dür.

Bay Simmons:

— Nasılsınız?, diye sordu.

Montag:

— Merhaba diye cevap verdi.

— Eğer Jonathan Swift’le tanışmak istersen, şu politik kitabın yazarı, Gulliver’in Seyyahatleri! Diğer kişi, Charles Darvin’dir. Schopenhauer, Einstein. Dirseğimin dibindeki ise Bay Albert Schweitzer; muhakkak ki çok ince bir filozoftu. Hepimiz buradayız. Montag. Aristophanes, Mahatma Gandhi, Gautama Buddha, Konfiçyus, Thomas Love Peacock, Thomas Jefferson, Bay Lincoln... Aynı zamanda Matthew, Mark, luke ve John da olabiliriz.

Herkes sessizce güldü.

Montag:

— Olamaz, diye fısıldadı.

Granger gülümseyerek:

— Olur, dedi. Biz kitap yakıcılarıyız. Kitapları okur ve yakarız. Kitapların bulunmasından korkarız. Mikro filim çekmenin faydasını göremedik. Daima yolculuk ediyoruz, mikro filmi gömdükten sonra tekrar dönüp alamayız. Ayrıca, daima bulunmaları ihtimali vardır. Kimsenin kuşkulanmayacağı kafalarımızda tutmak çok daha iyi oluyor. Bizler tarihiz. Bütün yazarlar ve yazdıkları renkli eserler kafamızda, Montag. Ne düşünüyorsun, kararın nedir?

— Kendi düşünceme göre hareket ederek kitaptan bir itfaiyecinin evine saklayıp onu ihbar etmek yanlış bir hareketti.

— Yapmak zoruda olduğun şeyi yaptın. Düşüncen çok yerinde. Uygulaması da iyi. Fakat bizim yolumuz daha aydınlık ve iyi düşünebiliyoruz. Bütün arzumuz günün birinde ihtiyacımız olabilecek bilgileri saklamak. Kimseye karşı öfke duymuyor, kimseye kızmıyoruz. Biz ölürsek, bizimle beraber bilgi de ölecek. Model vatandaşlarız, kendimize göre tabiî. Eski yollarda dolaşıyor, dağlarda yatıyoruz ve şehir halkı bize

dokunmuyor. Arada sırada durdurulup aranıyoruz, ama üzerimizde suç olabilecek bir şey taşımıyoruz. Örgüt son derece gevşek ve dağılmaya yüz tutmuş. Bazılarımız plâstik ameliyat olduk ve parmak izlerimizi değiştirdik. Şimdi korkunç bir işimiz var. Savaşın başlamasını ve çabuk bitmesini bekliyoruz. Hoş bir arzu olmasa da yapacak başka şeyimiz yok. Sadece haksızlığa karşı sessiz feryat eden, azınlığız. Savaş son bulunca, belki dünyaya bir yararımız dokunabilir.

— O zaman dinleyeceklerini düşünüyor musun?

— Dinlemezlerse, yine bekleyeceğiz. Kitaplarımızı çocuklarımıza, aktaracağız. Kelimelerle, ağızdan ağıza. Bu takdirde bizim yerimize çocuklarımız bekleyecek. Tabiî, çok kaybımız olacağı gerçek. Fakat insanlara söz geçirmek bazen mümkün olmuyor. Kendiliklerinden bize gelmeleri lâzım. Bu böyle devam edemez. Bir gün gelecek dünyanın ayaklarının dibinden neden göçüp gittiğini merak edecekler.

— Hepiniz kaç kişisiniz?

— Yollarda binlercemiz var. Hepimiz ayaklı kitaplık gibi dolaşıyoruz. Her kişinin hatırlamak istediği bir kitabı var. Önceleri böyle planlanmıştı. Yirmi yıl süresinde birbirimizle tanıştık. Dünya üzerindeki kimseye karşı üstünlük taslamıyoruz. Ceplerde dolaşan kitaplardan daha önemli kişiler değiliz. Bazılarımız küçük kasabalarda oturuyorlar.

Montag sordu.

— Bu akşam ne yapıyoruz?

Granger:

— Bekleyeceğiz, dedi. Sadece bir ihtimale karşılık biraz daha aşağıya doğru kayacağız.

Granger, ateşe toprak atarak örtmeye başladı.

Diğerleri, Montag ona yardım ettiler. Büyük bir sessizlik içinde ateşin örtülmesine elleriyle yardımcı oldular.

Yıldızların ışığı altında nehrin, kenarında durdular.

Montag, su geçirmez saatinin fosforlu kadranına baktı. Beş. Sabahın beşi. Tek bir saatle bir yıl daha geçiyor ve gün, nehrin karşı sahilinde bekliyordu.

Montag:

—Bana neden itimat ediyorsunuz?, diye sordu.

Karanlıkta adamın biri kımıldandı.

— Görünüşün yeter. Son zamanlarda aynaya hiç bakmadın. Bundan başka bizi de senin gibi şehirde istemiyorlar. Birkaç kişinin kendilerine zararlı olabileceğini düşünmedikleri gibi, biz de birkaç kişinin bize zararlı olabileceğini düşünmüyoruz. Hayır, şehirlerden hoşlanmıyoruz ve senin görünüşün de şehire uymaz.

Güneye doğru yürüyerek nehrin kıyısında ilerlediler. Montag, ateşin çevresinde gördüğü yüzleri hatırlamaya çalıştı. Bu yüzler yorgun hatlarla doluydu. Oysa, yüzlerinin bilgi ışığıyla pırıl pırıl yanacağını umuyordu. Ancak, yüzlerindeki ışık sadece yanan ateşten geliyordu, onların da diğer insanlardan farkı yoktu.

Yürürken Montag, ihtiyar çehreleri teker teker görmeye gayret ediyordu.

Biri:

— Bir kitabın iyi veya kötü olduğunu kapağına bakarak söyleyemezsin, dedi.

Yürüyüşlerine devam ederken hep birlikte sessiz kahkahalarla güldüler.

Keskin çığlıklarla geçen jetler adamların başlarını kaldırıp bakmasına fırsat kalmadan uzaklaştılar. Montag, nehrin çok üst kısmında kalan şehir yönüne baktı. Sadece hafif bir parıltı görebiliyordu.

— Karım şehirde.

— Böyle olmasına üzüldüm. Şehirler birkaç gün için sağlıklı olmayacak.

Konuşan Granger'di.

Montag:

— Gariptir ki onu özlemiyorum, dedi. Biraz önce ölse dahi umursamayacağımı düşünmüştüm. Üzüldüğümü de hissetmiyorum. Doğru değil. İçimde bir kötülük olması gerekiyor.

Granger, Montag'ın koluna girerek onunla beraber yürümeye başladı. Arada sırada ağaç dallarını çekerek geçmesi için, biraz geride kalıyordu.

— Bak, dedi. Ben çok küçükken büyükbabam öldü. Heykeltraşmış. Aynı zamanda dünyaya bir şeyler verebilmek çabasında olan bir adamdı. Bize küçük küçük oyuncaklar yapardı. Hayatı boyunca milyonlarca şey yapmış. Ellerini hiç bir zaman boş görmemiştim, daima bir şeylerle uğraşıp durdu. Öldüğü zaman arkasından ağlamadığımı fark ettim. Fakat, artık heykel yapamayacağı için ağladım. Bize verecek bir şeyi olmadığı için göz yaşı döktüm. Bizim bir parçamız halindeydi. Öldüğü zaman sanki her şey onunla birlikte ölmüştü, önemli kişiliği vardı. Ölümünü bir türlü hazmedemedim. Ekseri, onun ölümünden sonra dünyaya eser verebilecek kimsenin kalmadığını düşünürdüm. Dünyaya şeklini veriyordu. İşte dünya her şeyden mahrum kalmıştı.

Montag, sessizce yürüyordu.

— Millie, Millie, diye fısıldadı.

— Ne dedin?

— Karım, karım. Zavallı Millie. Hiç bir şey hatırlayamıyorum. Ellerini düşünüyorum, ama bir şeyle uğraştığını hatırlayamıyorum. Ellerini ya kucağında tutardı, ya da yanına sarkıtırdı. Bazen parmaklarının arasına bir sigara sıkıştırdığını görürdüm.

Şehire ne verdin, Montag?

Kül.

Diğerleri birbirlerine ne verdiler

Boşluk.

Granger de Montag'la beraber durmuş geriye bakıyordu.

— Büyükbabam derdi ki, ölen herkes ardında bir şeyler bırakmalıdır. Bir çocuk, kitap, ev... herhangi bir şey. Ya da ekili bir çiçek bahçesi. Elinin dokunduğu bir şey bırakmalı. Ona dokunan kimse senin varlığını hissetmeli.

Granger, Montag'ın kolunu bıraktı.

— Bundan elli yıl önce büyükbabam bana V-2 roketlerinin filmini göstermişti. Gökyüzünde iğneden farksız görünüyordu. Büyükbabam, insanlar için dünyada çok az yer vardır, derdi. Anlıyorsun, ya?

Granger, Montag'a döndü.

— Büyükbabam öleli yıllar oluyor, ama kafamı açıp bakacak olursan orada onun bir abidesini bulursun. Her zaman bana dokunduğunu hissederim.

Montag:

— Bak!, diye haykırdı.

Ve savaş başladı, göz açıp kapayıncaya kadar kısa, bir zamanda son buldu.

Daha sonra, Montag'ın etrafındakiler gerçekten de bir şey görüp görmediklerini söyleyemediler. Muhtemelen gök yüzünde şimşek gibi bir ışık görmüşlerdi. Belki bombalar oradaydı. Bombalar gerilerde bıraktıkları uyuyan şehrin üzerine düşüyordu. Jetler hedeflerini bulup, uçaklar saatte beş bin mil hızla uzaklaşırken savaş, otların üzerinde dolaşan bir orağın hışırtısı gibi son bulacaktı. Bir kere bombaları tutan kol hareket etti mi her şey bir anda bitiveriyordu. Bombaların yere düşmesinden önce düşman uçakları ufkun diğer ucunda gözden kayboluyordu. Üç saniye. Dünya tarihine şimdiye kadar geçmemiş bir hızla biten savaş.

Buna inamlamazdı. Sadece bir hareket olarak nitelendirilebilirdi. Montag uzakta kalan şehrin üzerindeki demir yumruğu görüyordu. Bunun peşinden, Jetlerin ıslıklarını duyacağını da biliyordu. «Taş taş üstünde bırakmayın», emri...

Montag, bombaları zihnen bir saniye kadar gökyüzünde tuttu. Ellerini çaresizlik içinde uzatmıştı.

Faber'e, Clarisse'e:

— Kaçın!, diye haykırdı. Kaçın!

Mildred'e:

— Çık, oradan çık!, diye bağırdı.

Fakat, Clarisse'in öldüğünü hatırladı. Faber'de beş otobüsüyle şehrin çok uzaklarında olmalıydı. Otobüsün gideceği bir yer kalmayacaktı. Diğer şehirler de bir demir yığını haline gelecekti.

Mildred...

Durma, koş!

Mildred'i, üstüne bomba düşmek üzere olan bir otel odasında gördü. Onun duavarlardaki ekranlara hayran hayran baktığını düşündü. Mildred, ekranlara renkli ışıkları arasında eriyip kayboluyordu.

İlk bomba düştü.

— Mildred!

Muhtemelen ilk yıkılan bina televizyon merkezi olacaktı.

Montag, yüzükoyun düşerken Millie'nin korkudan kısılmış yüzünü görür gibi oldu. Üzerlerinde büyük ekranlar bulunan duvarlar Mildred'in üstüne doğru kapanıyordu. Bütün bina üzerine yıkılıyordu. Mildred, korkuyla haykırıyordu.

Hatırlıyorum, Montag yere yapıştı. Hatırlıyorum. Chicago. Uzun zaman oluyor. Millie ve ben. Tanıştığımız yer Chicago'ydu. Chicago. Aradan çok

uzun zaman geçti.

Hava basıncı nehri altüst etti. Kıyıdaki adamları rüzgâra kapılmış yapraklar gibi savurdu. Sular fıskiye gibi yükseldi. Toz bulutu gözleri kör edercesine kalındı. Montag, yattığı yerde mümkün olduğu kadar büzüldü ve gözlerini yumdu. Bir kere gözlerini kırpıştırdı, işte bu arada şehri gördü. Koca şehir bomba ile yer değiştirmiş, bombanın yerine havaya fırlamıştı. Birbirlerinin yerini almışlardı. Şehir, bir demir yığını halinde havada asılı kaldı, sonra tekrar yere doğru kaydı, ölümün sesi çok sonra duyuldu.

Montag, gözleri toza bulanmış olarak yatarken aklına başka bir şey daha geldi. Hatırlıyorum, diye düşündü. Hatırladığım nedir? Evet, evet, din kitabının bir kısmını hatırlıyorum. Çabuk, unutmadan önce kafana iyice yerleştir. Titreyen toprağın üzerinde yatarken bunları düşünüyordu.

Bir ses:

— Oldu, dedi.

Adamlar, çimenlerin üzerine serpilmiş balıklar gibi zorlukla nefes almaya çalışıyorlardı. Hepsi sıkı sıkı yere yapışmıştı. Parmaklarını toprağa geçirmeye çalışıyorlarmış gibi ellerini germişlerdi. Montag da onlarla beraber haykırıyordu. Fakat sesleri şiddetli rüzgârın altında duyulmuyordu.

Montag, büyük toz bulutunun dünyaları üzerine çöküşünü seyretti. Sanki toz taneciklerini açıkça görüyormuş gibiydi. Toz bulutuyla beraber sessizlik de dünya üzerine çöküyordu.

Montag nehire baktı.

Nehrin üzerinde gideceğiz.

Eski raylara baktı.

Ya da karayolunu takip edeceğiz.

Ya da karayolunu takip ederek yürüyeceğiz. Artık bol bol vaktimiz olacak. Şimdi yürümeye başlayacak ve dünyanın halini göreceğiz. Şimdi her şeyi görmek istiyorum. Bir gün dünyaya sıkı sıkı sarılacak ve bir daha elimden bırakmayacağım. Şimdi bir parmağımı üzerine bastım. Bu sadece bir başlangıç olacak.

Rüzgâr birden kesildi.

Diğer adamlar uykudaymış gibi yatıyorlardı. Bir müddet daha yattıkları yerde kaldılar. Tozla dolmuş gözlerini kırpıştırıp duruyorlardı. Nefes alışlarının, soluklarının sesini duymak bile mümkün olabiliyordu.

Montag kalkıp oturdu.

Ama yerinden kımıldamamıştı.

Diğerleri de onu taklit ettiler. Güneş kızıl bir dudak gibi, simsiyah ufkun kenarından belirmek üzereydi. Hava buz gibiydi ve gelecek yağmurun kokusunu tadıyordu.

Granger, yerinden kalkıp kollarını ve bacaklarını oğuşturdu. Nehrin kenarına kadar koşarak nehir boyunca baktı.

Çok uzun zaman sonra:

— Dümdüz, dedi. Şehir kum tepesine dönmüş. Yerle bir olmuş.

Ve bu sözlerinden çok uzun zaman sonra:

— Acaba kaç kişi bunun böyle olacağını biliyordu?, dedi. Acaba kaç kişi hayretle karşıladı?

Montag, dünyanın kaç şehri böyle dümdüz oldu?, diye düşündü. Ve bizim ülkemizde kaç şehir? Yüzlerce mi, binlerce mi?

Birisi, bir kibrit çakarak küçük bir kâğıt parçasını tutuşturup kuru dalların altına soktu. Kısa bir süre sonra küçük kuru dal parçalarını atarak ateşi kuvvetlendirdi. Ateşin üzerine eğildikleri zaman soluk güneş enselerini aydınlatıyordu.

Granger, içinde kuru et bulunan bir bezi açtı.

— Biraz yiyelim, dedi. Sonra nehrin yukarısına doğru yolumuza devam ederiz. O taraflarda bize ihtiyaçları olacak.

Birisi tavaya benzer bir kap çıkardı ve ateşin üstüne oturttu. Bir dakika sonra kuru et tavada oynuyor ve kokusunu etrafa saçıyordu. Ateşin çevresinde oturan adamlar gözlerini ateşe dikmiş kımıldamadan duruyorlardı.

Granger ateşe bakarak:

— Efsanevî bir kuş, dedi.

— Ne?

— İsanın doğuşundan önce yandıktan sonra tekrar kendi külünden vücut bulan efsanevî bir kuş. Bu kuş zaman zaman kendisini ateşte yakarmış. İnsan oğlunun ilk benzeri. Ateşte yanıp kül olduktan sonra birden alevlerin arasından tekrar fırlar hayat bulurmuş. Biz de şimdi aynı şeyi yapar görünüyoruz. Fakat bu kuşun sahip olmadığı bir şeye biz sahibiz. Yaptığımız şeyin saçmalığını kavrayabiliyoruz. Binlerce yıllardan beri yaptıklarımızı biliyoruz. Bunu hatırlayan insanlar da bu dünyada yaşıyor, bunu hiç unutmamak gerekir.

Granger, tavayı ateşin üstünden aldı. Soğuduktan sonra sesizce yediler.

Granger:

— Haydi, yolcu yolunda gerek, dedi. Şu düşünceyi kafanızdan silmeyin: Önemli değilsiniz. Hiç bir şey değilsiniz. Taşıdığımız yükün bir gün başkalarına yararlı olacağını düşünmelisiniz. Kitapları elimizde bile tutmuş olsak, onların yazdıklarından yararlanmaya çalışmamıştık. Ölümü her zaman tahkir etmeye devam ettik. Daima bizden önce ölenlerin mezarlarını çiğneyerek geçtik. Gelecek hafta yalnız kalmış bir yığın insanla karşılaşacağız. Bu belki aylarca, yıllarca böyle devam edecek. Ve bize ne yaptığımızı soracak olurlarsa, onlara sadece hatırlamakla uğraştığımızı söyleyeceğiz. İşte bizim kazancımız bu olacak. Bir gün gelecek bildiklerimiz öylesine çoğalacak ki yep yeni bir dünya kuracağız. Büyük bir

çukur kazarak savaşı gömeceğiz. Sulh içinde yaşayacağız. Haydi gelin... önce bir ayna fabrikası kuracağız. Yaptığımız aynalarda bol bol kendimizi seyredeceğiz.

Yemeklerini bitirdikten sonra ateşi söndürdüler. Güneş ışığını biraz daha kuvvetlendirmiş gibi görünüyordu. Kuşlar ağaçlarda neşeli neşeli ötüşüyordu.

Montag yürümeye başladı, fakat bir dakika sonra diğerlerinin geride kaldıklarını, Kuzeye doğru yöneldiklerini gördü. Granger'in geçmesi için kenara çekildiği zaman Granger, başıyla gelmesini işaret etti.

Montag yine başa geçti. Nehire, göğe ve paslı demiryoluna baktı. İlerde çiftlikler vardı ve şehirden kaçan insanlarla doluydu. Belki sonra yine buralarda yalnız başına yürüyecekti. İnsanlara rastlayıncaya kadar da durmayacaktı.

Fakat şimdi öğleye kadar uzun bir sabah yürüyüşü vardı. Eğer adamlar konuşmuyorlarsa düşünecek şeyleri var demekti. Aynı zamanda hatırlayacak şeyleri de vardı. Belki güneş biraz daha yükselip, sırtlarını ısıttığı zaman konuşmaya başlayacaklardı. Ya da hatırladıklarını tekrarlayacaklardı. Montag, hafif konuşmalar duydu. Sıra kendisine geldiği zaman söyleyeceği ne vardı? Böyle bir günde onlara ne söyleyebilirdi? Her kelimenin bile mevsimi vardı. Evet. Tahrip etmenin ve tekrar yapmanın da bir zamanı vardı. Evet. Susmanın ve konuşmanın da zamanı vardı. Evet, hepsi bu. Başka? Başka ne var? Bir şey...

Bir şey daha var...

Ve nehrin iki kıyısında da hayat ağacı vardı. Dallarında on iki hayat meyvesi sarkıyordu. Ağaç her yıl aynı meyveyi veriyordu. Ve ağacın yaprakları, kendisini, tedavi etmeye çalışan ulusun yaralarıydı.

Montag, evet, diye düşündü, öğleye bunu söyleyeceğim. Öğle...

Şehire ulaştığımız zaman.

SON

FAHRENHEİT 451

Bu kitap filme alınarak Oscar Werner ve Julie Christie tarafından oynanmış ve François Truffaut tarafından yönetilmiştir.

Korkutucu olmakla beraber, çılgın bir dünyanın geriye doğru gidişini bütün çıplaklığıyla veren Ray Bradbury, son derece yüksek hayal gücüyle bazı gerçekleri ortaya atmaktadır.

Gilbert Highet, Harper's Magazine

Kapak baskısı

AROFİS MATBAASI 22 45 45

Fiatı 750 Kuruş